

Załącznik do uchwały

Nr XXVI / 161 / 2016

Rady Miejskiej

w Ostrzeszowie

z dnia 28 grudnia 2016

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

[Signature]
mgr Edward Skrzypek

Opracował zespół:

Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie

Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora nr 18/2016 z dnia 03.10.2016r.

Ostrzeszów 2016

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie - Informacje wstępne.....	1
1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce.....	1
1.2. Procedura przygotowania i uspołeczniania „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2022”	4
2. Charakterystyka miasta i gminy Ostrzeszów.....	5
2.1. Informacje ogólne.....	5
2.2. Sytuacja demograficzna.....	5
2.3. Infrastruktura społeczna.....	11
2.4. Infrastruktura techniczna.....	16
2.5. Gospodarka miasta i gminy Ostrzeszów.....	18
3. Diagnoza problemów społecznych miasta i gminy Ostrzeszów.....	20
3.1. Obszary problemów społecznych.....	20
3.1.1. Ubóstwo.....	20
3.1.2. Sieroctwo.....	22
3.1.3. Bezdomność.....	22
3.1.4. Bezrobocie.....	24
3.1.5. Niepełnosprawność.....	25
3.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba.....	30
3.1.7. Przemoc w rodzinie.....	32
3.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi – migracja ludności.....	35
3.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności.....	36
3.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.....	39
3.1.11. Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	41
3.1.12. Trudności w integracji osób posiadających status uchodźcy.....	42
3.1.13. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych.....	42
3.1.14. Alkoholizm i narkomanii.....	44
3.1.15. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.....	48
3.1.16. Problem starzenia się społeczeństwa.....	49
3.1.17. Możliwości spędzania wolnego czasu i aktywność mieszkańców na terenie i gminy Ostrzeszów.....	51
4. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi.....	57
5. Podsumowanie sytuacji społecznej i analiza SWOT.....	64
5.1. Wnioski z diagnozy	64
5.2. Analiza SWOT.....	66
6. Cele strategiczne pomocy społecznej zapisane w dokumentach wyższego rzędu.....	68
7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta i gminy Ostrzeszów.....	72
7.1. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów głównych "Strategii..."	75
8. Zadania inwestycyjne na lata 2016 – 2022.....	78
9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii..."	79
9.1. Wdrażanie "Strategii..."	80
9.2. Monitoring "Strategii..."	80
9.3. Potencjalne źródła finansowania Strategii.....	82
Spis tabel, wykresy załączone do dokumentu.....	83-104

1. Wprowadzenie - informacje wstępne

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów jest wieloletnim dokumentem programowym o charakterze kompleksowym, który stanowi projekt przyszłego funkcjonowania obszaru polityki społecznej na terenie miasta i gminy Ostrzeszów. Strategia zawiera diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zmian problemów społecznych do 2022 roku. Identyfikacja najważniejszych kwestii społecznych została skonstruowana na podstawie konsultacji społecznych, badań źródeł zastanych tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, a także instrumentów analizy strategicznej, do których należy zaliczyć identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z diagnozy wynikają obszary problemowe, nad którymi winna skupić się lokalna polityka społeczna.

Strategia stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej. Dokument został przygotowany na lata 2016-2022. Zakłada się, że procesy opisane w dokumencie będą podlegać ciągłym zmianom. Na przestrzeni lat 2016-2022 pojawiać się będą nowe, ważne cele i wyzwania. Część zjawisk straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest wpisany w dokument i jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania różnych instytucji i organizacji.

Strategia jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022 stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Dokument ten jest podstawą określającą kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2016-2022 i stanowi szansę na stworzenie nowych relacji pomiędzy uczestnikami życia społecznego oraz umożliwia pobudzenie aktywności społecznej wszystkich mieszkańców gminy.

1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

Zgodnie z polskim ustawodawstwem pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć również umacnianiu rodziny. Zadania pomocy społecznej są realizowane przez samorząd terytorialny na poziomie gmin, powiatów i województwa, a także przez administrację rządową, zlecającą najczęściej ich wykonywanie odpowiednim szczeblom samorządu terytorialnego. Pomoc społeczna funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 z późn. zm.) obowiązkiem gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest więc dokumentem uwarunkowanym prawnie. Opracowując Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2022 opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona komplementarna oraz kompatybilna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Na treść i realizację Strategii mają również wpływ inne akty prawne, tj:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016, poz. 446 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2016, poz. 1518 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 poz. 195)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 poz. 487 późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2016 poz. 1828);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016, poz. 575 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015, poz. 1390);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2016, poz. 224 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2016 poz. 546 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2016 poz. 645 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 721, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2016 poz. 1817);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 poz. 966 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2016, poz. 169 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 360 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tj. z. U 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.);

Realizacja strategii będzie wymagała także odwoływania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego. Niniejszy dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym. Tworzą one warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej określa Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1995 (Dz. Urz. U.EL 210 z 31.7.2006 str. 25-78).

Poniżej zostały przedstawione ramowe dokumenty na poziomie Unii Europejskiej, polityki krajowej i lokalnej, których zapisy, w istotny sposób wyznaczają kierunki działań programowych:

1. Unijne dokumenty Strategiczne:

- Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;

2. Krajowe dokumenty strategiczne:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Kraju;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

3. Na poziomie centralnym realizowanych jest również szereg programów nakierowanych:

- Program Operacyjny Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym 2014-2020;
- Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności", Edycja 2016;
- Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020";
- Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2014-2020;
- Program Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu - nowy wymiar 2020.

4. Samorządowe dokumenty strategiczne:

- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010-2020.

5. Na poziomie lokalnym realizowany jest między innymi:

- Miejsko - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020;
- Powiatowy program „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie” oraz „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”;
- Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2015-2017.

1.2. Procedura przygotowania i uspołeczniania „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022”

Działania dotyczące aktualizacji strategii datują się od momentu wydania Zarządzenia Nr 99/2016 Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów z dnia 3 października 2016r. w sprawie: powołania Zespołu do spraw opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 -2022. W ślad za decyzją Burmistrza, Dyrektor Miejskiego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie wydał Zarządzenie Nr 18/2016 z dnia 3 października 2016r. w sprawie opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2022, w którym powołano zespół składający się z pracowników MGOPS.

W ramach prac nad aktualizacją strategii została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Miasta i Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Służby Zdrowia, Gminnych i Powiatowych Placówek Oświatowych. Wykorzystano także informacje z innych działających na terenie miasta i gminy instytucji społecznych. Korzystano również z dostępnych publikacji naukowych i statystyk.

W pierwszy etapie tworzenia dokumentu w dniu 4 października 2016r. zorganizowano spotkanie Koordynatora Zespołu ds. opracowania Strategii i Sekretarza Zespołu. Podczas spotkania określono zasady współpracy i przepływu informacji, pomiędzy poszczególnymi Wydziałami Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów oraz jednostkami podległymi.

W dniu 14 października odbyło się pierwsze posiedzenie zespołu pracowników MGOPS w Ostrzeszowie. Podczas posiedzenia omówiono poszczególne zadania, zakres i sposób pozyskiwania danych, niezbędnych do opracowania strategii oraz zasady współpracy z innymi wydziałami i jednostkami gminy. Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora MGOPS wyłoniono pięć grup zadaniowych, zajmujących się wskazanymi obszarami tematycznymi.

Prawidłowo skonstruowana strategia musi określać współpracę licznych podmiotów i środowisk na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, jak również zapewnić spójność pomiędzy poszczególnymi organizacjami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie kwestii społecznych.

W związku z powyższym w kolejnym etapie konstruowania strategii, zorganizowano spotkanie z przedstawicielami instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, sądu, policji. W toku spotkania podkreślono, że diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie. Na spotkaniu ustalono zasady współpracy w zakresie tworzenia strategii, szczególnie w obszarze pozyskiwania niezbędnych danych.

Kolejne etapy tworzenia strategii to głównie cykliczne spotkania pracowników MGOPS, podczas których poszczególne grupy zadaniowe prezentowały stopień zawansowania swojej pracy:

- spotkanie warsztatowe w MGOPS w Ostrzeszowie w dniu 28.10.2016r. - omówienie wstępnej wersji diagnozy dokumentu,
- spotkanie warsztatowe w MGOPS w Ostrzeszowie w dniu 07.11.2016r. - omówienie współpracy z innymi podmiotami, napotykanne trudności,
- spotkanie warsztatowe z pracownikami MGOPS w Ostrzeszowie w dniu 25.11.2016r. - przedstawienie przez poszczególnych pracowników postępów w realizowanych zadaniach,

- przekazanie przez grupy zadaniowe do Zastępcy Dyrektora MGOPS wstępnej wersji strategii w dniu 30.11.2016r.
- opracowanie projektu dokumentu oraz przystąpienie do procedury środowiskowej - 02.12.2016 r.

2. Charakterystyka miasta i gminy Ostrzeszów.

2.1. Informacje ogólne.

Miasto i gmina Ostrzeszów położona jest w południowej części Województwa Wielkopolskiego w Powiecie Ostrzeszowskim i graniczy z następującymi gminami:

- od północy - Przygodzice, Mikstat,
- od południa - Kępno,
- od wschodu - Grabów nad Prosną, Doruchów,
- od zachodu - Kobyla Góra i Sośnie.

Miasto i gmina Ostrzeszów leży na pograniczu Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Rzeźba terenu jest średnio urozmaicona z niedużymi zbiornikami wodnymi i rozległymi lasami. Często spotykane są zadrzewienia śródpolne, zwłaszcza wzdłuż dróg i cieków wodnych. Od zachodu gminę obejmuje Kotlina Milicka (Odolanowska) stanowiąca równinne obniżenie po zlodowaceniu środkowoeuropejskim. Już poza terenem gminy kotlinę zajmują liczne zabagnienia i stawy hodowlane. Dalej (największą środkową część) przecina teren krajobrazu nizin: fluwioglacjalne, równinne i faliste związane z Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Najwyższe wzniesienia przekraczają 250m n.p.m. (Kobyla Góra 284m n.p.m. – leżąca na południe od terenu gminy, Bałczyna - 278m n.p.m. – leżąca na południe od m. Ostrzeszów). Od północnego wschodu gminę obejmuje teren pozostałości wydym glacialno-rzecznych Kotlina Grabowska. Niewielki fragment na południu stanowi Wysoczyzna Wieruszowska stanowiąca zespół kęp wysoczyznowych równin morenowych.

Gmina Ostrzeszów jest jednostką miejsko - wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 187,49 km², z czego na miasto przypada 12 km² co powierzchniowo stanowi 24,27% powiatu ostrzeszowskiego. (wg BIP Ostrzeszów). W skład gminy wchodzi 37 miejscowości, a na prawach sołectkich 20 (wg Wydziału Ewidencji Ludności, stan na 18.11.2016r.).

Zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim mieszkańcom. Obejmuje on przede wszystkim zapewnienie lokali komunalnych, socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. W swoim zasobie miasto i gmina Ostrzeszów posiada 420 mieszkań komunalnych i 18 socjalnych. Z informacji uzyskanych z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej, który jest zarządcą zasobów komunalnych i socjalnych wynika, iż obecnie na liście oczekujących jest 117 osób na lokale komunalne i 59 na lokale socjalne. Należy tutaj wspomnieć, iż gmina nie pozostaje bierna w staraniach w kierunku pozyskania nowych zasobów komunalnych i socjalnych. W związku z tym, działa społeczna komisja mieszkaniowa oraz powołano komisję ds. opracowania Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem miasta i gminy Ostrzeszów na lata 2017-2021.

2.2 Sytuacja demograficzna.

Miasto i gminę Ostrzeszów na dzień 18 listopada 2016r. zamieszkiwało 24,271 tys. Mieszkańców, w tym samą gminę 9,728 tys. Największym ośrodkiem miejskim jest miasto Ostrzeszów, które zamieszkuje obecnie 14,543 tys. mieszkańców.

Tab.1. Liczba zameldowanych mieszkańców gminy wg sołectw z podziałem na płeć w latach 2013 - 2016.

Sołectwo	Liczba osób RAZEM	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)
Bledzianów	415	212	203
Jesiona	88	46	42
Kochłowy	318	121	197
Korpysy	166	88	78
Kotowskie	176	88	88
Kozły	116	67	49
Kuźniki	189	85	105
Marydół	305	160	145
Myje	311	156	155
Potaśnia	349	177	172
Niedźwiedź	604	301	303
Olszyna	1.195	594	601
Pustkowie Południe	427	218	209
Pustkowie Północ	224	108	116
Rogaszyce	1.349	668	681
Rojów	827	420	407
Siedlików	1.109	567	542
Szklarka Myślniewska	424	233	191
Szklarka Przygodzicka	663	339	324
Turze	175	85	90
Zajączki	238	126	112
Rejmanka	60	26	34

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

GINA łącznie	9.728	4.884	4.844
Ostrzeszów	14.543	6.945	7.598
RAZEM (Miasto i Gmina)	24.271	11.829	12.442

Liczba dzieci ur. w 2016 roku: 192	Liczba zgonów w 2016 roku: 168
---	---------------------------------------

Tab.2. Zestawienie ilościowe zameldowanych mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2014 - 2015.

(stan na dzień 31 grudnia 2013 roku)

Sołectwo	Liczba osób RAZEM	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)
Bledzianów	420	213	207
Jesiona	98	52	46
Kochłowy	322	127	195
Korpysy	165	87	78
Kotowskie	184	93	91
Kozły	107	61	46
Kuźniki	173	74	99
Marydół	312	161	151
Myje	302	157	145
Potaśnia	316	151	165
Niedźwiedź	579	291	288
Olszyna	1.160	565	595
Pustkowie Południe	399	201	198
Pustkowie Północ	215	99	116
Rogaszyce	1.361	671	690

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Rojów	755	384	371
Siedlików	1.110	560	550
Szklarka Myślniewska	428	227	201
Szklarka Przygodzicka	650	332	318
Turze	178	85	93
Zajązki	242	122	120
Rejmanka	60	25	35
GMINA łącznie	9.536	4.738	4.798
Ostrzeszów	14.591	6.922	7.669
RAZEM	24.127	11.660	12.467

Liczba dzieci ur. w 2013 roku: 222 (-12)

Liczba zgonów w 2012 roku: 218 (- 30)

(stan na dzień 31 grudnia 2014 roku)

Sołectwo	Liczba osób RAZEM	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)
Bledzianów	417	214	203
Jesiona	93	49	44
Kochłowy	313	120	193
Korpysy	164	86	78
Kotowskie	179	91	88
Kozły	111	63	48
Kuźniki	177	75	102
Marydół	310	164	146
Myje	310	153	157
Potaśnia	322	155	167

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Niedźwiedź	579	291	288
Olszyna	1.173	576	597
Pustkowie Południe	397	205	192
Pustkowie Północ	212	99	113
Rogaszyce	1.342	664	678
Rojów	777	395	382
Siedlików	1.102	561	541
Szklarka Myślniewska	426	231	195
Szklarka Przygodzicka	658	335	323
Turze	176	86	90
Zajączki	245	123	122
Rejmanka	63	28	35
GMINA łącznie	9.546	4.764	4.782
Ostrzeszów	14.593	6.931	7.662
RAZEM (Miasto i Gmina)	24.139	11.695	12.444

Liczba dzieci ur. w 2014 roku: **207 (-15)**

Liczba zgonów w 2014 roku: **216 (- 2)**

(stan na dzień 31 grudnia 2015 roku)

Sołectwo	Liczba osób RAZEM	Mężczyźni (M)	Kobiety (K)
Bledzianów	425	217	208
Jesiona	93	49	44
Kochłowy	311	115	196
Korpysy	166	86	80

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Kotowskie	181	91	90
Kozły	110	64	46
Kuźniki	177	79	98
Marydół	304	158	146
Myje	307	154	153
Potaśnia	335	165	170
Niedźwiedź	583	291	292
Olszyna	1.177	580	597
Pustkowie Południe	415	213	202
Pustkowie Północ	220	103	117
Rogaszyce	1.347	669	678
Rojów	805	407	398
Siedlików	1.107	563	544
Szklarka Myślniewska	425	233	192
Szklarka Przygodzicka	666	339	327
Turze	176	85	91
Zajączki	246	127	119
Rejmanka	62	28	34
GMINA łącznie	9.638	4.816	4.822
Ostrzeszów	14.546	6.697	7.849
RAZEM (Miasto i Gmina)	24.184	11.513	12.671

Liczba dzieci ur. w 2015 roku: 245 (+38)

Liczba zgonów w 2015 roku: 203 (- 13)

Tab.3. Struktura wiekowa mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.

Miasto i Gmina Ostrzeszów						
ROK	Ogółem	Wiek			Płeć	
		Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny	Kobiety	Mężczyźni
31.12.2013	24 127	4 856	15 407	3763	12 467	11660
31.12.2014	24 139	4 808	15 265	3953	12 444	11695
31.12.2015	24 184	4 750	15 068	4198	12 671	11513

Tab.4. Zmiany naturalne w mieście i gminie Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.

Wyszczególnienie	Wartości		
	2013	2014	2015
Urodzenia żywe	222	207	245
Zgony ogółem, w tym:	218	216	203
niemowląt	3	4	1
Przyrost naturalny	+4	-9	+42

Jak wynika z analizy tabeli 4. istnieją niewielkie tendencje wzrostowe liczby ludności, które wynikają z wzrostowego przyrostu naturalnego (+ 42 urodzenia w roku 2015).

2.3. Infrastruktura społeczna na terenie miasta i gminy.

Na terenie gminy Ostrzeszów funkcjonują m.in. następujące instytucje publiczne:

- Urząd Miasta i Gminy,
- Starostwo Powiatowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa,
- inne: placówki zdrowotne, oświatowe, placówki kultury i sportu.

Opieka medyczna

W mieście i gminie Ostrzeszów w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia funkcjonują:

- 1.Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Ostrzeszów, Al. Wolności 4, tel. 503 22 01.
- 2.Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy Spółdzielni Inwalidów „Pomoc”, Ostrzeszów, ul. Powstańców Wlkp. 31, tel. 730 35 23.
- 3.Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c., Ostrzeszów, ul. Dworcowa 4, tel. 732 23 90
- 4.Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” s.c., Ostrzeszów, ul. Przemysłowa 11, tel. 730 15 67

5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dłubak”, Przychodnia Specjalistyczna, Ostrzeszów, ul. Przemysłowa 7, tel. 730 37 60.
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Poradnie Specjalistyczne „Goncerzewicz” Ostrzeszów, ul. Borek 18, tel. 730 34 88.
7. Grupowa Praktyka Lekarska „Medicus” s.c., Ostrzeszów, ul. Borek 18, tel. 732 02 12.
8. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Ars Medica”, Ostrzeszów, ul. Zamkowa 24, tel. 732 19 09.
9. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARTHRON” - Przychodnia Specjalistyczna Ostrzeszów, ul. Pocztowa 6, tel/fax 62 730-18-19.
10. Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kaliszu, Terenowy Oddział w Ostrzeszowie, ul. Zamkowa 17, tel: 62 732 01 36, 63-500 Ostrzeszów.

Na terenie Ostrzeszowa działa 10 aptek: Apteka Jagiellońska, Apteka Borek, Apteka W Rynku, Apteka Zamkowa, Apteka Zamkowa 1, Apteka Pod Wagą, Apteka Przyjazna, Apteka Prima, Apteka Drofarm, Apteka Kwiatowa, Apteka Drofarm 3.

Opiekę zdrowotną w gminie uzupełniają prywatne, specjalistyczne gabinety lekarskie, stomatologiczne oraz stacje diagnostyczne.

Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia

Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia sprawuje opiekę zdrowotną i profilaktyczną poprzez swoje jednostki organizacyjne tj. Szpital Specjalistyczny i Poradnię Specjalistyczną.

W Szpitalu Specjalistycznym funkcjonują oddziały:

- Oddział Wewnętrzny
- Oddział Chirurgiczny
- Oddział Ginekologiczno - Położniczy
- Oddział Pediatriczno - Noworodkowy
- Oddział Medycyny Paliatywnej.

W strukturach Ostrzeszowskiego Centrum Zdrowia znajdują się także: Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, Izba Przyjęć, Tomografia Komputerowa.

Przychodnie rejonowe świadczą usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, porad specjalistycznych i domowej opieki hospicyjnej a w niektórych są także poradnie specjalistyczne oraz oddziały rehabilitacyjne.

W Przychodni działają Poradnie Specjalistyczne:

- Poradnia Onkologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Urologiczna
- Poradnia Medycyny Pracy.

Przychodnie

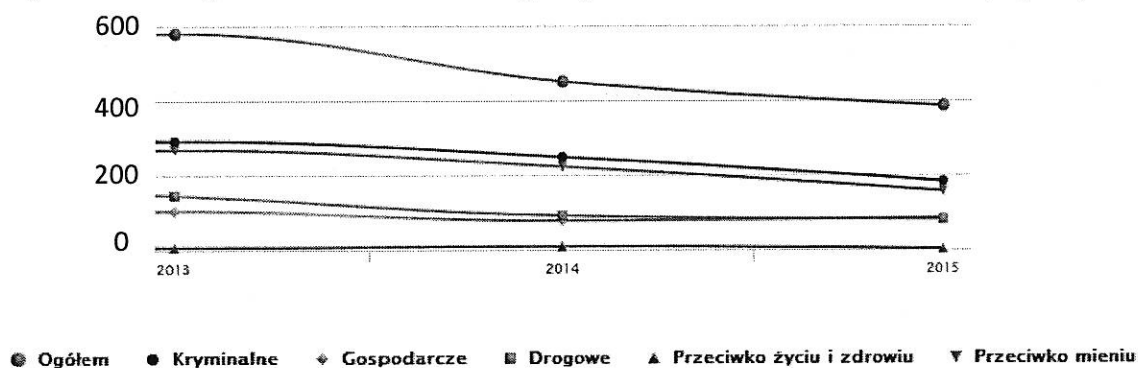
1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy Spółdzielni Inwalidów "Pomoc", specjalizuje się w: chirurgii ogólnej, otolaryngologii, psychiatrii, ginekologii i położnictwie, medycyny pracy, urologii, rehabilitacji leczniczej, okulistyce, medycynie rodzinnej, logopedii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, psychologii.

2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Eskulap s.c., specjalizuje się w: kardiologii, medycynie rodzinnej, otolaryngologii, pediatrii, urologii.
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Salus s.c., specjalizuje się w: medycynie rodzinnej i pediatrii.
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Dłubak, Przychodnia Specjalistyczna, specjalizuje się w: chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, gastroenterologii, urologii, endoskopii.
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Poradnie Specjalistyczne "Goncerzewicz", specjalizuje się w: okulistyce.
6. Grupowa Praktyka Lekarska Medicus s.c., specjalizuje się w: dermatologii i wenerologii, neurologii, otolaryngologii.
7. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARTHRON - Przychodnia Specjalistyczna, specjalizuje się w: chirurgii urazowej, ortopedii.
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ALEGROMEDICA specjalizuje się w: alergologii i ginekologii.

Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem na terenie miasta i gminy czuwa Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie oraz Straż Miejska. Jak wynika z danych udostępnionych przez KPP w Ostrzeszowie wynika, iż w okresie od początku 2013 roku do dnia 21.11.2016 roku na terenie miasta i gminy popełniono łącznie 2883 czyny przestępcze (z czego 2583 popełnili mężczyźni a 300 kobiety). Z przedstawionego niżej wykresu można wyciągnąć wnioski, iż na omawianym terenie obserwuje się tendencję spadkową dotyczącą popełniania czynów zabronionych.

Wykres 1. Przestępczość na terenie miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015 (wg danych GUS)

Zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowi jedyna Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza kategorii – C zlokalizowana w Ostrzeszowie (Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej Ostrzeszów). Ponadto działają jednostki OSP typu „S” oraz typu „M”. w tym OSP zakładowa w OZCHG Pollena. Ostrzeszowska jednostka to największa ochotnicza straż pożarna w powiecie i jedna z największych w południowej Wielkopolsce. Na chwilę obecną liczy 158 członków (88 zwyczajnych, 43 wspierających, 5 honorowych oraz 22 młodzieżowych drużyn pożarniczych). Działalność jednostki to nie tylko akcje ratowniczo-gaśnicze, ale szereg innych zadań. Udział w uroczystościach, organizowanie akcji oddawania krwi czy zbiórki publicznej na doposażenie, pokazy ratownicze, działania edukacyjne, przykładowa praca z młodzieżą.

Oświata

Na terenie miasta i gminy dzieci i młodzież mają zapewniony dostęp do szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.

Funkcjonującymi w zakresie oświaty jednostkami są:

- Publiczne Przedszkole z grupą żłobkową nr 1, ul. Norweska 1,
- Publiczne Przedszkole nr 5, ul. Łąkowa 5,
- Publiczne Przedszkole nr 6 im. Misia Uszatka, ul. Grunwaldzka 13b,
- Publiczne Przedszkole w Rogaszycach,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza, ul. Łąkowa 1,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Dąbrowskiej, ul. Piastowska 3,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Św. Dominika Savio, ul. Zamkowa 29,
- Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu,
- Szkoła Podstawowa w Rogaszycach,
- Szkoła Podstawowa w Olszynie,
- Szkoła Podstawowa w Rojowie,
- Szkoła Podstawowa w Potaśni,
- Szkoła Podstawowa w Siedlikowie,
- Szkoła Podstawowa w Szklarce Przygodzickiej,
- Gimnazjum nr 1, im. Janusza Korczaka, ul. Łąkowa 1,
- Gimnazjum nr 2, im. Karola Wojtyły, ul. Piastowska 3,
- Gimnazjum w Siedlikowie, im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Wskazana sieć publicznych jednostek oświatowych uzupełniana jest działalnością jednostek niepublicznych do których należą:

- Niepubliczne Przedszkole „Klub Malucha” w Ostrzeszowie, ul. Zamkowa 19.
- Niepubliczne Przedszkole Sióstr Nazaretanek w Ostrzeszowie, ul. Leśna 5.
- Niepubliczny Żłobek Bajkowa Kraina w Ostrzeszowie ul. Grabowska 21.

Tab. 5. Przedszkola w mieście i gminie Ostrzeszów w latach 2013 - 2015 (wg danych Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów)

Placówka oświatowa	2013/14	2014/15	2015/16
Przedszkola	658	645	665

Tab. 6. Dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015 (wg danych Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów)

Placówka oświatowa	2013/14	2014/15	2015/16
SP nr 1	327	339	376
SP nr 2	367	393	478
SP nr 3	289	315	339
SP w Niedźwiedziu	89	119	115
SP w Rogaszycach	106	117	128

SP w Olszynie	70	77	82
SP w Rojowie	43	45	49
SP w Potaśni	32	35	40
SP w Siedlikowie	115	100	119
SP w Szklarce Przygodzickiej	101	100	102
Gimnazjum nr 1	268	294	303
Gimnazjum nr 2	328	329	325
Gimnazjum w Siedlikowie	131	122	121

Ekonomiczno-administracyjną obsługę placówek oświatowych prowadzi jednostka organizacyjna gminy Ostrzeszów - Zespół Obsługi Placówek Oświatowych. Na terenie miasta ma swoją siedzibę również Zespół Placówek Opiekuńczo –Wychowawczych w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum nr 5 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym na ul. Sikorskiego 19, 63-500 Ostrzeszów.

Na szkolnictwo ponadpodstawowe w gminie składają się placówki zarządzane przez władze powiatowe:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie-Skłodowskiej, ul. Zamkowa 21,
- Zespół Szkół nr 2, im. Przyjaźni Polsko-Norweskiej, ul. Krańcowa 7,
- Zespół Szkół nr 1, im. Powstańców Wielkopolskich, ul. Sikorskiego 9,
- Zespół Szkół nr 3, ul. Zamkowa 12.

Kultura, sport i rekreacja

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów funkcjonują następujące placówki kultury:

- Ostrzeszowskie Centrum Kultury, ul. Walerego Gorgolewskiego 2,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ostrzeszów im. Stanisława Czernika, pl. Borek 17. Na koniec 2014r. księgozbiór zgromadzony w siedzibie głównej, która znajduje się w mieście Ostrzeszów i trzech filiach wiejskich położonych w Rogaszycach, Siedlikowie i Szklarce Przygodzickiej, obejmował 69.064 woluminów, 210 czasopism oprawnych i 43 tytuły prenumerowanych czasopism. W 2014r. liczba czytelników wyniosła 2.383, w tym 1.254 dorosłych i 1.129 dzieci. Natomiast liczba wypożyczeń kształtowała się na poziomie 37.097,
- Publiczna Biblioteka Pedagogiczna, Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu - Filia w Ostrzeszowie ul. Sikorskiego 19,
- Muzeum Regionalne im. Władysława Goluśa, Rynek 19 (mieszczące się w Ratuszu).

Dziedzictwo kulturowe na terenie miasta i gminy stanowią obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego oraz obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Gmina jest bogata w zasoby kulturowe, zwłaszcza obiekty sakralne, zabytki związane z techniką.

Tab.7. Zabytki architektoniczne znajdujące się na terenie gminy Ostrzeszów (Rejestr Zabytków Województwa Wielkopolskiego)

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru
Ostrzeszów	Ruiny zamku z basztą	524/Wlkp/A
Ostrzeszów	Zespół klasztorny bernardynów, ob. nazaretanek, XVII/XVIII	653902 823/Wlkp/A
Ostrzeszów	Zespół kościoła ewangelickiego, ob. rzym.- kat. par. p.w. Chrystusa Króla, 1859-1861	653902 823/Wlkp/A
Ostrzeszów	Ratusz, ob. muzeum i USC, 1840, pocz. XX	653907 741/A
Ostrzeszów	Kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, 1337-1351, 1621-1623, XIX, 1940	653900 604/A
Ostrzeszów	Wodociągowa wieża ciśnień, 1916	653908 740/A
Siedlików	Kościół par. p.w. św. Andrzeja Apostoła, 1778	653910 611
Ostrzeszów	gazownia miejska (piecownia), 1905	741051 807/Wlkp/A

W mieście Ostrzeszów obiektami sportowymi zarządza Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. W skład obiektów sportowych wchodzi m.in. kąpielisko, kryta pływalnia „Delfin”, stadion przy ul. Kąpielowej w Ostrzeszowie.

2.4. Infrastruktura techniczna miasta i gminy Ostrzeszów.

Drogi

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 11 (Kołobrzeg – Bytom) oraz dwie drogi wojewódzkie, które ciągną się z północnego-wschodu na zachód. Jest to droga nr 449 (Syców - Błaszki) oraz droga nr 444 z Ostrzeszowa do Krotoszyna (w kierunku północno-zachodnim).

Podstawową część sieci drogowej stanowią drogi powiatowe:

- Antonin - Niedźwiedź
- Szklarka Myślniewska - Sośnie
- Ostrzeszów - Mikstat
- Pustkowie Północ - Doruchów
- Szklarka Myślniewska - Międzybórz
- Kobyla Góra - Kobylnica Myślniewska
- Ostrzeszów - Turze
- Ostrzeszów - droga wojewódzka nr 449.

Drogi publiczne miasta i gminy Ostrzeszów stanowią łącznie 340 km w tym w gminie 189 km.

Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów działa dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, która obsługuje blisko 100% mieszkańców, co odzwierciedla 4788 przyłączy wodociągowych. Długość sieci wodociągowej wynosi 274,5 km. Wodociąg zasilany jest z ujęć położonych w Ostrzeszowie przy ulicy Cichej, w Szklarce Myślniewskiej, Olszycach oraz Zajązki - Potaśnia. Wszystkie ujęcia wody mają wyznaczoną ochronę strefy bezpośredniej zamykającą się w granicach działki. Woda wprowadzana do wodociągu jest poddawana procesowi uzdatniania.

Tab.8. Ilość sprzedawanej wody w latach 2013-2015.

Rok	Ilość wody(m3)
2013	1.082.403
2014	1.068.016
2015	1.191.000

Sieć kanalizacyjna jest średnio rozwinięta. Obejmuje blisko 100 % mieszkańców miasta i w niewielkim stopniu mieszkańców wsi. W gminie znajduje się 1 oczyszczalnia ścieków położona w Rojowie, która jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną. Oczyszczalnia ścieków w Ostrzeszowie oczyszcza ścieki doprowadzane systemem kanalizacji ogólnospławnej z terenu miasta Ostrzeszów oraz systemem kanalizacji sanitarnej z okolicznych miejscowości. Do oczyszczalni w Ostrzeszowie doprowadzane są również rurociągami ciśnieniowym ścieki bytowe i przemysłowe z miasta Mikstat. Pozostałe ścieki komunalne z terenu gminy są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i przekazywane na uprawnione oczyszczalnie. W 2015 roku dokonano znaczącej modernizacji, wykonując solarną suszarnię osadów ściekowych.

Linie kolejowe

Ostrzeszów to dawna stacja węzłowa. Do lat 90. działała odgałęziająca się tutaj 28-kilometrowa linia do stacji *Namysłaki*, która obecnie jest częściowo nieprzejezdna, a częściowo wykorzystywana jako kolej drezynowa. Stacja w Ostrzeszowie posiada 5 torów głównych, z których 3 znajdują się przy peronach. Oprócz nich istnieje też kilka torów bocznych, z których część została już rozebrana. Przez teren gminy przechodzi magistrała kolejowa Kluczbork – Poznań Główny (część połączenia Szczecin – Katowice). Obsługuje ona zarówno transport pasażerski jak i towarowy. Stacje kolejowe na terenie gminy Ostrzeszów usytuowane są w miejscowościach Ostrzeszów i Niedźwiedź. Perony oraz przejście podziemne w miejscowości Ostrzeszów zostały wyremontowane w 2015r. i są przystosowane do obsługi osób o ograniczonej sprawności ruchowej.

Rurociągi

Miasto i gmina Ostrzeszów jest zasilana gazem ziemnym wysokometanowym grupy E przez stację I w Ostrzeszowie przy ul. Słonecznej, należącą do firmy Gaz-System. Stacja II w Ostrzeszowie położona jest na ul. Jagiełły i ul. Sportowej i należy ona do PSG Sp. z o.o w Poznaniu, Zakład w Kaliszu. Długość gazociągów w części miejskiej gminy miejsko-wiejskiej to:

- niskie ciśnienie 33432 m.
- średnie ciśnienie 25441 m.

Czynnych przyłączy gazowych z zakresu niskiego ciśnienia to 1493 sztuki, 17610m. natomiast z zakresu średniego ciśnienia 466 sztuk, 5881m. Do budynków mieszkalnych doprowadzonych jest 1726 sztuk przyłączy gazowych.

Długość gazociągów w części wiejskiej gminy miejsko-wiejskiej to:

- niskie ciśnienie 396 m.
- średnie ciśnienie 7969 m.

Czynnych przyłączy gazowych z zakresu niskiego ciśnienia to 4 sztuki, 26m. natomiast z zakresu średniego ciśnienia 134 sztuk, 1744m. Do budynków mieszkalnych doprowadzonych jest 122 sztuk przyłączy gazowych.

Linie elektroenergetyczne i stacje radiowe

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów nie są zlokalizowane źródła wytwarzania energii elektrycznej. Miasto i gmina zasilane są z głównego punktu zasilania Ostrzeszów, który został zlokalizowany przy ul. Grabowskiej, w północno-wschodniej części miasta. Ze stacji transformatorowych wyprowadzone są linie napowietrzne, które zasilają miasto i gminę Ostrzeszów. Sieć linii średniego napięcia jest spięta, jej odcinki wyprowadzane są poza gminy i zasilają sąsiednie miejscowości. W razie awarii możliwe jest podawanie prądu w kierunku Ostrzeszowa liniami średniego napięcia z kierunku Ostrowa Wielkopolskiego oraz Kępna. Sieci w przeważającej mierze napowietrzne, doprowadzają napięcie do stacji transformatorowych, w których następuje obniżenie napięcia średniego, które jest napięciem sieci konsumpcyjnej i oświetleniowej. Sieć energetyczna na terenie gminy jest administrowana i eksploatowana przez Energa – Operator SA Oddział w Kaliszu.

Na terenie miasta Ostrzeszów działa stacja radiowa Radio Eska Ostrzeszów nadająca na częstotliwości 96,9 FM. Ponadto istnieją portale internetowe ostrzeszowinfo.pl oraz ostrzeszow.naszemiasto.pl. Istnieje także kilka stref bezpłatnego dostępu do internetu.

Surowce naturalne

Na terenie gminy znajdują się udokumentowane złoża kopalin w postaci piasku, żwiru, glin do wyrobu ceramiki budowlanej a obszary te zlokalizowane są na terenie Rogaszyc oraz Rojowa.

2.5 Gospodarka miasta i gminy Ostrzeszów

W mieście Ostrzeszów znajduje się podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Od wielu lat na terenie miasta i gminy zaobserwowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych, natomiast nie odnotowano większych zakładów przemysłowych. Strefa gospodarcza miasta to podmioty z sektora publicznego oraz prywatnego, który jest dominującym na terenie tego obszaru. Przeważającymi sektorami są: rolniczy, przemysłowy i budowlany. Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów ma siedzibę ponad 2170 podmiotów gospodarczych wg danych Wydziału Promocji i Rozwoju Gminy Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie.

Do największych podmiotów gospodarczych działających w obszarze należą:

- Trasko Inwest Sp. zo.o. (wykonawca obiektów budownictwa ogólnego i przemysłowego),
- Ema – Elfa Sp. z o.o. (produkcja w szerokim zakresie różnorodnej aparatury elektrycznej),

- AKME Sp. z o.o. (przedsiębiorstwo budowlane),
- PPHU Meblomark Sp. z o.o. (produkcja mebli i materacy, produkcja silników elektrycznych, transportu międzynarodowego i spedycji),
- Ostrzeszowskie Zakłady Chemii Gospodarczej „Pollena Ostrzeszów” (produkcja chemii gospodarczej),
- Fabryka Urządzeń Mechanicznych „FUMO-Ostrzeszów” Sp.z o.o. (produkcja sprzęgów i hamulców elektromagnetycznych),
- TULCON S.A. (wykonawstwo inwestycji budowlanych w tym: obiekty mieszkaniowe, użyteczności publicznej oraz przemysłowo –handlowe),
- AGROMET Sp. z o.o. (projektowanie i produkcja przekładni kątowych i walcowych oraz innych części wykonywanych metodą obróbki skrawaniem),
- MAYR POLSKA Sp. z o.o. (produkcja elementów sprzęgów i hamulców elektromagnetycznych),
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych S.A. (budowa i modernizacja dróg oraz mostów),
- R&M Plettac Sp. z o.o. (montaż i demontaż rusztowań, łącznie z ich wypożyczaniem, usługi inżynierskie i techniczne, projektowanie technologiczne dla przemysłu),
- ALOPAK Sp. z o.o. (produkcja opakowań aluminiowych),
- Fabryka Ceramiki Budowlanej Sp. z o.o. (producent dachówek, akcesoriów dachowych oraz ceramiki ozdobnej).

W obszarze miasta i gminy Ostrzeszów świadczone są także usługi w zakresie hotelarstwa, gastronomii oraz agroturystyki.

Rynek pracy

Sytuacja na lokalnym rynku pracy charakteryzuje się brakiem równowagi między popytem a podażą. Według stanu na dzień 31.12.2015 rok ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrzeszowie wynosiła 823 osoby, w tym 524 kobiety. Obserwuje się przewagę ilości zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, nad ilością zarejestrowanych mężczyzn. Zapewne wynika to z faktu, iż kobiety częściej niż mężczyźni spędzają długie lata w domu nad opieką nad dziećmi, a rynek pracy gminy jest niekorzystny dla kobiet. Dodatkowym utrudnieniem dla kobiet na lokalnym rynku pracy jest specyfika branżowa firm położonych na terenie miasta i gminy Ostrzeszów, która opiera się głównie o sektor budowlany i przemysł ciężki.

Tab. 9. Bezrobocie na terenie miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015

Stan na:	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
Ogółem	1283	1055	823
Kobiety	786	661	524
Zwolnionych z przyczyn zakładu pracy	103	67	55
Absolwenci	119	68	57
Długotrwale bezrobotni	593	552	425

Jak wynika z powyższej tabeli bezrobocie na terenie miasta i gminy Ostrzeszów z roku na rok ma tendencję spadkową. Prawdopodobnie jest to spowodowane wzrostem podmiotów gospodarczych sektora prywatnego powstających na omawianym obszarze.

3. Diagnoza problemów społecznych miasta i gminy Ostrzeszów.

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadaniem MGOPS jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o przepisy określone w ustawie o pomocy społecznej. Do zadań tych należy: podejmowanie działań, które ukierunkowane są na udzielanie osobom różnych form wsparcia. Pozwalają one na przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, które osoby korzystające z pomocy MGOPS nie są w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień.

Realizując te zadania MGOPS stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, które działają w tym obszarze. Współpraca ta polega na podejmowaniu działań interdyscyplinarnych w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W toku konsultacji społecznych oraz obserwacji pracowników socjalnych dokonano identyfikacji problemów społecznych w mieście i gminie Ostrzeszów. Stwierdzono, iż są to bezrobocie w głównej mierze dotyczące kobiet, brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy, ubóstwo osób korzystających z pomocy społecznej, niekorzystne zmiany struktury demograficznej czyli starzenie się ludności. Ponadto występują braki w postaci noclegowni dla osób bezdomnych, mieszkań chronionych a także mieszkań komunalnych i socjalnych.

3.1. Obszary problemów społecznych objęte pomocą socjalną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

3.1.1. Ubóstwo

Ubóstwo jest zjawiskiem bardzo złożonym. Charakteryzuje się ono stanem, w którym jednostka lub cała grupa społeczna, odczuwa brak środków do zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb, które w danej społeczności uznawane są za niezbędne. Do grupy niezbędnych potrzeb bytowych zaliczamy przede wszystkim wyżywienie, ubranie, utrzymanie i eksploatację mieszkania, zakup leków i środków higieny osobistej, jak również zakup książek i artykułów szkolnych dla dzieci w wieku 7- 18 lat. Przyjmując założenia ustawy o pomocy społecznej, za osobę która dotknięta jest ubóstwem uważa się osobę, której dochód nie przekracza 634 zł. miesięcznie przy jednoosobowym gospodarstwie domowym, natomiast dla osoby w rodzinie jeśli dochód na osobę nie przekracza 514 zł. miesięcznie.

Na terenie Miasta i Gminy skala ubóstwa kształtuje się w sposób następujący:

Tab. 10. Liczba rodzin którym udzielono pomocy z uwagi na występowanie czynnika ubóstwo

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	439	378	348
W tym liczba rodzin ze wsi	184	161	145
Liczba osób w rodzinach	1305	1073	924

Źródło: Dane z MGOPS Ostrzeszów - MPiPS

Powyżej przedstawione dane statystyczne, nie odzwierciedlają faktycznej skali rodzin żyjących w ubóstwie, a jedynie przedstawiają te, które zgłosiły się do MGOPS. W powyższej tabeli z danych statystycznych wynika, że czynnik ubóstwa, który był przesłanką do udzielonej pomocy z roku na rok maleje. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że niektóre z rodzin mogły zostać zakwalifikowane do innego czynnika w kolejnych latach, który upoważniał je do skorzystania z pomocy.

Jak obserwujemy bardzo często występuje aspekt korzystania z pomocy z pokolenia na pokolenie oraz przyzwyczajanie się do otrzymywanego wsparcia. Zdarzają się bowiem sytuacje kiedy mimo, że w rodzinie wystąpiła poprawa sytuacji ekonomicznej poprzez nabycie prawa do świadczenia rentowego czy pensji nadal rodziny wnioskuje o pomoc finansową. Spotkanie się rodzin z odmową pomocy w związku z brakiem kwalifikacji do niej jest niejednokrotnie nieakceptowane przez rodzinę.

Uwzględniając aspekt wysokiej skali ubóstwa oprócz pomocy finansowej przyznawana jest również pomoc w formie bonów, pomocy w formie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach oraz posiłków w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, dla osób które nie potrafią w ramach własnych możliwości zapewnić sobie minimum jednego ciepłego posiłku w ciągu dnia.

Tab. 11. Ilość osób, którym przyznano pomoc w formie posiłków

Rok	2013	2014	2015
Liczba osób, którym przyznano pomoc w formie posiłku	606	508	461
w tym dla dzieci	469	429	380

Źródło: Dane z MGOPS Ostrzeszów - MPiPS

Rodziny nie potrafiące zaspokoić potrzeb bytowych mogą ubiegać się także o pomoc w formie zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych, dożywiania dzieci w szkole. Najuboższe rodziny mogą również liczyć na pomoc w formie dodatków mieszkaniowych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe udzielanej pomocy.

Tab. 12. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	355	390	303
Dodatki energetyczne	-	98	112

Źródło: Dane z M - GOPS Ostrzeszów

Tab.13. Liczba rodzin korzystających ze stypendium

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	330	284	227

Źródło: Dane z M - GOPS Ostrzeszów

Tab.14. Liczba uczniów korzystających ze stypendium

Rok	2013	2014	2015
Liczba uczniów	509	431	333

Źródło: Dane z M - GOPS Ostrzeszów

Rodzinie która dotknięta została zdarzeniem losowym, udzielana jest również pomoc w formie jednorazowego świadczenia, o które można wnioskować nie później niż przed upływem 2 miesięcy od daty jego wystąpienia. Poniższa tabela przedstawia w sposób ilościowy wypłacone w poszczególnych latach pomoce z tego tytułu.

Tab. 15. Zasiłki losowe

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	19	8	10

Źródło: Dane z M - GOPS Ostrzeszów

Zjawisko ubóstwa jest wielowymiarowe. Powodów dla których występuje jest szereg, jednak za główną uważa się bezrobocie. Osoba nie pracując, nie jest w stanie pozyskiwać środki finansowe na zaspokojenie potrzeb swojej rodziny. Bezrobocie spowodowane jest przede wszystkim brakiem kwalifikacji, wykształcenia, jak również nieumiejętność dostosowania się o sytuacji, panującej na rynku pracy.

Kolejną przyczyną ubóstwa jest nieadekwatność wynagrodzenia do potrzeb. Pomimo tego, że jednostka pracuje, wynagrodzenie, jakie pobiera z tego tytułu jest tak niskie, że nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb, związanych z egzystencją. Następnymi czynnikami, które przyczyniają się do występowania ubóstwa jest niedoskonały system szkolnictwa, ubezpieczeń, rozpad tradycyjnej rodziny, dyskryminacja niektórych grup społecznych, nonszalancka postawa wobec świata, przyczyny makroekonomiczne, i wiele innych, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniają się do występowania tego zjawiska.

3.1.2. Sieroctwo

Sieroctwo - to fakt nieposiadania przez kogoś obojga rodziców (sierota zupełna) lub jednego rodzica (półsierota), braku innych opiekunów (odpowiedzialnych za wychowanie) bądź w ogóle jakichkolwiek krewnych. W roku 2014 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu sieroctwa udzielił pomocy jednej dwuosobowej rodzinie. W pozostałych latach, czynnik ten nie występował.

3.1.3. Bezdomność

Bezdomność w ujęciu socjologicznym jest problemem społecznym, charakteryzującym się brakiem miejsca zamieszkania. W ujęciu psychologicznym to kryzysowy stan egzystencji osoby nie posiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, pozbawionej środków niezbędnych do zaspokojenia elementarnych potrzeb, trwale wykorzenionej ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych i akceptującej swoją rolę społeczną.

Zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz.930 z późn. zm.), art. 6 pkt 8 ustawy - za osobę bezdomną uważa się : „... osobę niezamieszkującą w lokalu

mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Osoby bezdomne są najczęściej nieprzystosowane społecznie, pozbawione środków do życia, po pobycie w zakładzie karnym, nie mogące zamieszkać z najbliższymi po rozwodach, separacjach, uzależnione od alkoholu, pozostające bez pracy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie.

Tab. 16. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Ostrzeszów objętych pomocą M-GOPS z powodu bezdomności w latach 2013 - 2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin ogółem	12	14	13
w tym na wsi	0	3	2
Liczba osób w rodzinach	12	14	13

Źródło: MGOPS Ostrzeszów MPiPS

W gminie Ostrzeszów problemem bezdomności zajmują się pracownicy socjalni MGOPS Ostrzeszów przy ścisłej współpracy z Komendą Powiatową Policji oraz Strażą Miejską. Przez cały rok podejmują działania profilaktyczne i wspierające w zakresie zminimalizowania zjawiska bezdomności. Ośrodek kieruje i pokrywa koszty pobytu osób bezdomnych w schroniskach i noclegowniach. Współpraca MGOPS ze schroniskami i noclegowniami podejmowana jest w ramach zawartych porozumień oraz na bieżąco aktualizowane są wolne miejsca.

Tab.17. Liczba rodzin i osób przebywających w schroniskach dla bezdomnych z terenu gminy Ostrzeszów, objętych pomocą M-GOPS w latach 2013 - 2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin ogółem	7	9	8
Liczba osób w rodzinach	7	14	8

Źródło: MGOPS Ostrzeszów MPiPS

Osoby, które nie wyrażają zgody na pobyt w placówkach zostają zabezpieczone poprzez udzielenie pomocy finansowej lub rzeczowej na żywność (w tym żywność z programu POPŻ), odzież oraz inne niezbędne potrzeby bytowe. MGOPS w ramach akcji rozpowszechniającej możliwości, jakie daje ustawa z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych współpracuje z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w zakresie pozyskiwania lokali dla osób zagrożonych bezdomnością. W budżecie MGOPS zapewniane są środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z zabezpieczaniem niezbędnych potrzeb bytowych dla osób bezdomnych, w tym potrzeby schronienia. Na terenie gminy Ostrzeszów nie występują placówki noclegowe dla osób bezdomnych.

3.1.4 Bezrobocie

Mianem osoby bezrobotnej określamy osobę, posiadającą obywatelstwo polskie, niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej. Zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dokonuje podziału osób bezrobotnych na:

- bezrobotnym do 25 roku życia - oznacza to bezrobotnego, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia;
- bezrobotnym powyżej 50 roku życia - oznacza to bezrobotnego, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia;
- bezrobotnym długotrwale - oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych;
- bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych - oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie biorąc pod uwagę czynnik bezrobocia w latach 2013-2015r. udzielił pomocy następującej ilości rodzin :

Tab. 18. Liczba osób, którym z tytułu bezrobocia została udzielona pomoc ze strony Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	315	293	265
Liczba rodzin na wsi	123	112	94
Liczba osób w rodzinach	896	778	733

Źródło: Dane M - GOPS Ostrzeszów

Uwzględniając dane zgromadzone przez Powiatowy Urząd Pracy na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów skala bezrobocia kształtuje się w sposób następujący:

Tab. 19. Podział osób zarejestrowanych w PUP

Rok	2013	2014	2015
Ogółem	1283	1055	823
w tym kobiety	786	661	524
zamieszkalni na wsi	531	428	338
długotrwale bezrobotni	593	552	425
absolwenci	119	68	57
zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	103	67	55

Źródło: Dane PUP Ostrzeszów

Osoby zarejestrowane w PUP w latach 2013-2015, można podzielić na grupy według posiadanego wykształcenia.

Tab. 20. Podział osób z uwagi na wykształcenie

Rok	2013	2014	2015
Wyższe	133	108	66
Policealne i średnie zawodowe	429	322	265
Średnie ogólnokształcące	85	72	60
Zasadnicze zawodowe	424	368	285
Gimnazjalne i poniżej	212	185	147

Źródło: Dane PUP Ostrzeszów

W zależności od przyczyn można dokonać podziału bezrobocia na następujące rodzaje:

- bezrobocie frykcyjne - jest rezultatem ruchu zatrudnionych na rynku pracy; ludzie zmieniają zawód, pracę, przenoszą się do innej miejscowości i pozostają krótko na rynku pracy. To bezrobocie występuje w każdej gospodarce, także w warunkach pełnego zatrudnienia. Jest ono korzystne dla gospodarki, gdyż umożliwia znalezienie w krótkim czasie pracowników.
- bezrobocie koniunkturalne lub recesyjne - występuje gdy następuje spadek popytu, produkcji i aktywności gospodarczej.
- bezrobocie strukturalne - wynika z nieaktywności struktury podaży siły roboczej i popytu na nią na rynku pracy. Bezrobocie strukturalne występuje także wówczas, gdy zasoby kapitałowe są niewystarczalne dla zatrudnienia zasobów pracy.
- bezrobocie technologiczne - wynika z postępu technicznego automatyzacji i mechanizacji procesów wytwórczych, które mają charakter praco-oszczędny. Pojawia się ono, gdy tempo wzrostu gospodarczego jest niskie, a inwestycje mają charakter modernizacyjny, prowadzą do wzrostu i unowocześnienia produkcji przy spadku zatrudnienia.
- bezrobocie sezonowe - stanowi efekt wahań aktywności gospodarczej w różnych porach roku.

Z uwagi na wysoki odsetek osób bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów realizowane były projekty systemowy współfinansowany ze środków Unii Europejskiej przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach POKL 2007-2013. MGOPS realizował powyższy projekt w latach 2008-2013 podejmując działania z zakresu:

- kursów zawodowych
- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne
- doradztwo zawodowe

Łącznie w projekcie „Inwestuję w siebie” brało udział 143 beneficjentów.

3.1.5. Niepełnosprawność

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do samodzielnego, aktywnego życia, korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli, bez względu na przyczynę, rodzaj i stopień niepełnosprawności.

Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów o niepełnosprawności orzeka Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w którym to Zespół do Spraw Orzekania wydaje orzeczenie o:

- niepełnosprawności;

- stopniu niepełnosprawności;
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Przepisy określają stopnie niepełnosprawności jako: znaczny, umiarkowany, lekki. Symbole przyczyn niepełnosprawności, kształtują się następująco:

- 01-U - upośledzenie umysłowe;
- 02-P- choroby psychiczne;
- 03-L- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O - choroby narządu wzroku;
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E- epilepsja;
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T- choroby układu pokarmowego;
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N - choroby neurologiczne;
- 11-I- inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień w pierwszej kolejności określa status osoby nim dysponującej jako osoby niepełnosprawnej w sensie prawnym. Ponadto pozwala korzystać (po spełnieniu określonych warunków) z szeregu form pomocy, do których należą m.in.:

w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia – możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej), możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych), korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m. in.: prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy), możliwość wsparcia działalności gospodarczej lub rolniczej:

- w zakresie rehabilitacji społecznej - możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej oraz możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- ulgi w podatkach, zniżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo – telewizyjnych (abonamentu);
- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Liczba osób, które posiadają niepełnosprawność orzeczoną przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów przedstawia się następująco:

Tab.21. Liczba osób orzeczonych przed 16-tym rokiem życia

Osoby przed 16-tym rokiem życia			
Rok	2013	2014	2015
Kobieta	20	26	26
Mężczyzna	41	40	33

Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie

Tab.22. Liczba osób orzeczonych powyżej 16-tego roku życia

Osoby powyżej 16-tym rokiem życia			
Rok	2013	2014	2015
Znaczny	104	106	98
Umiarkowany	208	200	246
Lekki	132	117	100
Kobieta	244	218	231
Mężczyzna	200	205	213

Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrzeszowie

Ponadto dla celów rentowych, określenie niezdolności do pracy, mieszkańcy orzekani są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Z myślą o osobach niepełnosprawnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje takie zadania jak:

- zapewnienie najwyższej jakości obsługi klientom niepełnosprawnym,
- usuwanie barier architektonicznych w obiektach Zakładu,
- upowszechnienie wiedzy dotyczącej praw osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej,
- podejmowanie działań zwiększających zatrudnienie osób niepełnosprawnych w Zakładach,
- zachęcanie do odbywania staży zawodowych i praktyk studenckich w ZUS,
- dostosowanie stanowisk pracy do potrzeb pracowników z niepełnosprawnością.

Ponadto osoby mogą ubiegać się o rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną, wsparcie ze środków PFRON w ramach których można uzyskać:

- odpowiednie zatrudnienie uwzględniając psychofizyczne możliwości danej osoby
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwo w terapii zajęciowej,
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znaczną ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji,
- spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek do wydania karty parkingowej,

- stwierdzenia, że niepełnosprawność osoby wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Mieszkańcy naszej gminy mogą korzystać również ze wsparcia takich jednostek jak: Środowiskowy Dom Samopomocy, Domy Pomocy Społecznej. Podnoszenie standardów funkcjonowania wymienionych placówek przynoszą efekty w postaci likwidowania barier architektonicznych, a co za tym idzie większa dostępność i zainteresowanie z korzystania z pomocy w formie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w zajęciach organizowanych przez Placówki.

Tab. 23. Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrzeszowie:

Rok	Liczba jednostek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających
2013	1	40	40
2014	1	40	40
2015	1	40	40

Źródło: MGOPS Ostrzeszów MPIPS

Ponadto przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Ostrzeszowie działa Stowarzyszenie „Razem”, które głównie grupuje osoby z zaburzeniami psychicznymi, związane ze Środowiskowym Domem Samopomocy ich rodziny, opiekunów, profesjonalistów i sympatyków. Celem Stowarzyszenia jest stwarzanie warunków do stymulacji rozwoju poprzez: odpowiednią opiekę, leczenie, usprawnianie i edukację, uczestnictwo w kulturze, organizowanie placówek opiekuńczych i pośrednictwa pracy. Wzajemna pomoc w trudnych sytuacjach życiowych, stwarzanie warunków do samokształcenia członków Stowarzyszenia, szerzenie w społeczeństwie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie w ramach swoich ustawowych zadań osobom niepełnosprawnym udziela pomocy w formie zasiłku stałego, który przysługuje osobie pełnoletniej, samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek pielęgnacyjny (153zł), który przysługuje niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie, która ukończyła 75 lat; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Specjalny zasiłek opiekuńczy (520zł) przysługuje osobom, na których zgodnie z odrębnymi przepisami ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne (1300zł) z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu; opiekunowi faktycznemu dziecka; osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną; innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek dla opiekuna (520zł) należy opiekunom dorosłych osób ze znacznym

stopniem niepełnosprawności, którzy wskutek nowelizacji Ustawy o świadczeniach rodzinnych utracili 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i jednocześnie nie spełnili kryterium dochodowego do otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Dane statystyczne dotyczące przyznanych form pomocy w latach 2013 - 2015 przedstawia się następująco:

Tab. 24. Zasiłki stałe

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	55	560	55	89
2014	64	641	64	97
2015	67	647	67	94

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-MPiPS

Tab. 25. Zasiłki pielęgnacyjne

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
2013	696
2014	674
2015	698

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Tab. 26. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
2013	3
2014	3
2015	14

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Tab. 27. Świadczenie pielęgnacyjne

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
2013	80
2014	79
2015	83

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Tab. 28. Zasiłek dla opiekuna

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
2013	-
2014	16
2015	12

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Z uwagi na niepełnosprawność Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy następującej ilości rodzin, których zestawienie w latach 2013-2015 przedstawia się w sposób następujący:

Tab.29. Pomoc udzielona z powodu niepełnosprawności

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	289	331	293
w tym na wsi	122	121	113
Liczba osób w rodzinach	715	702	610

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPiPS

3.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba

Mianem długotrwałej choroby określa się taki stan zdrowia, w którym osoba, choruje przewlekłe, nieuleczalnie bądź cierpi na schorzenia/wady wrodzone, i co się z tym wiąże wymagającą stałego leczenia przez długi czas.

Osoby długotrwale, ciężko chore w znacznej mierze borykają się z tymi samymi problemami co osoby niepełnosprawne. Przede wszystkim niejednokrotnie występuje utrudniony dostęp o służby zdrowia. Na powyższy czynnik ma wpływ zarówno odległość przychodni od miejsca zamieszkania ale również brak możliwości zorganizowania transportu, który uwarunkowany jest czynnikiem ekonomicznym gdyż osoba nie posiada samochodu, nie dysponuje środkami na opłacenie kosztów dojazdu taksówką.

Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów działa Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Poniższa tabela przedstawia ilość pacjentów, którzy skorzystali z leczenia szpitalnego na w/w oddziałach w latach 2013-2015.

Tab.30. Ilość hospitalizacji

Rok	2013	2014	2015
Ogółem	6490	6353	6482

Źródło: Ostrzeszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o

Ponadto osoby z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów mają umożliwione leczenie w specjalistycznych przychodniach.

Kolejnym czynnikiem, z którym borykają się osoby długotrwale i przewlekłe chore jest bezrobocie. Niejednokrotnie stan zdrowia w jakim znajduje się osoba uniemożliwia podjęcie pracy, a tym samym wiąże się bardzo często z trudną sytuacją ekonomiczną, gdyż niejednokrotnie brak jest kwalifikacji do świadczenia emerytalnego, rentowego czy zasiłku stałego. Zła sytuacja ekonomiczna w wyniku, której osoby nie potrafią zaspokoić potrzeb bytowych skłania je do zwracania się do tut. Ośrodka Pomocy Społecznej o pomoc.

Wskaźnik długotrwałej, ciężkiej choroby, który był przyczyną udzielonej pomocy w latach 2013-2015r., kształtował się w sposób następujący:

Tab.31. Liczba rodzin, w których występuje długotrwała, ciężka choroba z tytułu, której udzielona została pomoc przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin ogółem	393	410	408
Liczba rodzin ogółem na wsi	148	156	156
Liczba osób w rodzinach	946	892	836

Źródło: MGOPS Ostrzeszów MPIPS

Na rzecz osób długotrwale i przewlekle chorych realizowana jest pomoc w formie usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych specjalistycznych. Przyznawanie i odpłatności za usługi opiekuńcze, zasady zwolnienia częściowego lub całkowitego z opłat jak również tryb ich pobierania reguluje Uchwała Rady Miejskiej Ostrzeszów. Usługi wykonywane są w miejscu zamieszkiwania odbiorcy usługi. Adresowane są do osób samotnych oraz osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub też z powodu innych przyczyn wymagają pomocy osoby drugiej, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc:

- w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiekę higieniczną, pielęgnację zalecaną przez lekarza,
- zapewnienie w miarę możliwości kontaktów z otoczeniem.

W latach 2013-2015 z pomocy w powyższej formie skorzystała następująca liczba osób:

Tab. 32. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi

Rok	2013	2014	2015
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	58	66	75
Liczba rodzin	57	64	73
Liczba osób w rodzinie	65	71	87

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są osobą z zaburzeniami psychicznymi a sposób ich przyznawania, kwalifikacje osób świadczących je, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności, tryb i warunki ustalania oraz pobierania opłat reguluje Rozporządzenie Ministra i Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Odbiory powyższej formy pomocy mają w ramach usług zapewnione:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia,
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu.

W latach 2013-2015 z powyższej formy pomocy skorzystała następująca liczba osób:

Tab. 33. Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psych.

Rok	2013	2014	2015
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	13	14
Liczba rodzin	11	13	14
Liczba osób w rodzinie	21	22	20

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

Z powyższych danych zawartych w tabeli wynika, że z roku na rok rośnie zapotrzebowanie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów na pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Niejednokrotnie długotrwała, ciężka choroba niesie ze sobą również trudność w przygotowywaniu posiłków. Wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców Miasta i Gminy Ostrzeszów, utworzony został Dzienny Dom Pomocy Społecznej.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej zapewnia usługi, które przyznawane są na podstawie decyzji Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach, którego odbiorcy tych usług mają zapewnione:

- ciepły posiłek - obiad,
- terapia zajęciowa (plastyczna, muzyczna, teatralna),
- edukacja komputerowa,
- rehabilitacja ruchowa,
- trening relaksacyjny,
- opieka pielęgniarstwa.

Z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie w latach 2013-2015 skorzystała następująca liczba osób:

Tab. 34. Liczba osób objętych usługami Dziennego Domu Pomocy Społecznej

Rok	2013	2014	2015
Liczba osób korzystających	176	179	187

Źródło: Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art.54 ustawy o pomocy społecznej). Osoba może do dps zostać skierowana na swój wniosek lub bez jej zgody na mocy postanowienia sądu.

Tab. 35. Ilość osób umieszczonych w domu pomocy społecznej

Rok	2013	2014	2015
Liczba osób którym przyznano świadczenie	25	28	30

Źródło: Źródło: MGOPS Ostrzeszów MPIPS

Aspekt starzenia się społeczeństwa znajduje również odzwierciedlenie w liczbie osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej. Jak wynika z danych przedstawionych w powyższej tabeli z roku na rok rośnie liczba osób korzystających właśnie z tej formy pomocy.

3.1.7. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i jedną z najpoważniejszych dysfunkcji społecznych, a zarazem przestępstwem. Zgodnie z Art. 207 § 1 Kodeksu Karnego to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Charakteryzuje się tym, że :

- jest zamierzona – przemoc jest zamierzonym działaniem i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

- siły są nierównomierne – jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itp.
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Ból, strach i cierpienie sprawiają, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy w rodzinie:

- przemoc fizyczna – obejmuje wszelkie działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
- przemoc psychiczna – jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, które wykorzystuje mechanizmy procesów psychologicznych.
- przemoc seksualna – działa w obszarze zachowań seksualnych, naruszając intymność pożycia.
- przemoc ekonomiczna – dotyczy warunków materialnych i opiera się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.
- zaniechanie – niepodjęcie działań.

Zjawisko przemocy domowej stale wzrasta, jego główną przyczyną jest alkoholizm członka rodziny lub inne sytuacje patologiczne. Przemoc dotyczy głównie kobiety i dzieci. Na przemoc w rodzinie należy bezwzględnie reagować. Pomoc dla rodzin zagrożonych przemocą wymaga ukierunkowanych działań i dotyczy wszystkich jej członków tak samo ofiar, jak i sprawców. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie należy podejmować wspólne działania wszystkich instytucji pracujących z rodziną. Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia są zobowiązani do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”. Działania w ramach procedury nie wymagają zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. W skład dokumentów zaliczonych do procedury wchodzi : „Niebieska karta – A” – wszczynająca procedurę, „Niebieska Karta - B” - pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, „Niebieska Karta – C” – analiza sytuacji rodziny, „Niebieska Karta – D” – dla osoby podejrzanej o przemoc.

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów dnia 19 stycznia 2016 roku. Zespół Interdyscyplinarny funkcjonuje zgodnie z założeniami Miejsko-Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020. Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego i szczegółowych warunków jego funkcjonowania określa Uchwała Rady Miejskiej w Ostrzeszowie z dnia 20 października 2011r. oraz Uchwała z dnia 30 sierpnia 2012r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele : MGOPS, GKiPRA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest diagnozowanie problemów społecznych, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do pracy w indywidualnych sprawach każdorazowo powoływano Grupy Robocze, które podejmowały działania w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Po wpłynięciu „Niebieskiej Karty – A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, na jego wniosek powoływano Grupę Roboczą. W skład Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele instytucji

bezpośrednio zaangażowanych w rozwiązywanie problemu w danej rodzinie. Podczas posiedzeń Grup Roboczych ustalano indywidualny plan działania dla poszczególnych rodzin, weryfikowano informacje posiadane przez poszczególne instytucje oraz podejmowano działania pomocowe wobec rodzin.

W 2013r., 2014r. i w 2015r. odbyły się po cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 104 w 2013r., 159 w 2014r. i 131 w 2015r. posiedzenia Grup Roboczych. Na każdym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano dotychczasowe efekty podejmowanych działań, analizowano przepływ informacji pomiędzy zaangażowanymi podmiotami, starając się zaplanować jak najbardziej adekwatne i skoordynowane działania skierowane do osób doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie.

Działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego w 2013r. zostało objętych 27 rodzin liczących 89 osób, z tego 20 rodzin, w których procedurę wdrożono w 2013r. Liczba osób, którym udzielono pomocy w 2013r. w zakresie działań Zespołu Interdyscyplinarnego to 52 osoby z tego 24 dzieci, 19 współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych oraz 9 innych osób w rodzinie. Z 20 założonych NK w 2013r. 11 wpłynęło z Komendy Powiatowej Policji w Ostrzeszowie, 4 z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie, 2 z Placówek Oświatowych naszej gminy. W trzech środowiskach podjęto decyzję o zakończeniu procedury NK z uwagi na zaprzestanie stosowania przemocy. Działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014r. objęto 48 rodzin liczących 105 osób, w tym : 52 kobiety, 18 mężczyzn, 35 dzieci. Podczas posiedzeń Grup Roboczych uzupełniono 26 formularzy „Niebieskich Kart – C” z osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz 20 formularzy „Niebieskich Kart – D” z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Zakończono 3 procedury NK.

W 2014r. wszczęto procedurę NK w 29 rodzinach, dla każdej z nich utworzono Grupę Roboczą. W 20 przypadkach procedura NK została wszczęta przez KPP Ostrzeszów, w 7 przypadkach przez pracowników pomocy społecznej (MGOPS i PCPR), w 2 przypadkach przez pracowników Placówek Oświatowych. Działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014r. objęto 48 rodzin, liczących 105 osób, w tym. 52 kobiety, 18 mężczyzn, 35 dzieci. Podczas posiedzeń Grup Roboczych uzupełniono 26 formularzy „Niebieskich Kart – C” z osobami doznającymi przemoc w rodzinie oraz 20 formularzy „Niebieskich Kart – D” z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Zakończono 33 procedury NK.

W 2015r. liczba rodzin objętych procedurą NK wynosiła 37 rodzin, wszczęto w 23 rodzinach. W 17 przypadkach procedura NK została wszczęta przez KPP, w 3 przez pracowników pomocy społecznej (MGOPS i PCPR), w 2 przypadkach przez pracowników Placówek oświatowych, w 1 przypadku przez przedstawiciela służby zdrowia. Działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 37 rodzin, w tym 67 osób (z tego : 40 kobiet, 7 mężczyzn, 20 dzieci). Podczas posiedzeń GR uzupełniono 26 formularzy „Niebieskich Kart – C” z osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz 16 formularzy „Niebieskich Kart – D” z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Zakończono 23 procedury NK.

Tab. 36. Liczba rodzin i osób, założonych i zakończonych „Niebieskich Kart” w latach 2013 - 2015

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin ogółem	27	48	37
Liczba osób w rodzinach	89	105	67
Wdrożenie procedury -liczba rodzin	20	29	23
Liczba osób dorosłych	52	70	47
Liczba dzieci	24	35	20
Zakończenie procedury	3	33	20

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- ZI

W 2013r. ramach działań profilaktycznych przedstawiciele ZI reprezentujący MGOPS w Ostrzeszowie, KPP w Ostrzeszowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Ostrzeszowie przy współpracy z Przedszkolem Nr 6 zorganizowali spotkanie na temat „Nauczanie wartości jako profilaktyka przemocy i zachowań społecznych”. W 2014r. przedstawiciele ZI reprezentujący MGOPS w Ostrzeszowie, KPP w Ostrzeszowie i ZKSS w Ostrzeszowie uczestniczyli w spotkaniu pedagogów i rodziców Szkoły Podstawowej w Szklarce Myślniewskiej.

W gminie funkcjonuje „Miejsko-Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020”. Program nakreśla ramy współpracy różnych instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Pomoc dla rodzin zagrożonych przemocą wymaga ukierunkowanych zadań i dotyczy wszystkich jej członków, tak samo ofiar, jak i sprawców. Program zwiększa skuteczność przeciwdziałania przemocy i zespala wszystkie działania instytucji pracujących z rodziną, wykorzystuje wszystkie dostępne narzędzia, uprawnienia, kompetencje, możliwości i procedury.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który podejmuje działania na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą w celu zapobiegania lub pogłębiania się występujących dysfunkcji. Udzielane jest specjalistyczne poradnictwo prawne, rodzinne wsparcie psychologiczne. Świadczona jest praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podejmowana jest współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami i instytucjami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii. Przygotowywane są szkolenia z zakresu przemocy i agresji dla osób i instytucji pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodzinami.

3.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - migracja ludności

Zgodnie z § 22 i § 23 art. 115 Kodeksu Karnego „handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

- przemocy lub groźby bezprawnej,
- uprowadzenia,
- podstępu,
- wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
- nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,

- udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jego obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą - w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt. 1-6.

Jednocześnie wedle art. 189 a. §1 i §2 kodeksu karnego „kto dopuszcza się handlu ludźmi, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od 3 lat. Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa określonego w §1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.”

Zgodnie z danymi statystycznymi na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015 powyższy czynnik nie występował.

3.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności.

Dokonując analizy problemu społecznego, jakim jest potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietność, należy na początku wyjaśnić co określamy mianem rodzina. W literaturze naukowej występuje wiele interpretacji tego terminu, jednak najogólniej można ją określić przyjmując definicję wg. Okoń jako „...małą grupę społeczną składającą się z rodziców, ich dzieci i krewnych, rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi - więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie”.

We współczesnym społeczeństwie występują następujące typy rodzin:

- rodzina pełna;
- rodzina niepełna;
- rodzina zastępcza;
- rodzina zrekonstruowana;
- relacja oparta na związku homoseksualnym;
- rodzinny dom dziecka.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie udzielono pomocy następującym typom rodzin:

Tab. 37. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi
Rodziny ogółem	852	349	892	329	873	302
o liczbie: 1	321	108	359	113	398	109
2	181	59	170	55	162	49
3	123	53	151	51	129	43
4	132	66	120	56	95	46
5	57	32	55	30	52	33
6 i więcej	38	31	37	24	37	22
w tym: Rodziny z dziećmi ogółem	362	176	340	156	316	145

o liczbie dzieci: 1	115	50	114	45	105	41
2	146	66	135	53	128	54
3	57	32	53	33	42	25
4	26	18	23	16	25	18
5	7	4	9	5	10	3
6	6	2	4	2	4	2
7 i więcej	5	4	2	2	2	2
Rodziny niepełne ogółem	126	46	129	49	128	54
o liczbie dzieci: 1	53	12	54	19	52	23
2	47	21	51	15	57	19
3	15	5	12	8	8	6
4 i więcej	11	8	12	7	11	6
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	281	89	338	98	348	106
O liczbie osób: 1	173	44	200	48	222	52
2	51	20	79	22	66	19
3	23	6	30	13	30	10
4 i więcej	34	19	29	15	30	25

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

W Polsce prowadzona jest polityka prorodzinna. Świadczenia wypłacane na rzecz rodziny to między innymi zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenie wychowawcze, rodzicielskie, becikowe.

Tab. 38. Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny

Rok	Wykonanie na 3 kwartał		
	2013	2014	2015
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	678	620	636
w tym: na 1 dziecko	228	209	214
na 2 dziecko	292	263	274
na 3 dziecko	111	99	108
na 4 i więcej dzieci	47	49	40

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Aby nabyć kwalifikację do powyższego świadczenia, należy spełnić warunek w zakresie kryterium dochodowego. Dla rodziny w których nie występuje problem niepełnosprawności, kryterium na osobę w rodzinie wynosi 674zł netto, natomiast w rodzinach gdzie występuje dziecko z orzeczonym stopniem niepełnosprawności kryterium dochodowe na osobę w rodzinie występuje wówczas 764zł netto. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo

- 24 roku życia, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem i umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje kiedy:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostaje w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jednego rodzica świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego zatwierdzonego przez sąd chyba, że:
 - rodzice lub jedno z rodziców nie żyje,
 - ojciec dziecka jest nieznany,
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka - członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- samotnego wychowywania dziecka
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- rozpoczęcia roku szkolnego
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Tab. 39. Liczba rodzin mających prawo do świadczenia wychowawczego

Miesiąc	Październik 2016r
Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na dziecko/dzieci	1632
W tym liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności	76

Źródło: MGOPS Ostrzeszów-System SIGNITY

Aby nabyć kwalifikację do powyższego świadczenia w sytuacji gdy w rodzinie wychowuje się jedno dziecko, należy spełnić również tak jak i w przypadku zasiłku rodzinnego warunek kryterium dochodowego. Dla rodziny w których nie występuje problem niepełnosprawności, kryterium

na osobę w rodzinie wynosi 800 zł netto, natomiast w rodzinach gdzie występuje dziecko z orzecznym stopniem niepełnosprawności kryterium dochodowe na osobę w rodzinie występuje wówczas 1200zł. netto. W przypadku świadczenia na drugie i kolejne dziecko, pomoc udzielana jest bez przekazywania przez rodzinę informacji o wysokości uzyskanego dochodu. Korzystanie rodzin ze świadczeń wychowawczych niewątpliwie przyczyniło się do poprawy sytuacji ekonomicznej rodzin. Uwidocznione jest to po ilości osób, które od kwietnia br. wnioskowały o pomoc z tut. Ośrodka.

3.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

Istniejące obecnie trudności bytowe, sytuacja na rynku pracy i problemy finansowe znacznie utrudniają funkcjonowanie wielu rodzin. Dzięki trwałości więzów rodzina stanowi jedno z najskuteczniejszych ogniw sieci bezpieczeństwa socjalnego. Oparcie w rodzinie pozwala na realne funkcjonowanie w pewnym systemie wartości i zachowanie godności. Wśród tendencji negatywnych dotyczących rodziny należy przede wszystkim wymienić: brak bezpieczeństwa ekonomicznego (trudna sytuacja na rynku pracy, niski poziom zarobków, niemożność nabycia i utrzymania mieszkania, wysokie koszty edukacji dzieci), trudna sytuacja bytowa części rodzin, mająca wpływ na wychowanie dzieci i młodzieży (szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację rodziców samotnie wychowujących dzieci, którzy częściej narażeni są na biedę i niedostatek), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wzrost demoralizacji młodzieży, wzrost liczby dzieci pozostających na utrzymaniu rodziców.

Należy zauważyć, że wsparcie integralności rodziny i właściwa opieka nad dzieckiem zarówno tym pozostającym w rodzinie, jak jej pozbawionym, będą w najbliższych latach jednym z najważniejszych zadań instytucji samorządu terytorialnego, w szczególności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie, współdziałającego w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi. Pomoc MGOPS w Ostrzeszowie dla rodzin w zakresie bezradności opiekuńczo-wychowawczej dotyczy wsparcia materialnego m.in. świadczeń rodzinnych, zasiłków pieniężnych, pracy socjalnej, poradnictwa i asystentury rodziny.

Tab.40. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Ostrzeszowie z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych w latach 2013-2015.

Rok	2013		2014		2015	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	157	74	142	62	133	61
Liczba osób w rodzinach	543		485		472	
Liczba rodzin niepełnych	107	42	94	36	101	38
Liczba osób w rodzinach niepełnych	293		293		294	
Liczba rodzin wielodzietnych	101	60	91	202	83	50
Liczba osób w rodzinach wielodzietnych	319		219		308	

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPiPS

Szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię przemocy, która jest niejednokrotnie przyczyną dysfunkcji rodziny, traumatycznych przeżyć jej członków i często jej rozpadu. Analizując sytuację rodzinną i środowiskową młodych mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów, należy zwrócić uwagę w szczególności na sytuację dzieci pochodzących z rodzin ubogich, dotkniętych problemem bezrobocia, uzależnień. To w nich najczęściej dochodzi do marginalizowania potrzeb dziecka, zaniedbań wychowawczych i przemocy. System opieki nad dzieckiem pozbawionym właściwej opieki rodziców winien dalej rozwijać się zgodnie z potrzebami społecznymi, czyli m.in. proponować działania profilaktyczne i osłonowe dla rodzin niewydolnych wychowawczo, tak by jak najdłużej utrzymać dziecko w środowisku rodzinnym. W sytuacji, w której dziecko musi opuścić dom rodzinny, winno mu się zapewnić rodzinną opiekę zastępczą i nadal pracować z rodziną, by umożliwić powrót do niej.

MGOPS w Ostrzeszowie realizując zapis ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zatrudnia dwóch asystentów rodziny, którzy wspierają rodziny w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspomagają aktywność i integrację rodzin. Pomoc asystenta może uchronić rodzinę przed rozbiem, umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub zapewnić powrót dzieci do rodziny biologicznej. MGOPS współfinansuje pieczę zastępczą.

Tab.41. Pomoc w formie asystenta rodziny w latach 2013-2015 w MGOPS w Ostrzeszowie:

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	1	1	2	2	2	2
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta	10	12	20	20	26	27
Liczba rodzin, które zakończyły pracę z asystentem	0	3	0	0	7	5

Źródło: M-GOPS Ostrzeszów

W gminie działają dodatkowe instytucje zapobiegające kryzysom w środowisku rodzinnym, są to:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodziny w Ostrzeszowie,
- Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ostrzeszowie, przy MGOPS w Ostrzeszowie,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrzeszowie,
- Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „REMEDIUM” w Ostrzeszowie,
- sześć Świetlic Środowiskowych dla dzieci i młodzieży, w tym jedna dla osób dorosłych

Na terenie gminy Ostrzeszów działaniami z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2013 - 2015 objęto następującą liczbę rodzin i dzieci:

Tab. 42. Liczba rodzin i dzieci objętych pieczą zastępczą:

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin	4	8	13
Liczba dzieci	5	10	21

Źródło: PCPR w Ostrzeszowie

Na terenie gminy Ostrzeszów w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2013-2015 umieszczono następującą liczbę dzieci :

Tab.43. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba dzieci	5	5	4

Źródło: PCPR w Ostrzeszowie

Ponadto działa placówka opiekuńczo - wychowawcza, jaką jest Dom Dziecka w Ostrzeszowie, dysponująca 34 miejscami.

3.1.11. Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Pomoc społeczna obejmuje młodzież opuszczającą placówki opiekuńczo-wychowawcze ze względu na konieczność dalszej resocjalizacji w środowisku domowym, przystosowanie do życia w społeczeństwie i niedopuszczenie do popełniania kolejnych wykroczeń. Młodzież często napotyka na trudności w przystosowaniu się do życia w społeczeństwie, dokonuje przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu, rozboje i kradzieże. Są to najczęściej osoby nie uczące się i pozostające bierne zawodowo. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie wypłaca świadczenia dla osób opuszczających placówkę opiekuńczo wychowawczą na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, udziela pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

Placówką opiekuńczo - wychowawczą funkcjonującą na terenie gminy jest Dom Dziecka w Ostrzeszowie. Kończąc 18 lat wychowankowie najczęściej opuszczają mury placówki. Stają przed dużym wyzwaniem, jakim jest wkroczenie w dorosłość. Muszą stać się samodzielni i odpowiedzialnie zarządzać swoim życiem. Rozpoczynając prowadzenie własnego gospodarstwa domowego, często młodzi ludzie zderzają się z wieloma problemami.

Tab.44. Liczba wychowanków opuszczających Dom Dziecka w Ostrzeszowie w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba wychowanków	9	5	7

Źródło: PCPR Ostrzeszów

Na terenie gminy Ostrzeszów nie ma placówek wychowawczych dla młodzieży pozostającej w konflikcie z prawem. Dzieci sprawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze kierowane są do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostrzeszowie. Poradnia zatrudnia specjalistów:

pedagogów, psychologów i pedagogów, świadczących pomoc w zakresie edukacji i profilaktyki dla dzieci i ich rodziców.

W szkołach prowadzone są programy profilaktyczne, uświadamiające młodzieży o szkodliwości działania w stresie, umiejętności zachowań asertywnych, zajęcia wychowawcze, konkursy, rozmowy z uczniami i rodzicami. W każdej placówce zatrudnieni są psychologowie, którzy na bieżąco pracują z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozwiązywania bieżących problemów szkolnych. W przypadku znaczących problemów z uczniami szkoły powiadamiają sąd rodzinny.

Świadomość prawna i demoralizacja, bezpieczne wakacje to tematy, jakie poruszali policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Ostrzeszowie na spotkaniu z uczniami w szkołach. To jeden ze sposobów, aby przeciwdziałać przestępczości wśród osób nieletnich. W pierwszej kolejności policjanci rozmawiali z uczniami o Ustawie o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich oraz o następstwach w chwili popełnienia przez osobę nieletnią czynu karalnego, uświadamiali uczniom odpowiedzialność za popełnione czyny karalne oraz przejaw demoralizacji w zachowaniu. Funkcjonariusze omówili następstwa kiedy osoba nieletnia "wejdzie w konflikt" z prawem, co to znaczy czyn karalny oraz zachowania wskazujące na demoralizację. Także policjanci poruszyli temat dotyczący właściwego korzystania z internetu. Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Ostrzeszowie dostrzegają pozytywne zmiany, jakie przynosi obecna współpraca z placówkami szkolnymi. Bardzo istotne jest, że pojawiające się problemy w szkołach nie są ukrywane, ale wręcz przeciwnie, właściwa reakcja pedagogów pozwala na natychmiastową interwencję oraz dalszą pomoc.

Policjanci prowadzą stałą i systematyczną pracę z dziećmi i młodzieżą szkolną ukierunkowaną głównie na profilaktykę i edukację uczniów.

3.1.12. Trudność w integracji osób posiadających status uchodźcy.

Uchodźca - osoba prześladowana ze względu na: poglądy polityczne, rasę, religię, przynależność do szczególnej grupy społecznej, narodowościowej w swym państwie ojczystym, przebywająca poza terytorium tego państwa i nie mogąca skorzystać ze sprawowanej przez nie ochrony (dodatkową przesłanką jest indywidualna obawa przed prześladowaniem).

W roku 2015 na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów z powodu trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą udzielono pomocy jednej dwuosobowej rodzinie. W roku 2013, 2014 czynnik ten nie występował. W 2016r. rodzina ta nie zgłosiła się o udzielenie pomocy, wsparcia w ramach działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie.

3.1.13. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych.

Osoby opuszczające zakłady karne są zaliczane do grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wynikają m.in. z dyskryminacji, częstych rozpadów ich wcześniejszych związków rodzinnych, niemożnością znalezienia pracy.

Działania wobec osób przebywających w zakładach karnych oraz je opuszczających podejmowane są na terenie miasta i gminy Ostrzeszów przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie, Powiatowe Centrum Pomocy w Ostrzeszowie, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie, Komendę

Powiatową Policji. Istotne jest zatem zdiagnozowanie sytuacji tych osób w kontekście działań podejmowanych przez odpowiednie podmioty oraz opracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz międzysektorowej na rzecz ich wspierania.

Deficyty w zakresie posiadanego wykształcenia i kwalifikacji niewątpliwie są ważną, bezpośrednią przyczyną utrudniającą readaptację społeczno-zawodową w przypadku wielu osób opuszczających zakłady karne. Wydaje się jednak, że bardziej pierwotnym kontekstem ich społecznego funkcjonowania jest pozostawanie w stanie wykluczenia społecznego, w którym można szukać przyczyn wejścia w konflikt z prawem i który pobyt w zakładzie karnym dodatkowo pogłębia i komplikuje o zaznaczone powyżej kwestie stereotypizacji tej kategorii osób.

Pomoc postpenitencjarna nie oznacza jedynie wsparcia w wymiarze finansowym, ale obejmuje również różne formy aktywizacji społecznej i zawodowej oraz inne działania wspomagające samodzielne radzenie sobie z własną sytuacją życiową (m.in. wsparcie terapeutyczne, prawne, informacyjne). Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego są także szczególną przesłanką ubiegania się o wsparcie w ramach systemu pomocy społecznej.

Tab.45. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Ostrzeszowie z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	11	5	10	4	7	2
Liczba osób w rodzinach	14		10		7	

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPiPS

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie udzielał wsparcia osobom po opuszczeniu zakładu karnego w zakresie poprawy ich sytuacji materialnej, poprzez udzielenie zasiłków celowych, okresowych, świadczeń pieniężnych na żywność, zakup opału, pomoc rzeczową w postaci bonów żywnościowych, żywności z PEAD, FEAD oraz zabezpieczenie innych niezbędnych potrzeb bytowych. Ponadto u niektórych osób potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W/w zostali również objęci wsparciem ze strony Ośrodka w postaci pracy socjalnej, pomocy w uzyskaniu poradnictwa prawnego, psychologicznego, zawodowego, otrzymali informację o możliwych formach wsparcia świadczonych przez Ośrodek oraz inne instytucje pomocowe.

Za bezpieczeństwo w gminie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie. Poszczególne wydziały KPP (tj. kryminalny, prewencyjny, ruchu drogowego) monitorują zjawiska przestępcze i prowadzą działania prewencyjne.

W ramach działań mających na celu podniesienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym przeprowadzono przez KPP działania : „Bezpieczny Weekend Boże Ciało 2016”, „Prędkość”, Alkohol i Narkotyki, czwartkowe działania Niechronieni Uczestnicy Ruchu Drogowego, „Pasy”, „Samochód”, „Przedłuż życie za 15 złotych”, „Jabłko albo kwaśna cytryna”, „Bezpiecznie – chce się żyć”, „Alkohol i Narkotyki – Ostatki”, „Odblask ratuje życie”, „Zapnij pasy i żyj dłużej”, „Zero Tolerancji”, „Nie daj zimie zasłonić swoich oczu”, działania ukierunkowane na przestępczość samochodową, ukierunkowane na osoby piesze, akcja pod nazwą „dobrze trzymaj się drogi”, kontrole trzeźwości.

3.1.14. Alkoholizm i narkomania

Uzależnienie od alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym problemem społecznym w obecnych lat. W wyniku spożywania alkoholu coraz więcej ludzi zmaga się z trudnościami w życiu społecznym i zawodowym. Spożywanie zazwyczaj w dużych dawkach alkoholu przez alkoholika jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym, i nie podlega jego woli, jednak możliwe jest jego powstrzymanie i utrzymanie abstynencji. Mechanizm powstawania uzależnienia nie jest do końca wyjaśniony i nie ma bezpośredniego związku z nadużywaniem alkoholu, choć w końcu do niego prowadzi.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gminy art.7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów działa Poradnia Leczenia Uzależnień, która specjalizuje się w pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i ich rodzinom.

Tab. 46. Liczba osób leczonych w latach 2013 - 2015

Rok		2013	2014	2015
Liczba osób leczonych ogółem	Kobiety	35	33	23
	Mężczyźni	201	194	194
Liczba osób leczonych wg kryterium wieku	Do lat 18	2	1	0
	19-29lat	24	19	23
	30-64lat	195	192	184
	65lat i więcej	15	15	10
Liczba osób leczonych po raz pierwszy w życiu		96	115	90
Zobowiązani do leczenia odwykowego		12	6	23

Źródło: GKRPA w Ostrzeszowie- statystyka poradni Leczenia Uzależnień w Ostrzeszowie

W związku z nadużywaniem alkoholu bardzo często obserwuje się skłonność do gwałtownego reagowania, w sposób niekontrolowany i nieodpowiedzialny wobec siebie oraz bardzo często otoczenia. Wyraża się to także w bezmyślnym poszukiwaniu wrażeń, nawet jeśli ceną ma być szkoda własna lub cudza. Dlatego najczęściej po spożyciu alkoholu dochodzi do naruszenia prawa.

Tab. 47. Liczba przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu w latach 2013- 2015

Rok	2013	2014	2015
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości	200	276	262
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu nie mechanicznego (rower) w stanie nietrzeźwości	163	119	107
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego w czasie czynnego zakazu prowadzenia oraz w stanie nietrzeźwości	13	26	24
Liczba zatrzymań sprawców przemocy domowej po spożyciu alkoholu	22	21	15

Źródło: GKRPA Ostrzeszów-statystyka KPP

Problem związany ze spożywaniem alkoholu niesie ze sobą również trudność niejednokrotnie w zaspakajaniu potrzeb bytowych. Wobec powyższego problemu, który dotyka całej rodziny Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie pozostaje obojętny. Pracownicy socjalni dokładają wszelkich starań w ramach prowadzonej pracy socjalnej otoczyć osoby uzależnione i współuzależnienie pomocą. W związku z tym udzielane jest poradnictwo oraz przekazywana pomoc o charakterze rzeczowym oraz finansowym. Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin korzystających w latach 2013 - 2015 z pomocy MGOPS, u których występował problem nadużywania alkoholu.

Tab. 48. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS, u których występuje czynnik alkoholizmu

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	52	56	44
W tym na wsi	17	14	10
Liczba osób w rodzinach	114	100	74

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrzeszowie. GKRPA odpowiada za:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Działająca przy Burmistrzu Miasta i Gminy Ostrzeszów GKRPA w Ostrzeszowie jest główną jednostką zajmującą się problematyką alkoholową w mieście i gminie. W ramach corocznie uchwalonego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych GKRPA podejmuje działania polegające na:

- prowadzeniu punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- współpracy z poradnią leczenia uzależnień dla osób z problemem alkoholowym i używających środki psychoaktywne w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- podejmowaniu działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- finansowaniu działalności świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,

- dofinansowaniu wybranych programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie,
- współdziałaniu ze strony policji, pomocy społecznej, sądami i prokuratorami w zakresie wdrożenia procedury NK,
- dofinansowaniu programów terapeutycznych dla dzieci,
- finansowaniu wyjazdów i kolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- finansowaniu programów profilaktycznych dla uczniów realizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjach w ramach szkolnego programu profilaktyki,
- finansowaniu programów i zajęć mających na celu kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, m.in. poprzez promowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- dofinansowaniu programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych w grupach podwyższonego ryzyka (dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, wychowankowie młodzieżowych ośrodków szkolno-wychowawczych, internatów, burs),
- wspieraniu edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu i narkotyków,
- promowaniu, wspieraniu, dofinansowaniu programów sportowych z elementami profilaktyki w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec wżywania napojów alkoholowych i narkotyków w szkołach,
- finansowaniu, dofinansowywaniu szkoleń dla grup zawodowych mających lub mogących mieć kontakt ze zjawiskiem uzależnienia od alkoholu bądź narkotyków (lekarzy, sędziów, prokuratorów, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, policjantów, kuratorów),
- włączaniu się w realizacje ogólnopolskich kampanii promujących życie bez alkoholu i narkotyków,
- współpracy z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- ustaleniu szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrole przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- finansowaniu, organizowaniu szkoleń dla przedsiębiorców handlujących alkoholem,
- prowadzeniu lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni trzeźwości , światowego dnia FAS, debat w lokalnych mediach,
- działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
- współpracy z instytucjami i podmiotami pozarządowymi, organizacjami sportowymi, kulturalno-oświatowymi i innymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka,
- wsparciu finansowym stowarzyszeń abstynenckich,
- zapewnieniu warunków działania/pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Punktu konsultacyjnego, Telefonu Zaufania w Klubie Abstynenta,
- zabezpieczeniu lokalowemu i finansowemu działalności Komisji,
- finansowaniu szkoleń członków Komisji,

- współpracy z instytucjami w zakresie współrealizacji zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych: Urząd Marszałkowski, Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie, szkoły i inne placówki oświatowe, kościoły katolickie i inne związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe AA, Al.-Anon, Starostwo Powiatowe oraz gminy z powiatu ostrzeszowskiego,
- zbieraniu i odpracowywaniu danych statystycznych dotyczących problemów alkoholowych,
- dokonaniu diagnozy opartej na cyklicznych, rzetelnych badaniach problemów i zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu przez dzieci, młodzież-realizują podległe Gminie szkoły w ramach szkolnego programu profilaktyki,
- gromadzeniu bazy danych o miejscach i formach pomocy dla osób z problemem alkoholowym i narkomanią
- pozyskiwaniu danych nt. stanu leczenia odwykowego oraz ich ocena
- pozyskiwaniu danych nt. liczby interwencji domowych, liczby przestępstw, danych dotyczących przestępczości nieletnich oraz liczby wypadków drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych i ich ofiar za pośrednictwem KPP w Ostrzeszowie
- współpracy z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w celu pozyskiwania przydatnych danych do diagnozy problemów alkoholowych w gminie.

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów funkcjonują jednostki, które bezpośrednio zaangażowane są w podejmowanie działań pomocowych względem osób uzależnionych od alkoholu, rodzin dotkniętych powyższym problemem, a także pomocą nieletnim:

- Poradnia Leczenia Uzależnień „REMEDIUM”
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie-Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Komenda Powiatowa Policji
- Grupy samopomocowe AA: „Al.-Anon”, „Baszta”, „Rondo”, przy których działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, członków rodzin oraz telefon zaufania
- sześć świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży, w tym jedna dla osób dorosłych.

Narkomanią określa się potocznie uzależnienie od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii, określone są w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (dz.U.2016.224 j.t. z dnia 2016.02.23). Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, Oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą.

Zjawisko narkomanii na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów odnotowuje się w minimalnym stopniu. Uczniami dotkniętymi problemem zażywania narkotyków zajmują się bezpośrednio pedagodzy w szkołach. Osoby, u których występuje problem narkomani mogą liczyć również na pomoc Ośrodka Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „Remedium”

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z uwagi na występowanie narkomanii udzielił pomocy następującej ilości rodzin:

Tab.49. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w latach 2013 - 2015

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin	0	3	1
w tym na wsi	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	3	1

Źródło: MGOPS Ostrzeszów- MPIPS

W zakresie działań profilaktycznych w odniesieniu do problemów jakimi są alkoholizm i narkomania realizowane są w szkołach przy współpracy z GKRPA i Poradnią Leczenia Uzależnień indywidualne programy profilaktyczne. Głównym ich celem jest kształtowanie postaw promujących zdrowy i higieniczny tryb życia, nie uleganie negatywnym wpływom środowiska oraz wykształcenie nawyku odmowy i niezgody na postępowania niewłaściwe. Ponadto programy profilaktyczne mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań obywatelskich młodych osób, przygotowanie ich do życia w rodzinie i we współczesnym świecie. Ponadto wdrażana jest:

- dbałość o własne prawa i poszanowanie praw innych, troskę o bezpieczeństwo w każdej sytuacji życiowej,
- przeciwdziałanie agresji, wspomaganie rozwoju i kształtowanie osobowości poprzez postrzeganie siebie i rozumienie własnych uczuć, uczestnictwo w grupie, dbanie o zdrowie, podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów (radzenie sobie ze stresem i strachem)
- propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu i zdrowego stylu życia
- kształtowanie środowiska sprzyjającego uczeniu się, rozwijanie motywacji uczniów jako jednej z najważniejszych sił ukierunkowanych działania uczniów
- wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowotnego oraz rozwoju intelektualnego i psychicznego ucznia.

Ważnym elementem realizacji działań profilaktycznych jest podjęcie współpracy i pedagogizacji rodziców. Należy bowiem uświadomić sobie jakie zagrożenia niesie wiek dojrzewania i z jakimi zrachowaniami dzieci rodzice mogą się spotkać. W ramach profilaktyki problemowej prowadzi się więc spotkania z rodzicami (Klub Rodzica). Ponieważ pedagodzy z obrębu naszej gminy mają szansę raz w miesiącu odbyć spotkanie superwizyjne, aby generować nową jakość pracy. Spotkania te odbywają się indywidualnie oraz grupowo, co służy budowaniu zespołów.

3.1.15. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna jest również udzielana w sytuacjach niezależnych od uwarunkowań społecznych: tragicznego w skutkach zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej a także w sytuacjach kryzysowych niezależnych od woli człowieka.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych, w których istnieje zagrożenie naruszenia określonych dóbr osobistych, materialnych, zdrowia i życia ludzi, z których to sytuacji trudne jest znalezienie rozwiązania przy użyciu normalnych środków (przemoc w rodzinie, poważne konflikty rodzinne, poważne zaburzenia funkcji opiekuńczo - wychowawczych w rodzinach). M-GOPS udziela wsparcia również w przypadkach związanych z tragicznymi zdarzeniami losowymi (śmierć osoby bliskiej, nieszczęśliwy wypadek). Udzielana jest także pomoc w związku ze zdarzeniami losowymi uwarunkowanymi pożarem, silnym wiatrem, podtopieniem a także stratą mienia na skutek klęski ekologicznej (suszy). Najczęściej pomoc jest

oferowana w formie pieniężnej oraz w postaci pracy socjalnej. W ostatnich latach nie udzielano pomocy z M-GOPS w Ostrzeszowie z tytułu klęski żywiołowej i ekologicznej. W latach 2013 - 2015 z tytułu wystąpienia zdarzenia losowego udzielono pomocy jednej rodzinie z powodu pożaru budynku jednorodzinnego (pomoc finansowa) oraz jednej rodzinie z powodu nagłej śmierci dwóch członków rodziny (praca socjalna).

Tab. 50. Liczba rodzin, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Zdarzenie losowe						
Liczba rodzin ogółem	1	0	0	0	1	1
Liczba osób w rodzinach	4	0	0	0	3	3
Sytuacja kryzysowa						
Liczba rodzin ogółem	31	9	57	16	60	19
Liczba osób w rodzinach	98		189		190	

3.1.16 Problem starzenia się społeczeństwa

Przy powszechnym zjawisku starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia, które zapewni im jak najdłuższe utrzymanie we własnym środowisku. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Problem ludzi starszych jest trudny do rozwiązania zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie często brakuje odpowiedniego zaplecza zdrowotnego, a także klubów i świetlic, gdzie ludzie starsi mogliby się spotykać. W strukturze MGOPS w Ostrzeszowie działa Dzienny Dom Pomocy Społecznej „Wrzos” którego celem jest aktywizacja seniorów. DDPS świadczy usługi na rzecz osób wymagających częściowego wsparcia w codziennej egzystencji, szczególnie z uwagi na podeszły wiek, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, niezaradność życiową i ubóstwo. Głównym celem podejmowanych działań jest przełamanie izolacji i marginalizacji osób starszych oraz zabezpieczenie przed wykluczeniem społecznym.

Działalność Dziennego Domu Pomocy Społecznej ukierunkowana jest na zmianę stereotypów i wyobrażeń związanych z podeszłym wiekiem oraz na zmianę perspektywy postrzegania procesu starzenia się.

Świadczone usługi realizowane są poprzez zapewnienie ciepłego posiłku w trakcie pobytu w placówce w latach: 2013 r. korzystało 176 osób, w 2014 r. korzystało 179 osób, w 2015 r. pomocą objęto 187 osób. Usługi w Dziennym Domu Pomocy Społecznej przyznawane są decyzją Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pobyt w placówce jest nieodpłatny, płatny jest posiłek obiadowy spożywany w trakcie pobytu w placówce.

Znacznym wsparciem dla podopiecznych są bezpłatne posiłki przyznawane w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”.

Szczególne uwagi skierowane jest na prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej:

- muzykoterapii - wspólne śpiewanie, słuchanie muzyki, prezentacja dokonań; w DDPS działają zespoły: Duże Serca i Zorza, w których uczestniczy 15 osób,
- arteterapii - zajęcia z użyciem sztuk plastycznych, w których uczestniczą członkowie grupy plastycznej, tj. 15 osób,
- zajęć komputerowych - zdobywanie podstawowych umiejętności obsługi komputera, korzystania z własnych programów oraz internetu - uczestniczy 10 osób,
- siłwoterapii - spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu, organizowanie zajęć przed budynkiem przy sprzyjających warunkach pogodowych, spacer w parku lub lesie, gimnastyka rehabilitacyjna, uczestniczy 15 osób,
- choreoterapii - zajęć wykorzystujących ekspresję ruchową dostosowanych do wieku uczestników np. taniec, gimnastyka, uczestniczy 15 osób,
- dramatoterapii - terapii wykorzystującej elementy teatru i dramy, przygotowywanie przedstawień, scenek z udziałem podopiecznych, uczestniczy 6 osób,
- psychoterapii - zajęcia relaksacyjne z wykorzystaniem elementów muzykoterapii, rozwiązywanie krzyżówek, rebusów, uczestniczy 10 osób,
- kinezyterapii - terapii ruchowej jako formy rehabilitacji, gimnastyka grupowa i indywidualna z wykorzystywaniem odpowiednich sprzętów oraz przedmiotów rehabilitacyjnych, ćwiczenia w odciążeniu dostosowane do schorzeń podopiecznych, gimnastyka w plenerze, uczestniczy 30 osób,
- aktywizacja psychiczna – przebywanie we wspólnocie, organizowanie zajęć uaktywniających procesy umysłowe - pamięć, kojarzenie, myślenie, relaksacja,
- opieka pielęgniarstwa - świadczenie drobnych usług medycznych dla podopiecznych.

Ponadto podopiecznym DDPS proponowane są formy spędzania wolnego czasu, dostosowane do ich sprawności fizycznej i umysłowej.

Należą do nich między innymi: gry i zabawy stolikowe, projekcja filmów, wyjścia do kina, wycieczki taneczne, spotkania integracyjne, towarzyskie imprezy okolicznościowe, rekreacyjne i sportowe, uczestniczy około 40/50 osób.

Obecnie sytuacja ludzi starszych nie jest łatwa, większości z nich nie stać na realizację marzeń, ani na samodzielne korzystanie z różnych form zorganizowanej działalności kulturalnej. Poprzez organizowanie różnych spotkań placówka prowadzi ustawiczne działania zmierzające do zmiany wyobrażeń współczesnego społeczeństwa wobec procesu starzenia i niepełnosprawności.

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej podejmuje również dodatkowe zadania jak na przykład:
- przyrządzanie posiłków obiadowych dla dzieci przebywających na koloniach letnich w siedzibie Stowarzyszenia „Dorośli”,
 - przyrządzanie posiłków obiadowych dla pracowników zatrudnionych do prac publicznych w okresie od stycznia do marca oraz listopada do grudnia w 2015r.
 - udzielenie wsparcia w organizacji wigilii dla dzieci za świetlic środowiskowych, zorganizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie itp.

Na terenie miasta i gminy Ostrzeszów kościół katolicki reprezentują parafie dekanatu. Na terenie gminy są to parafie w Niedźwiedziu, w Siedlikowie, w Rogaszycach oraz w Szklarcze Przygodzickiej - kaplica kościół parafialny znajduje się w Czarnymlesie. Miasto reprezentują parafie: parafia Królowej Jadwigi, parafia Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej i parafia Chrystusa Króla. Ponadto udostępniony dla mieszkańców jest Pobernardyński Zespół Klasztorny Sióstr Nazaretanek z kościołem .

W Ostrzeszowie przy ulicy Zamkowej 35a działa świetlica socjoterapeutyczna „Bratek”, podlega ona Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do świetlicy może przyjść każdy zarówno emeryt, jak dzieci i młodzież. Można wypić kawę, herbatę, można poczytać prasę, oglądać programy telewizyjne. Świetlica oferuje różne zajęcia, między innymi jest sekcja śpiewu, języka niemieckiego, języka angielskiego, sekcja gier planszowych, rękodzieła, samokształceniowa, dyskusyjna, promocja zdrowia, krawiectwa. Odbývają się różnego rodzaju spotkania. Organizowane są również imprezy okolicznościowe, takie jak: andrzejki, dzień babci i dziadka, przywitanie wiosny itp.

Osoby starsze jak i dzieci chętnie korzystają z siłowni na świeżym powietrzu, która mieści się przed Świetlicą w ogródku „Bratka”, organizowane są spotkania w ogrodzie „Bratka”, można tam korzystać z siłowni pod chmurką, niezależnie od godziny urzędowania świetlicy.

Ze świetlicy korzysta około 100 osób w różnych godzinach. Świetlica jest czynna w godzinach od 9 do 15.

3.1.17. Możliwości spędzania wolnego czasu i aktywność mieszkańców na terenie gminy Ostrzeszów.

Baza kulturalno-oświatowa.

Główną instytucją organizującą, rozwijającą i upowszechniającą kulturę na terenie gminy Ostrzeszów jest Ostrzeszowskie Centrum Kultury, które jest jednostką organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie. W skład Ostrzeszowskiego Centrum Kultury wchodzi następujące jednostki organizacyjne: Dom Kultury – ul. Gorgolewskiego 2, Ostrzeszów; Kinoteatr – ul. Gorgolewskiego 2, Ostrzeszów; Muzeum Regionalne – Rynek 19, Ostrzeszów.

Dom Kultury prowadzi działalność kulturalno-edukacyjną. W ramach działalności w zakresie animacji i edukacji kulturalnej Dom Kultury proponuje uczestniczenie w zajęciach w pracowni: plastycznej, muzycznej, fotograficznej, tanecznej, teatralnej dla dzieci i młodzieży. W Domu Kultury są organizowane konkursy dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, m.in.: eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego o zasięgu powiatowym, Przegląd Piosenki Dziecięcej, Powiatowe i Miejsko-Gminne Prezentacje Teatrów Dzieci i Młodzieży, konkurs plastyczny „Strojne Jajo”, Dni Kultury Szkolnej, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wiedeńskiej, plener malarski im. A. Serbeńskiego. Organizowane są również letnie festyny (w okresie wakacji), kino letnie pod basztą i wiele różnych imprez plenerowych – największa z nich to Dni Ziemi Ostrzeszowskiej. Uruchomiony został też projekt Okien Dialogowych – w siedmiu tematycznych oknach dialogowych na terenie miasta czytelnicy mogą dokonywać wymiany książek.

W Kinoteatrze mieści się sala kinowa w której odbywają się seanse filmowe zgodnie z ustalonym repertuarem. W kinie zainstalowane jest nagłośnienie przestrzenne w systemie Dolby Digital a projekcje mogą odbywać się w formie cyfrowej z funkcją 3D. W pomieszczeniach kinoteatru organizowane są także spektakle teatralne, koncerty, wieczornice poetyckie i imprezy okolicznościowe. W holu Kinoteatru działa Galeria OCK gdzie organizowane są czasowe wystawy twórczości amatorskiej. W budynku Kinoteatru można spędzać czas w kawiarence internetowej. Jest również stół bilardowy, telewizja kablowa, bufet z kawą, herbatą i napojami.

Obecnie w zbiorach Muzeum Regionalnego znajduje się ponad 8000 eksponatów w działach: historii, archeologii, etnografii, sztuki i numizmatyki. W Muzeum Regionalnym funkcjonują wystawy

stałe (Oficerowie Norwescy w OFLAGU XXIC, Ignacy Moś – Swojemu Miastu, Antoni Serbeński – Życie i Twórczość) a także wystawy czasowe. Organizowane są lekcje muzealne.

W gminie istnieje również muzeum przy klasztorze (XVIII wieczny pobernardyński kościół w stylu barokowym) przy ul. Leśnej 5 w Ostrzeszowie.

OCK w Ostrzeszowie zagospodarowuje na cele kulturalne Basztę Kazimierzowską i teren wokół niej. W okresie letnim teren ten jest wykorzystywany na organizowanie licznych imprez kulturalnych i festynów. Z wieży Baszty można podziwiać panoramę Ostrzeszowa i okolic. W wieży została udostępniona wystawa czasowa: maj – październik „Średniowieczne narzędzia tortur i walki”

Pod opieką merytoryczną OCK działają na terenie gminy Ostrzeszów zespoły śpiewacze: Jubilaci w Niedźwiedziu, Rogaszanie w Rogaszycach oraz Piąta Biesiada w Ostrzeszowie.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ostrzeszów im. Stanisława Czernika mieszcząca się przy Pl. Borek 17 w Ostrzeszowie wraz z filiami w miejscowościach: Rogaszyce, Szklarka Przygodzicka, Siedlików - świadczy usługi rozpowszechniania czytelnictwa i edukacji kulturalnej. W Bibliotece Publicznej znajdują się: Wypożyczalnia dla Dorosłych, Czytelnia dla Dorosłych oraz Oddział Dziecięcy. W Wypożyczalni dla Dorosłych czytelnicy znajdują literaturę piękną polską i obcą, popularnonaukową z wszystkich dziedzin wiedzy, lektury dla uczniów szkół średnich, kryminały, horrory, science fiction, sensację. Ponadto księgozbiór zawiera literaturę w języku angielskim, norweskim i niemieckim. W Czytelni dla Dorosłych czytelnicy mają do dyspozycji zarówno zbiory książkowe (encyklopedie, słowniki, leksykony, informatory a także wydawnictwa na poziomie szkoły średniej i akademickiej z zakresu podstawowych dziedzin wiedzy) jak i czasopisma z zasobów których można skorzystać tylko na miejscu. W Oddziale Dziecięcym mieści się wypożyczalnia i czytelnia z literaturą dla dzieci i młodzieży. W Oddziale Dziecięcym prowadzone są różne działania na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa w środowisku lokalnym poprzez: zagospodarowywanie wolnego czasu dzieci i młodzieży w czasie wakacji letnich i ferii zimowych, czytanie dzieciom, różne konkursy, spotkania autorskie i lekcje biblioteczne. Biblioteka Publiczna organizuje konkursy recytatorskie, literackie, plastyczne i fotograficzne a także różne wystawy. Biblioteka umożliwia także zakup własnych interesujących wydawnictw po przystępnych cenach. Ponadto w bibliotece uruchomiono akcję uwalniania książek - na dużym stole czytelnicy mogą pozostawiać książki jak również zabierać do domu w celu przeczytania interesujące i inne pozycje – po przeczytaniu książki wracają do biblioteki. Biblioteka oferuje także swym klientom dostęp do internetu.

W Ostrzeszowie przy ulicy Sikorskiego 19 działa Filia PBP Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu, która oferuje korzystanie z wydawnictw naukowych z różnych dziedzin. Filia prowadzi wypożyczalnię i czytelnię.

Interesujący element bazy kulturowej gminy Ostrzeszów tworzy Stowarzyszenie Regionalny Ośrodek Dokumentacji Wieża 1916 mające siedzibę w Ostrzeszowie przy Placu Borek 17. Stowarzyszenie to ma na celu inicjowanie, wspieranie i pomoc w różnego rodzaju przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych dzieci, młodzieży oraz zaspokajanie potrzeb społeczno - kulturalnych mieszkańców regionu. Stowarzyszenie wspiera pozafinansowo, rzeczowo i organizacyjnie osoby i instytucje w realizacji przedsięwzięć związanych z szeroko pojętą kulturą, sztuką, oświatą, nauką oraz dziedzictwem regionu. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: prowadzenie Autorskiej Galerii Sztuki, działalność edukacyjną, prowadzenie Archiwum Dokumentacji Mechanicznej i Elektronicznej, działalność pracowni fotografii klasycznej, klubu fotograficznego, pracowni grafiki komputerowej i designu, prowadzenie działalności wydawniczej, promocyjnej i reklamowej i inne.

Działalność kulturalno-sportową w Ostrzeszowie prowadzi także mieszczący się na Osiedlu Zamkowym 1 klub osiedlowy „Madera” (pod patronatem Rady Dzielnicy nr 2 w Ostrzeszowie).

Baza sportowo - rekreacyjna.

Baza sportowo – rekreacyjna na terenie gminy Ostrzeszów opiera się o obiekty ogólnodostępne a także obiekty przy placówkach oświatowych.

Głównym elementem bazy sportowo – rekreacyjnej gminy Ostrzeszów jest Ośrodek Sportu i Rekreacji należący do Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. mieszczący się w Ostrzeszowie przy ul. Kąpielowej 5. W skład OSiR wchodzi: stadion lekkoatletyczny z boiskiem piłkarskim, 2 dodatkowe treningowe boiska piłkarskie; kąpielisko; kryta pływalnia; siłownia, sale konferencyjne; hotel „Sportowy”; restauracja „Zacisze”; kemping wraz z domkami i polem namiotowym.

Tab.51 Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Ostrzeszów (UMiG Ostrzeszów, Starostwo Powiatowe Ostrzeszów)

Obiekt	Jednostka nadzorująca, kierująca	Charakterystyka obiektu
Stadion lekkoatletyczny ze świadectwem uprawniającym do organizacji imprez sportowych w oparciu o przepisy IAAF i PZLA Ostrzeszów, ul. Kąpielowa 5	OSiR Ostrzeszów	bieżnia tartanowa 400 m, trzy boiska piłkarskie, skocznia w dal, skocznia wzwyż, stanowisko do pchnięcia kulą, nowoczesne szatnie dla zawodników
Kąpielisko otwarte czynne od czerwca do sierpnia Ostrzeszów, ul. Kąpielowa 5	OSiR Ostrzeszów	basen (60m x 110m), wieża do skoków, 50-metrowa zjeżdżalnia wodna, dwa boiska do siatkówki plażowej, piaszczysta plaża otoczona zielenią
Pływalnia Kryta Ostrzeszów, ul. Kąpielowa 4	OSiR Ostrzeszów	basen pływacki (25m x 12,5m), basen rekreacyjny, basen brodzik, zjeżdżalnia wewnętrzna, jacuzzi, sala fitness, sauna, kawiarenka
Korty oraz sala Ostrzeszów, ul. Sportowa 10	Ostrzeszowskie Stowarzyszenie Sportowe „Piaśt”	cztery korty otwarte do tenisa ziemnego, sala w której odbywają się treningi i turnieje badmintonu i tenisa stołowego
Centrum Sportowe Kotłownia Ostrzeszów, ul. Kwiatowa 8	Właściciel prywatny	pełnowymiarowy kort do squasha, boisko wielofunkcyjne - możliwość gry w koszykówkę,

		siatkówkę, piłkę halową, unihokey, badmintona fitness, taniec
GA-MA Fitness Ostrzeszów, Stara Gazownia ul. Sportowa 6A	Właściciel prywatny	fitness
Fabryka Mocy Siłownia & Fitness Ostrzeszów ul. Kąpielowa 4.	Właściciel prywatny	Siłownia i fitness
OSK – Paintball Ostrzeszów Ostrzeszów, ul. Warszawska 99	Właściciel prywatny	pole paintballowe oraz sprzęt potrzebny do tej gry
Stadnina Atena / Ośrodek Rehabilitacyjny „Na Wzgórzu” Ostrzeszów, ul. Pogodna 17A	Właściciel prywatny	stadnina, wypożyczalnia sprzętu jeździeckiego, kryta ujeżdżalnia, możliwość nauki i doskonalenia jazdy konnej; hipoterapia, dogoterapia, felinoterapia, alpakoterapia
Pub-Kręgielnia Hula-Kula Ostrzeszów, Pl. Borek 18	Właściciel prywatny	cztery profesjonalne tory do bowlingu, bilard, dart i piłkarzyki
Strzelnica Ostrzeszów, ul. Cicha	Kurkowe Bractwo Strzeleckie Ostrzeszów	możliwość organizowania ćwiczeń, i zawodów strzeleckich, rekreacja
Bajkoland Ostrzeszów, ul. Piastowska 3a	Właściciel prywatny	miejsce zabaw dla dzieci
Boisko trawiaste w Kochłowach	nadzór sołtysa	Boisko sportowe do piłki nożnej
Boisko trawiaste w Rogaszycach	Klub Sportowy Rogaszyce	Boisko sportowe do piłki nożnej
Boisko trawiaste w Siedlikowie	LZS Siedlików	Boisko sportowe do piłki nożnej
Boisko trawiaste w Rojowie	Ludowy Klub Sportowy Ajax Rojów	Boisko sportowe do piłki nożnej
Boisko w Bledzianowie	nadzór sołtysa	Boisko rekreacyjne
Boisko w Szklarce Myślniewskiej	nadzór sołtysa	Boisko rekreacyjne
Boisko w Szklarce Przygodzickiej	nadzór sołtysa	Boisko rekreacyjne
Boisko w Niedźwiedziu	PKS Arka - Niedźwiedź i Kozły	Boisko rekreacyjne

W Ostrzeszowie można korzystać także z przyrzędów do ćwiczeń siłowych na otwartej przestrzeni: w Parku Miejskim, na terenie Świetlicy Socjoterapeutycznej „Bratek” przy ulicy Zamkowej oraz przy ulicy Sportowej. W Parku Miejskim, w Parku im. Jana Pawła II oraz na osiedlach mieszkaniowych są place zabaw dla dzieci. Na terenach wiejskich, najczęściej w centrach miejscowości i przy szkołach również znajdują się place zabaw dla dzieci.

Tab. 52. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Ostrzeszów w strukturach poszczególnych placówek oświatowych (UMiG Ostrzeszów, Starostwo Ostrzeszów, informacje z placówek)

Placówka oświatowa	Sale	Boiska, urządzenia lekkoatletyczne
Zespół Szkół Nr 1 ul. G. Sikorskiego 9 Ostrzeszów	sala gimnastyczna 540m ² salka sportowa 360m ² salka korekcyjna siłownia sauna	Boisko wielofunkcyjne 46x29,6 m 240 m bieżnia tartanowa rzutnia do pchnięcia kulą skocznia w dal
I Liceum Ogólnokształcące Ul. Zamkowa 21 Ostrzeszów	sala gimnastyczna 30x15m siłownia 8x5m	
Zespół Szkół nr2 ul. Krańcowa 7 Ostrzeszów	sala gimnastyczna 24x12m	
Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum nr 1 ul. Łąkowa 1 Ostrzeszów	dwie niepełnowymiarowe sale gimnastyczne	Kompleks „ORLIK 2012”: pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej z nawierzchnią syntetyczną boisko do koszykówki boisko do siatkówki
Szkoła Podstawowa nr 2 Gimnazjum nr 2 ul. Piastowska 3 Ostrzeszów	pełnowymiarowa hala widowiskowo- sportowa sala gimnastyczna ze ścianką wspinaczkową sala gimnastyczna salka korekcyjna strzelnica	boisko sportowe boisko do piłki plażowej
Szkoła Podstawowa nr 3 ul. Zamkowa 29 Ostrzeszów	dwie niepełnowymiarowe sale gimnastyczne	dwa boiska rekreacyjne wielofunkcyjne nawierzchnia z kostki brukowej i trawy
Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum w Siedlikowie	sala gimnastyczna z możliwością gry w piłkę ręczną, piłkę siatkową, koszykówkę	wykorzystywane jest boisko do gry w piłkę nożną LZS
Szkoła Podstawowa w Rogaszycach	sala gimnastyczna i salka rekreacyjna	boisko do piłki nożnej boisko do piłki ręcznej
Szkoła Podstawowa w Szklarcze Przygodzickiej	sala gimnastyczna z możliwością gry w siatkówkę, koszykówkę i piłkę nożną	boisko wielofunkcyjne, niepełnowymiarowe
Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu	sala gimnastyczna z wyposażeniem	boisko wielofunkcyjne niepełnowymiarowe

	przystosowanym do osób niepełnosprawnych	
Szkoła Podstawowa w Rojowie	brak	boisko do piłki nożnej 50x25m boisko do koszykówki/siatkówki skocznia do skoku w dal
Szkoła Podstawowa w Potaśni	sala gimnastyczna ok.60 m ²	boisko wyłożone kostką brukową do gry w piłkę ręczną, piłkę siatkową oraz koszykówkę

Gmina Ostrzeszów posiada znaczące walory turystyczne i krajobrazowe. Gmina Ostrzeszów leżąca w południowej części Wielkopolski to:

- Wzgórza Ostrzeszowskie - najwyższe wzniesienia Wielkopolski, a jednocześnie najwyższe położone miejsce pomiędzy Sudetami i Pomorzem. W okolicy Ostrzeszowa znajdują się najwyższe wzniesienia: Kobyła Góra - 284 m n.p.m. (Gmina Kobyła Góra) oraz Bałczyna 278 m n.p.m. (Gmina Ostrzeszów), z których można podziwiać panoramę ziemi ostrzeszowskiej. Na Bałczynie planowane jest stworzenie ośrodka sportów zimowych (wyciąg i trasa zjazdowa). Już teraz na zboczach tego wzniesienia organizowane są zawody narciarskie. Wzgórze stanowi też dogodne miejsce startowe dla lotniarzy. Na terenie wzgórz wytyczono ścieżki piesze i rowerowe oraz rezerваты przyrody "Pieczyska" i "Jodły Ostrzeszowskie". Obszar Krajobrazu Chronionego "Wzgórza Ostrzeszowskie" i "Kotlina Odolanowska".
- Lasy stanowiące 38% powierzchni gminy zachęcają do rodzinnych spacerów, grzybobrania oraz polowań.
- Stawy przyciągają swoim bogactwem miłośników wędkarstwa.
- Ośrodki jeździeckie - 18 km leśnej trasy do jazdy konnej.
- Infrastruktura turystyczna - hotele, gospodarstwa agroturystyczne, trasy turystyczne dla wycieczek pieszych i rowerowych.
- Kąpieliska zlokalizowane kilka kilometrów od granic gminy: w Kobyłej Górze i w Antoninie.

Pragnącym poznać historię tych ziem można polecić zwiedzanie:

- Baszty o wysokości 24m i fragmentów murów obronnych zamku (I poł. XIXw.).
- Kościoła farnego pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej (ufundowany przez Kazimierza Wielkiego w XIV wieku, późny gotyk, znane obecnie odrestaurowane freski od XIV do XIX wieku).
- Klasztoru pobernardyńskiego (barok, II poł. XVII w., polichromie z 1740r.).
- Kościoła pod wezwaniem św. Mikołaja (wybudowany z drewna modrzewiowego z 1758r., rzeźby późnogotyckie z pocz. XVI w.).
- Muzeum Regionalnego (wystawy stałe "Ignacy Moś - swojemu miastu", "Oficerowie norwescy w oflagu XXIC").
- Kościoła Św. Andrzeja w Siedlikowie.
- Kościoła na wzgórzu i dworu o konstrukcji zrębowej w Rojowie.
- Kaplicy pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Olszynie.
- Wieży wodociągowej z 1917 roku. (BIP Ostrzeszów, walory turystyczne).

Przez teren gminy Ostrzeszów przebiega szereg różnych szlaków turystycznych dedykowanych turystyce pieszej, rowerowej i samochodowej.

Szlaki piesze:

- trzy lokalne szlaki gminy Ostrzeszów: niebieski, czerwony i żółty
- żółty szlak tranzytowy PTTK (Jarocin - ... - Ostrzeszów - ... - Gola)

Szlaki rowerowe:

- szlak czarny „W Dolinę Baryczy”
- szlak czarny górski
- szlak żółty leśny
- szlak niebieski „Pierścień wokół Ostrzeszowa”
- szlak czerwony przyrodniczy
- szlak zielony Doruchowski
- szlak zielony „Na Szklarce”
- szlak zielony Transwielkopolska Trasa Rowerowa – Odcinek Południowy
- szlak żółty „Rowerowa Pętla Południowej Wielkopolski ”
- szlak żółty nr 193
- szlak zielony nr 3670
- szlak Nad Prosną, Baryczą i przez Wzgórza Ostrzeszowskie

Szlak samochodowy:

- Samochodowy Szlak Turystyczny Południowej Wielkopolski (Szlaki Turystyczne Powiatu Ostrzeszowskiego www.powiatostrzeszowski.pl).

4. Współpraca miasta i gminy z organizacjami pozarządowymi.

Gmina Ostrzeszów posiada roczny „Program współpracy Gminy Ostrzeszów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, który określa cele, przedmiot oraz formy tej współpracy. Istotą programu jest kształtowanie ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją samorządową a podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celami programu są:

1. umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną oraz jej tradycję,
2. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy,
3. budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
4. prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
5. uzupełnienie działań miasta i gminy w zakresie nie obejmowanym przez struktury samorządowe,
6. zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Gmina Ostrzeszów umożliwia udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych m.in. w dziedzinach: kultury, sztuki, ochrony dziedzictwa, kultury fizycznej, turystyki, krajoznawstwa, wypoczynku, działalności wspierającej i pomocowej. Ostatnie lata to min. współpraca z takimi organizacjami jak: Stowarzyszenie „Razem” przy Środowiskowym Domu Samopomocy w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020r. Realizacja zadania publicznego w zakresie świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wśród mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu. Z roku na rok obserwujemy i współdziałamy, jako MGOPS ze Stowarzyszeniem WIOSNA i ich liderami lokalnymi na rzecz realizacji projektu „Szlachetna Paczka”.

Gmina Ostrzeszów jest członkiem Stowarzyszenia „Ostrzeszowska Lokalna Grupa działania”. Stowarzyszenie to działa na rzecz rozwoju regionu – rozwoju procesów gospodarczych, rozwoju kultury i integracji społecznej. Członkowie stowarzyszenia to osoby fizyczne, instytucje kultury, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne oraz jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Ostrzeszów, Gmina Mikstat, Gmina Grabów nad Prosną, Gmina Czajków, Gmina Doruchów, Gmina Kraszewice, Gmina Kobyla Góra, Powiat Ostrzeszów. OLGD podpisało również umowy partnerskie z Czeską Lokalną Grupą Działania Sdružení Splat, z Niemiecką Lokalną Grupą Działania Auerbergland oraz z Lokalną Grupą Działania „Wrota Wielkopolski”.

Gmina Ostrzeszów jest członkiem Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych. Generalnym celem tego stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego. W OKISS umożliwia ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników zatrudnionych w administracji samorządowej, prowadzi działalność informacyjno-doradczą, a także opracowuje i wdraża nowoczesne programy wspomagające procesy zarządzania.

Gmina Ostrzeszów jest członkiem Stowarzyszenia Współpracy Partnerskiej Gmin Ostrzeszów i Stuh. Celami stowarzyszenia są:

- wspieranie rozwoju współpracy partnerskiej pomiędzy gminami Ostrzeszów i Stuh,
- wspieranie nawiązywania osobistych przyjaźni między mieszkańcami obu gmin,
- propagowanie i udzielanie pomocy, w szczególności młodzieży, przy organizowaniu wymiany,
- wymiana i upowszechnianie rozwiązań stosowanych w gminach oraz informacji,
- promowanie współpracy partnerskiej,
- współudział w organizowaniu wspólnych spotkań, imprez dotyczących integracji europejskiej i promocji gmin,
- współpraca w zakresie pomocy społecznej.

Miasto i gmina Ostrzeszów przystąpiło w roku 2006 do Stowarzyszenia Gmin, Powiatów i Województw „ Droga S 11”. Stowarzyszenie to ma na celu doprowadzenie do przyspieszenia budowy drogi ekspresowej S11 m. in. poprzez lepszą współpracę samorządów z GDDKiA oraz lobbowanie za przyspieszeniem budowy.

Miasto i gmina Ostrzeszów jest również członkiem związków międzygminnych.

Ostrzeszów należy do Związku Miast Polskich. Związek ten jest organizacją samorządów miejskich, która ma na celu: działalność na rzecz miast, zintegrowany rozwój miast, promocję miast członkowskich w Polsce i za granicą, opracowywanie wspólnego stanowiska miast wobec rządu.

Gmina Ostrzeszów jest członkiem Związku Gmin Ziemi Ostrzeszowskiej. Jest to związek komunalny skupiający gminy: Ostrzeszów, Grabów nad Prosną, Czajków, Doruchów, Kobyla Góra, Kraszewice, Mikstat. Zadania związku to współdziałanie w/w gmin w zakresie: gospodarki odpadami, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, promocji ZGZO, zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywania.(BIP, UiMG, stowarzyszenia i związki międzygminne)

Tab. 53. Stowarzyszenia działające w Mieście i Gminie Ostrzeszów

Zakres działania: wsparcie rozwoju gminy i przedsiębiorczości		
Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań	Adres, dotacja z gminy
Stowarzyszenie „Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania”	Wspieranie działań na rzecz rozwoju regionu. Wspieranie procesów gospodarczych i integracja społeczna.	Ul. Przemysłowa 27 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości		Ul. Przemysłowa 27 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Współpracy Partnerskiej Gmin Ostrzeszów i Stuhr	Wspieranie rozwoju współpracy partnerskiej pomiędzy gminami Ostrzeszów i Stuhr, wspieranie nawiązywania przyjaźni między mieszkańcami obu gmin	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Komitet Wyborców Blok Gospodarczy	Reprezentowanie i popieranie interesów zrzeszonych w nim członków oraz reprezentacja w strukturach samorządu terytorialnego	Ul. Sportowa 2A 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Wspierania Lokalnych Inicjatyw	Wspieranie rozwoju: społecznego, kulturalnego, sportowo-rekreacyjnego, gospodarczego oraz integracja mieszkańców	Ul. Kaliska 8 63 – 500 Ostrzeszów
Agroturystyczne Stowarzyszenie Ziemi Ostrzeszowskiej	Wspieranie i rozwój turystyki wiejskiej	Ul. Zamkowa 31/86 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Regionalny Ośrodek Dokumentacji Wieża 1916	Wspieranie osób i instytucji w realizacji przedsięwzięć związanych z kulturą, sztuką, nauką i dziedzictwem kulturowym w regionie	Pl. Borek 17 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Chopin Dla Najmłodszych Przy Państwowej Szkole Muzycznej I Stopnia w Ostrzeszowie	Rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających artystycznemu i osobowościowemu rozwojowi ucznia, upowszechnianie kultury narodowej	Ul. Zamkowa 37A 63 – 500 Ostrzeszów
Towarzystwo Miłośników Kolei Ostrzeszów - Namysłaki	Rewitalizacja zagospodarowanie i promocja linii kolejowej Ostrzeszów – Namysłaki oraz innych linii kolejowych	Ul. Przemysłowa 27 63 – 500 Ostrzeszów

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Koło Prawników Katolickich Miasta Ostrzeszowa	Podjmowanie, wspieranie inicjatyw naukowych, popularyzacyjnych i informacyjnych prawa w oparciu o chrześcijańskie wartości moralne	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów
Forum Rozwoju Ziemi Ostrzeszowskiej	Działania zmierzające do rozwoju społecznego i gospodarczego, oświaty, kultury i sportu w regionie	Ul. Sienkiewicza 17 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Kółko Rolnicze Rogaszyce	Wspieranie rolnictwa	Rogaszyce dotacja z gminy
Zakres działania: pomoc społeczna, pomoc ubogim, chorym, niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem		
Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań	Adres, dotacja z gminy
Stowarzyszenie „Razem Łatwiej”	Wymiana doświadczeń i nawiązywanie współpracy środowisk oświatowych, współpraca z administracją samorządową i rządową	Ul. Meszyny 1, Rojów 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Razem w Ostrzeszowie	Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, edukacji, rehabilitacji, kultury, stwarzanie warunków do stymulacji rozwoju poprzez odpowiednią opiekę, leczenie, rehabilitację	Ul. Kościuszki 2 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Twoja Edukacja i Rozwój	Wspieranie edukacji, wiedzy i nauki, wyrównywanie szans w dostępie do edukacji, promowanie idei ustawicznej edukacji	Ul. Piastowska 5A 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Radość Dziecka	Wymiana doświadczeń i nawiązywanie współpracy środowisk oświatowych, współpraca z jednostkami administracyjnymi, promowanie i rozwijanie nowatorskich metod wychowawczych i dydaktycznych	Ul. Łąkowa 5 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie MDM - „Młodzi Dla Młodych”	Działanie na rzecz poprawy postaw obywatelskich u młodych ludzi, popularyzowanie młodych artystów, promocja i popieranie inicjatyw młodzieży	Ul. Kwiatowa 8A/6 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie „Dorośli dla	Działalność wychowawcza wśród	Ul. B. Chrobrego 4

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Dzieci "	dzieci i młodzieży i wśród jej wychowawców w wymiarze społecznym, kulturalnym, patriotycznym w duchu wartości chrześcijańskich	63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „ Wspólny Dom ” Przy DPS w Kochłowach	Wspieranie DPS w Kochłowach, działalność na rzecz tworzenia warunków do rozwoju fizycznego i psychicznego osób niepełnosprawnych	DPS Kochłowy
Stowarzyszenie Rodziców i Sympatyków na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	Działanie na rzecz stwarzania jak najkorzystniejszych warunków do pełnego rozwoju ludzi z niepełnosprawnością umysłową	Ul. Gen. Sikorskiego 19 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie „ Amazonki Ostrzeszowskie ”	Poszukiwanie form i metod pełnej rehabilitacji fizycznej i psychicznej kobiet po zabiegu mastektomii, roztaczanie opieki nad kobietami oczekującymi na zabieg operacyjny	Ul. Piastowska 3 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Potrzebujących i Ofiar Wypadków Drogowych „ Jesteśmy ”	Działanie na rzecz osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności rodzin dotkniętych przemocą, ubóstwem, wielodzietnością, chorobą	Ul. Zamkowa 17 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku” w Ostrzeszowie	Stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja osób starszych, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie Wychowanków, Absolwentów i Przyjaciół Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Ostrzeszowie	Krzewienie i utrzymywanie więzi koleżeńskich, solidarności i samopomocy wychowanków, absolwentów i przyjaciół	Ul. Zamkowa 21 63 – 500 Ostrzeszów
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Świętej Jadwigi Królowej w Ostrzeszowie	Działania wspierające osoby w potrzebie w duchu moralności chrześcijańskiej	Ul. Jana Pawła II 4 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Ostrzeszowie	Działania na rzecz osób niewidomych i słabo widzących	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów
Związek Harcerstwa	Organizacja wychowawcza,	Ul. Zamkowa 33a

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Rzeczypospolitej, Zarząd Obwodu Ostrzeszów	działania wspierające osoby potrzebujące	63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Zakres działania: bezpieczeństwo		
Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań	Adres, dotacja z gminy
Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat” w Ostrzeszowie	Kształtowanie bezpieczeństwa na terenie powiatu ostrzeszowskiego, promowanie działań w zakresie budowy społeczeństwa obywatelskiego, wspieranie aktywności społecznej w kierunku poprawy bezpieczeństwa	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów
Ostrzeszowskie Stowarzyszenie Ratownictwa Wodnego „Bezpieczna Woda”	Działanie na rzecz ochrony zdrowia i życia osób kąpiących się i przebywających nad wodą	Ul. Kąpielowa 4A 63 – 500 Ostrzeszów
Zakres działania: sport, turystyka, rekreacja		
Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań	Adres, dotacja z gminy
Klub Piłkarski Victoria	Organizowanie i rozwijanie kultury fizycznej i sportu w środowisku miasta i rejonu, stałe podnoszenie poziomu sportowego	Ul. Kąpielowa 5 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Sportowe „Crossy Ostrzeszowskie”	Organizowanie crossów ostrzeszowskich oraz imprez lekkoatletycznych o charakterze masowym	Ul. Kąpielowa 5 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Rojowski Ludowy Klub Sportowy „AJAX”	Rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu, współdziałanie w wychowywaniu swych członków i mieszkańców środowiska	Rojów 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Ostrzeszowskie Stowarzyszenie Sportowe „Piast”	Rozwój i popularyzacja sportów rekreacyjnych (tenisa ziemnego, tenisa stołowego, badmintona)	Ul. Przemysłowa 7 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Ostrzeszowie	Wszechstronne krzewienie kultury fizycznej i turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska wiejskiego	Ul. Zamkowa 31 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Klub Sportowy Rogaszyce	Planowanie i organizowanie życia sportowego swym członkom i sympatykom klubu, rozwój różnych dyscyplin sportu	Rogaszyce 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Rekreacyjno-	Rozpowszechnianie kultury	Ul. Kąpielowa 4A

*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów
na lata 2016 - 2022*

Sportowe Młodzieżowy Klub Sportowy Oceanik	fizycznej i sportu, dbanie o rozwój psychomotoryczny dzieci, młodzieży i osób dorosłych	63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Stowarzyszenie Katolicko-Sportowe „Szczęście” w Ostrzeszowie	Propagowanie rekreacji sportowej oraz zdrowego modelu życia w połączeniu z rozwojem duchowym człowieka opartym na nauce wiary chrześcijańskiej	Oś. Zamkowe 23c/3 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Klub Jeździecki „Atena”	Popularyzacja walorów rekreacji, hipoterapii i sportu konnego, organizacja zajęć, zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych	Ul. Pogodna 17/A 63 – 500 Ostrzeszów
Ostrzeszowski Klub Brydża Sportowego „Progress” w Ostrzeszowie	Propagowanie i rozwój brydża sportowego na terenie powiatu ostrzeszowskiego	Ul. Wojska Polskiego 68 63 – 500 Ostrzeszów
Wielkopolskie Stowarzyszenie Społeczno-Sportowe „Sprawni-Razem”	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, doskonalenie sprawności psychofizycznej oraz polepszenie stanu zdrowia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	Ul. Gen. Sikorskiego 19 63 – 500 Ostrzeszów
Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Ostrzeszowie	Ćwiczenie członków bractwa w używaniu broni palnej, wzmacnianie patriotyzmu	Ul. Kaliska 8 63 – 500 Ostrzeszów
Młodzieżowy Klub Sportowy SHODAN	Rozpowszechnianie kultury fizycznej i sportu, dbanie o rozwój psychomotoryczny dzieci, młodzieży i osób dorosłych	Ul. B. Chrobrego 9 63 – 500 Ostrzeszów
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły Fumowcy	Rozwój i upowszechnianie edukacji i sportu	Ul. Krańcowa 7 63 – 500 Ostrzeszów
Akademia Piłkarska Ostrzeszów Sp. z o.o.	Rozwój piłki nożnej, organizowanie szkoleń, treningów, obozów, zawodów	Ul. Grunwaldzka 2d/7 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy w Ostrzeszowie	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu, turystyki i wypoczynku	Ul. Piastowska 3 63 – 500 Ostrzeszów dotacja gminy
Ludowy Klub Sportowy „Orkan” Ostrzeszów	Popularyzacja kultury fizycznej, wypoczynku i sportu	Ul. Sikorskiego 19 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
Parafialny Klub Sportowy „Arka” w Niedźwiedziu	Popularyzacja kultury fizycznej, sportu, organizacja rekreacji i imprez kulturalnych	Niedźwiedź 19 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy

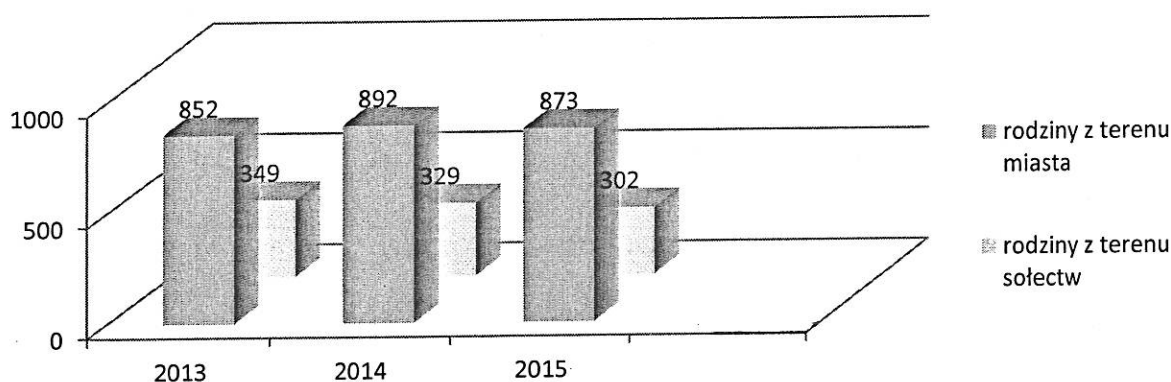
Jacht Klub „Orion” w Ostrzeszowie	Uprawianie i rozwój żeglarstwa	Ul. Piastowska 14A/7 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy
LZS Siedlików	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu (piłka nożna, tenis stołowy)	Siedlików 63 – 500 Ostrzeszów dotacja z gminy

5. Podsumowanie sytuacji społecznej w mieście i gminie Ostrzeszów i analiza SWOT.

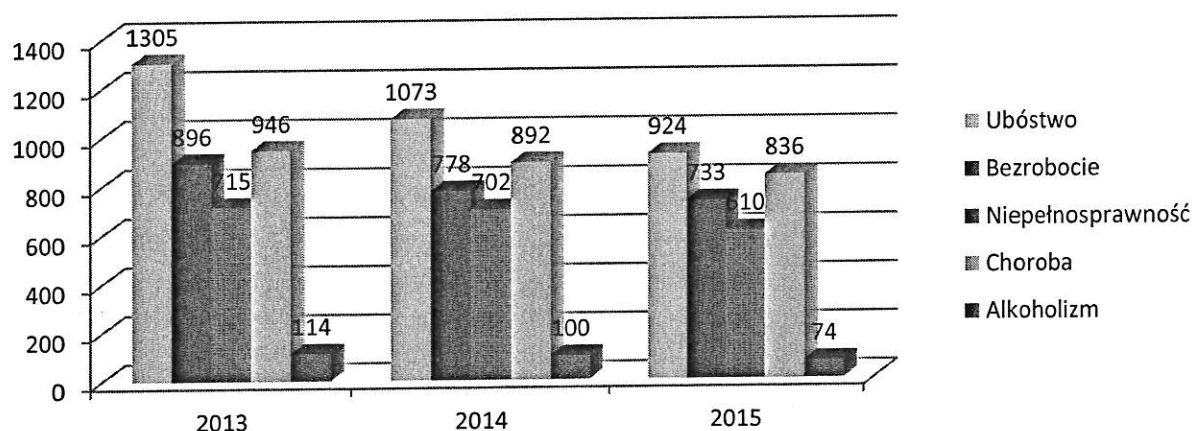
5.1. Wnioski z diagnozy.

"Gminna Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Ostrzeszów na lata 2016 -2022" ma w szczególności za zadanie wypracować takie metody, aby podnieść standard życia w gminie oraz skutecznie przeciwdziałać rozprzestrzenieniu się niekorzystnych zjawisk społecznych.

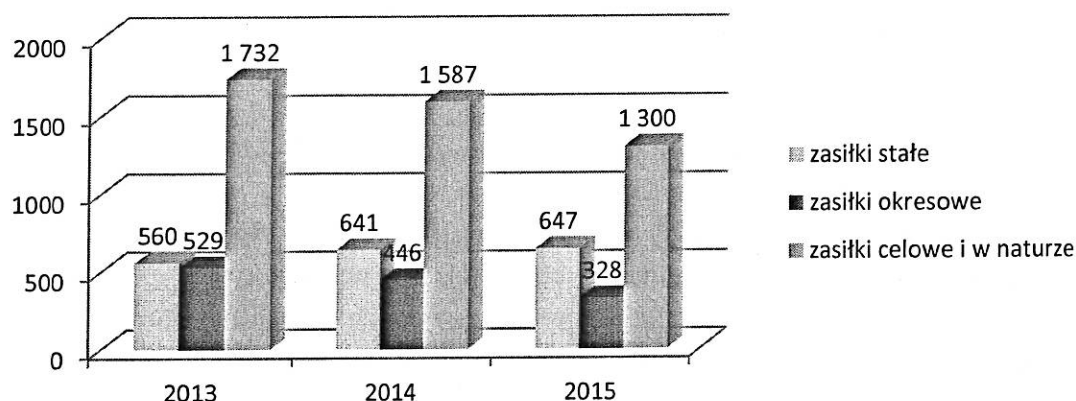
Wykres 2. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną z M-GOPS w Ostrzeszów.

Wykres 3. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Ostrzeszowie

Wykres 4. Liczba zasiłków wypłacanych w ramach zadań własnych gminy przyznawane przez M-GOPS w Ostrzeszowie

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej w Mieście i Gminie Ostrzeszów wynika:

- w ostatnich latach sytuacja demograficzna poprawia się, jednak są to wskaźniki nieznaczne i trudno oszacować czy tendencje wzrostowe w liczbie urodzeń będą się utrzymywały w stosunku do zgonów. Problem bezrobocia na lokalnym rynku pracy oraz sytuacja demograficzna wskazuje na malejącą liczbę osób w wieku produkcyjnym w stosunku do pozostałych grup szczególnie osób w wieku poprodukcyjnym,
- głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo (1305rodzin/2013r.- 924/2015r.), długotrwała choroba (946rodzin/2013r. – 836/2015r.), bezrobocie (896rodzin/2013r. – 733/2015r.), niepełnosprawność (715 rodzin/2013r. – 610/2015r.) Malejące dane dotyczące liczby korzystających nie odzwierciedlają rzeczywistych informacji o nakładach pracy poświęconej na zabezpieczenie środowisk oraz środków przekazywanych wobec rosnących cen i zobowiązań mieszkańców. Powyżej wymienione są główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej, jednak w ramach pracy socjalnej wiemy, że środowiska borykają się z wieloma trudnościami jednocześnie (społecznymi w tym prawne, zdrowotnymi oraz relacyjnymi).
- problem bezrobocia dotyczy z roku na rok coraz mniejszej liczby osób. Obecnie 5,46% to ogółem osoby zarejestrowane w PUP z populacji mieszkańców naszego terenu w wieku produkcyjnym. W tym 3,48% to kobiety a 2,24% to osoby zamieszkałe na wsi. 2,82% to osoby długotrwale bezrobotne a 0,38 to absolwenci – wśród mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów w wieku produkcyjnym. Nadal poważnym problemem jest migracja osób w celach zarobkowych i trudne do przewidzenia konsekwencje nagłych zmian w systemie zatrudnienia innych Państw (np. „Brexit”) oraz podejmowanie zatrudnienia bez formalizowania umów.
- w mieście i gminie od kilku lat odnotowuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych natomiast dotyczy to małych podmiotów gospodarczych. Nowe szanse na powstanie większych zakładów stanowi oferta podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Główne sfery gospodarcze to podmioty publiczne oraz prywatne i to one w ostatnim czasie mają charakter dominujący w tym obszarze. Główne sektory to rolnictwo, przemysł i budownictwo.

- dzieci i młodzież mają dostęp do edukacji w placówkach oświatowych wszystkich szczebli, a dorośli ze strony podmiotów oferujących kursy, doszkalanie i reedukację zawodową.
- w mieście i gminie jest dobry dostęp do opieki medycznej na poziomie podstawowym, specjalistycznym oraz do zakładów opieki zamkniętej. Działa także system opieki dla osób chorych i niepełnosprawnych,
- w gminie prowadzi się liczne działania z zakresu profilaktyki przeciw uzależnieniom oraz monitoruje się zachowania dysfunkcyjne,
- na terenie miasta i części sołectw mieszkańcy mają dość dobry dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- problemem jest brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz słaba dostępność do bazy kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej poza miastem
- na terenie gminy funkcjonują instytucje oraz organizacje i stowarzyszenia społeczne, które działają wspierająco lub samodzielnie organizują życie mieszkańcom, służą im pomocą, wspomagają rozwój, itp.
- dane z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej jednoznacznie wskazują na duże zapotrzebowanie na lokale mieszkalne w tym socjalne wśród mieszkańców.
- dotychczasowe formy i działania na rzecz osób starszych zabezpieczają ich potrzeby, jednak wskaźniki ogólnokrajowe i zebrane nasze dane statystyczne wskazują na rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, a co za tym idzie potrzebę dostosowania oferty, infrastruktury oraz kadry gotowej sprostać tym przemianom.

Na sytuację społeczną w mieście i gminie duży wpływ mają czynniki zewnętrzne, np. stan gospodarki, rynki zbytu i wskaźniki opłacalności produkcji rolnej. Destabilizująco działają także czynniki wewnętrzne, takie jak: słaba aktywność mieszkańców, migracje wykształconej młodzieży do większych miast, starzenie się społeczeństwa.

Działania lokalnych władz powinny zmierzać do poprawy standardu życia mieszkańców i opierać się na zadaniach organizacyjnych w ramach istniejącej bazy społecznej (pomoc i doradztwo społeczne, zwiększenia skuteczności podejmowanej pomocy społecznej poprzez szkolenia kadry, ułatwienia w dostępie do urzędów i instytucji, do usług bytowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych,) oraz na zadaniach inwestycyjnych (np.: poprawie warunków lokalowych i wyposażenia w sferach służby zdrowia, oświaty, kultury i sportu).

5.2. Analiza SWOT.

Dla opisu aktualnej sytuacji społecznej w mieście i gminie Ostrzeszów przeprowadzono następującą analizę:

Tab. 54. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w mieście i gminie Ostrzeszów

Mocne strony	Słabe strony
• Koncentracja placówek szczebla gminnego i powiatowego • Dostosowywana baza oświatowa:	• Stosunkowo duża liczba klientów pomocy społecznej • Dysproporcje w społeczności lokalnej

wykształcona kadra nauczycielska, dobry stan techniczny budynków szkolnych, stosunkowo dobre wyposażenie placówek • Zapewnienie mieszkańcom gminy podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej oraz opieki nad osobami chorymi i niepełnosprawnymi • Sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej • Dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna • Prowadzenie aktywnej polityki przeciw uzależnieniom • Duży zasób siły roboczej ze znacznym udziałem kobiet w wieku produkcyjnym • Działające w gminie instytucje społeczne i stowarzyszenia	pod względem statusu materialnego i zawodowego • Niewystarczające środki finansowe na inwestycje • Brak oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży oraz osób starszych poza miastem
Szanse	Zagrożenia
• Pozyskanie środków z Unii Europejskiej oraz innych środków zewnętrznych na współfinansowanie zaplanowanych inwestycji • Kontynuacja współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i w regionie • Prowadzenie działań profilaktycznych i monitorowanie rodzin dysfunkcyjnych • Wzrost aktywności mieszkańców • Rozwój organizacji działających w zakresie pomocy społecznej • Międzygminna promocja regionu w oparciu o tradycję, walory krajobrazowe i kulturowe • Możliwość rozwoju turystyki i rekreacji	• Niekorzystne trendy demograficzne • Narastanie zjawisk patologii społecznej w środowisku domowym, szkolnym • Zmiany w sferach rynku pracy - utrzymywanie się bezrobocia oraz ukrytego bezrobocia • Roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej • Pasywność osób długotrwale bezrobotnych • Niedoinwestowanie usług medycznych • Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu w sołectwach

Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na:

- zwiększeniu efektywności przydzielania środków na pomoc społeczną w ramach zadań własnych,
- poprawie standardu życia mieszkańców miasta i gminy – realizacja zamierzeń inwestycyjnych, które mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej,

- poprawie dostępności do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych dla mieszkańców gminy,
- zapobieganiu i minimalizowaniu zjawisk patologicznych i dysfunkcyjnych, zwłaszcza w środowisku domowym,
- dokształcaniu i doskonaleniu zawodowym kadry M-GOPS, GKRPA, kadry pedagogicznej, medycznej, itp.
- zagwarantowaniu możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osobom, które nie są w stanie same zadbać o siebie lub potrzebują wsparcia oraz są narażone na wykluczenie (osoby niepełnosprawne i z zaburzeniami psychicznymi, osoby chore, osoby starsze, bezdomne, itp.),
- stworzeniu w gminie takich warunków, aby każdy potrzebujący mógł uzyskać stosowną do potrzeb pomoc: finansową, prawną, opiekuńczą. Pomoc ta nie może narażać świadczeniobiorcy na długotrwałą marginalizację, powinna go raczej aktywizować i wspomagać w realizacji ról społecznych. Głównym zadaniem w tej sferze jest wyprowadzenie rodziny czy osoby z tzw. grupy ryzyka,
- integracja prowadząca do aktywizacji i edukacji społeczności lokalnej w obrębie własnych zasobów i deficytów.

6. Cele strategiczne pomocy społecznej zapisane w dokumentach wyższego rzędu.

Poziom Europejski

Europa 2020 - strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia ma 3 priorytety:

- I. Inteligentny wzrost - wspierający rozwój gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i nowych technologiach.
- II. Trwały wzrost - wspierający rozwój niskoemisyjny, konkurencyjnej gospodarki, wykorzystującej w bardziej efektywny sposób zasoby Wspólnoty.
- III. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu – wspierający rozwój gospodarki nastawionej na jak najwyższy poziom zatrudnienia oraz zapewniający spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną Unii Europejskiej.

Priorytety te mają zostać zrealizowane poprzez osiągnięcie do 2020 roku pięciu celów:

1. Zatrudnienie - 75 % osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę.
2. Badania i rozwój - na inwestycje w badania i rozwój powinniśmy przeznaczyć 3 % PKB Unii.
3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii- należy ograniczyć emisję gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990r.
4. Edukacja – ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10 %, co najmniej 40% osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe.
5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym – zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln. liczby osób .

Do Strategii kluczowe są priorytety związane z zatrudnieniem oraz walką z ubóstwem i wykluczeniem. Ich właśnie dotyczą dwie inicjatywy przewodnie, które wiążą się z założeniami strategii:

1. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia - zakłada działania na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie.
2. Europejski program walki z ubóstwem - zakłada pomoc osobom wykluczonym i umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym społecznym.

Poziom Krajowy

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Celem Głównym strategii jest wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności. Wskazane zostały trzy główne obszary strategiczne, wokół których koncentrować się będą cele realizacyjne i działania rozwojowe:

- I. Sprawne i efektywne państwo.
- II. Konkurencyjna gospodarka.
- III. Spójność społeczna i gospodarcza.

Wśród dziewięciu zintegrowanych strategii wpisanych w Strategię Rozwoju Kraju szczególnie jedna wiąże się z kwestią rozwiązywania problemów społecznych. Jest to Strategia Rozwiązywania Kapitału Ludzkiego. Jej głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym wyznaczono pięć celów szczegółowych:

1. Wzrost zatrudnienia.
2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Szczególnie istotny w analizowanej sytuacji pozostaje cel „poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym”.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Cel strategiczny SRK do 2020 to: efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrost zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych.
3. Tworzenie warunków do skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach Krajowej Strategii określono 11 kluczowych wyzwań stojących przed polityką regionalną. Wyzwania związane ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych lokują się przede wszystkim w dwóch z nich:

- efektywne stymulowanie rozwoju kapitału ludzkiego

- podwyższenie zdolności instytucjonalnej do zarządzania rozwojem na poziomie krajowym i regionalnym.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.

Długookresowa Strategia Kraju. Długookresowa Strategia Kraju obejmuje trzy obszary strategiczne, którym podporządkowane są cele strategiczne oraz kierunki interwencji:

1. Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna, Polska Cyfrowa, Kapitał Ludzki, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko;
2. Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: rozwój regionalny, transport;
3. Obszar efektywności i sprawności państwa: kapitał społeczny, sprawne państwo.

Strategia Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022 koresponduje w szczególności z celem dotyczącym rozwoju kapitału ludzkiego, obejmującym takie kierunki interwencji jak: stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób niepełnosprawnych, zatrudnionych na otwartym rynku pracy, promocja dzietności poprzez zmniejszenie kosztów związanych z opieką oraz wychowaniem dzieci, szczególnie w przypadkach łączenia kariery zawodowej z życiem rodzinnym, stworzenie kompleksowego systemu wspierania, usamodzielniania się młodej generacji tak, aby ograniczać okres niepewności i w pełni wykorzystywać ich potencjał zawodowy i społeczny, zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń, zasiłków i rozwój ekonomii społecznej tak, aby z jednej strony stymulowały i wspierały korzystanie z usług publicznych, a z drugiej ograniczały ryzyko marginalizacji spowodowanej ubóstwem, wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej tak, aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne.

Poziom Regionalny

Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia zawiera 9 celów strategicznych, rozpisanych na cele operacyjne:

- I. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.
- II. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.
- III. Lepsze zarządzanie energią.
- IV. Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie.
- V. Zwiększenie spójności województwa.
- VI. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.
- VII. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.
- VIII. Zwiększenie zasobów oraz wyrównanie potencjałów społecznych województwa.
- IX. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Istotne dla Strategii są następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny V. Zwiększenie spójności województw.

Cele operacyjne:

- aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych.

Cel strategiczny VI. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

Cele operacyjne:

- rozwój gospodarki społecznej,
- rozwój srebrnego sektora gospodarki.

Cel strategiczny VII. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.

Cele operacyjne:

- poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji.

Cel strategiczny VIII. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Cele operacyjne:

- wzmocnienie aktywności zawodowej,
- poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej,
- wzmocnienie włączenia społecznego,
- wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej,
- budowanie kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego,
- ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny,
- poprawa warunków mieszkaniowych,
- promocja zdrowego stylu życia

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia zawiera 5 priorytetów strategicznych rozpisanych na cele operacyjne i zadania adresowane dla dzieci i młodzieży, seniorów, osób z ograniczeniami sprawności, osób z wysokiego ryzyka socjalnego.

Priorytety strategiczne to:

- I. Wielkopolska równych szans i możliwości.
- II. Zdrowi Wielkopolanie.
- III. Bezpieczna Wielkopolska.
- IV. Wielkopolska obywatelska.
- V. Samorząd województwa wielkopolskiego partnerem, doradcą, konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej. Szczególnie istotny jest priorytet V Samorząd województwa wielkopolskiego partnerem, doradcą, konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej, który zawiera pakiet programowy do wykorzystania w powiatach i gminach.

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010-2020

Strategia zawiera programy strategiczne, które rozpisane są na cele główne i operacyjne.

Programy strategiczne to:

- I. Innowacyjny urząd.
- II. Partnerstwo dla innowacyjności.
- III. Innowacyjne przedsiębiorstwa.
- IV. Skuteczne instytucje otoczenia biznesu.

V. Edukacja dla innowacji.

VI. Współpraca nauki z gospodarką.

VII. Proinnowacyjny samorząd lokalny.

Istotne dla Strategii są następujące programy:

I. Program strategiczny: Edukacja dla innowacji.

Cel główny:

- podniesienie świadomości i motywacji do tworzenia i wdrażania innowacji społecznych w regionie.

II. Program strategiczny: Proinnowacyjny samorząd lokalny

Cel główny:

- Zwiększenie aktywności samorządów lokalnych w zakresie tworzenia kultury innowacyjności na obszarze swojego działania.

7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów

Misja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 -2022

**Miasto i Gmina Ostrzeszów
miejscem bezpiecznym i przyjaznym dla mieszkańców
umożliwiającym wysoki poziom życia
poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny**

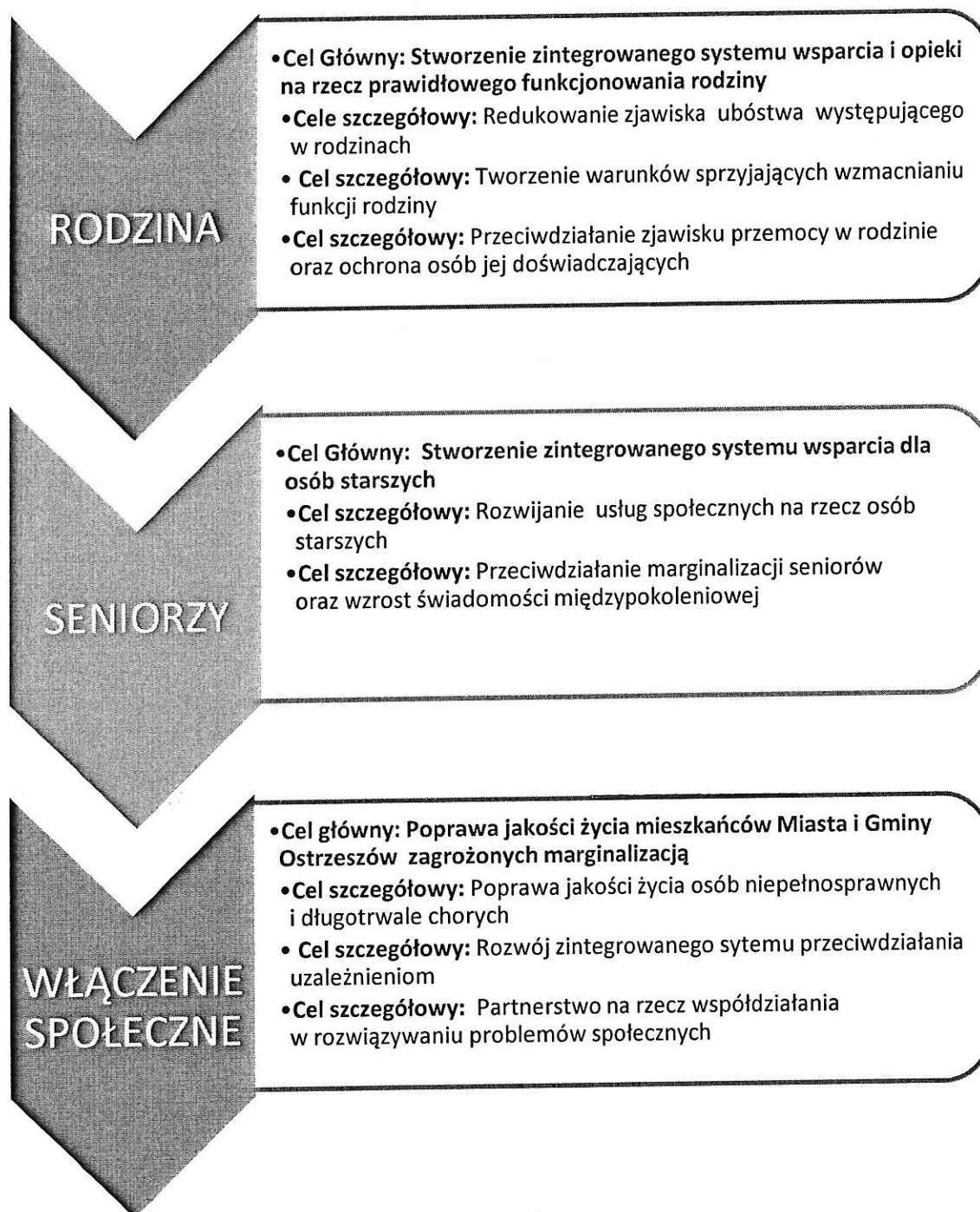
W toku prac nad Strategią Integracji i rozwiązywania Problemów społecznych Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022 wyłoniono trzy obszary priorytetowe:

WSPARCIE RODZINY

WSPARCIE SENIORALNE

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Cele główne i cele szczegółowe w ramach obszarów priorytetowych

7.1. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów głównych Strategii.

Cele główne i szczegółowe zostały przypisane do poszczególnych obszarów priorytetowych:

1. Obszar: Wsparcie rodziny

Cel Główny: Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia i opieki na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny.

- **Cele szczegółowy:** Redukowanie zjawiska ubóstwa występującego w rodzinach

Kierunki działań: Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji w rodzinach w celu zapobiegania zjawiskom ubóstwa i niezaradności.

1. Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz uchwałami rady miejskiej.
2. Redukowanie psychospołecznych skutków bezrobocia i ubóstwa poprzez zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego i socjalnego, wsparcie asystenta rodziny.
3. Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia ubóstwa poprzez objęcie wsparciem dzieci i młodzieży wychowujących się w środowiskach zagrożonym wykluczeniem społecznym.
4. Edukowanie rodzin w zakresie racjonalnego dysponowania budżetem domowym przez asystenta rodziny.
5. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, itp.
6. Realizacja zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych dla osób zagrożonych eksmisją i bezdomnych.
7. Adaptacja budynków na mieszkania socjalne.

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe

- **Cel szczegółowy:** Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu funkcji rodziny

Kierunki działań:

1. Realizacja zadań wynikających z systemu pieczy zastępczej.
2. Pomoc rodzinom w likwidacji przyczyn dysfunkcji poprzez wsparcie asystenta rodziny.
3. Promowanie rodziny, jako wartości.
4. Rozwój działań profilaktycznych skierowanych do dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z uzależnieniami a także nieradzących sobie z problemami życia codziennego.
5. Zapewnienie różnorodnych form opieki nad dzieckiem, dostępności do placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych działających na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.
6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

7. Tworzenie przestrzeni oraz form aktywizacji przyjaznych rodzinom, wspierających ich aktywność i samodzielność.
8. Realizacja programu wspierania rodzin wielodzietnych w formie Karty Dużej Rodziny i innych inicjatyw.
9. Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, rekreacji oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe na szczeblu podstawowy i gimnazjalnym, kulturalne, jednostki sportowo - rekreacyjne.

- **Cel szczegółowy:** Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrona osób jej doświadczających

Kierunki działań:

1. Prowadzenie kompleksowego wsparcia i pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
3. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (np. prawnego), wsparcia instytucjonalnego i udzielenia schronienia osobom dotkniętym przemocą.
4. Profilaktyka - prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych wśród całej społeczności gminy.
5. Podejmowania działań z zakresu doraźnej pomocy i interwencji kryzysowej dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc.
6. Współpraca międzyinstytucjonalna prowadząca do zapobiegania i powstrzymywania zjawiska przemocy domowej.
7. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami pokrzywdzonymi i osobami stosującymi przemoc.

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe na szczeblu podstawowy i gimnazjalnym.

II. Obszar: wsparcie senioralne:

Cel Główny: stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych

- **Cel szczegółowy:** Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych

Kierunki działań:

1. Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.
2. Systematyczne podnoszenie jakości usług opiekuńczych.
3. Monitoring funkcjonowania usług opiekuńczych.

4. Rozwój systemu wsparcia dziennego, w tym działania podejmowane przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej.

5. Zapewnienie dostępu do usług zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji.

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dzienny Dom Pomocy Społecznej, służba zdrowia, organizacje pozarządowe.

- **Cel szczegółowy:** Przeciwdziałanie marginalizacji seniorów oraz wzrost świadomości międzypokoleniowej

Kierunki działań:

1. Zwiększenie dostępu seniorów do edukacji, kultury, aktywnego wypoczynku.
2. Wspieranie działalności klubów seniora, świetlic wsparcia dziennego.
3. Wspieranie działalności organizacji pracujących na rzecz osób starszych, w tym: Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
4. Włączanie potencjału rodziny i bliskiego otoczenia w działania wspomagające na rzecz osób starszych.
5. Kształtowanie pozytywnego wizerunku starości.

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe w tym: Uniwersytet III Wieku, placówki oświatowe, Kulturalne.

III. Obszar: Włączenie społeczne

Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Ostrzeszów zagrożonych marginalizacją

- **Cel szczegółowy:** poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych

Kierunki działań:

1. Podnoszenie świadomości społecznej wizerunku osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale chorych.
2. Diagnozowanie potrzeb osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorujących.
3. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych do różnych form życia społecznego i zawodowego.
4. Rozwój i doskonalenie form pomocy instytucjonalnej, w tym: Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Pomocy Społecznej.
5. Rozwój świadczonych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Wsparcie dla rodzin i osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi.
7. Likwidacja barier społecznych i architektonicznych.

Wsparcie materialne dla osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

8. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno - zawodowej.
9. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowo-rekreacyjnej i kulturalno-oświatowej.
10. Wspieranie i popularyzacja oferty spędzania czasu wolnego, rozwoju intelektualnego i aktywności fizycznej dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.
11. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami niepełnosprawnymi i chorymi.
12. Wspieranie działalności stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.

Realizatorzy: Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, kulturalne, służba zdrowia,

- **Cel szczegółowy:** Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom

Kierunki działań:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Diagnozowanie środowisk młodzieżowych (szkolnych) w celu rozpoznawania zagrożeń i przeciwdziałania uzależnieniom.
6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami uzależnionymi.
7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych służących propagowaniu profilaktyki, organizacji czasu wolnego, zdrowego i aktywnego stylu życia itp.
8. Promocja oraz tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego stylu życia wśród wszystkich mieszkańców gminy.
9. Propagowanie i rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży tj. udział w koloniach, działalność świetlic środowiskowych.
10. Realizacja programów profilaktyczno- edukacyjnych dla grup podwyższonego ryzyka.
11. Wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu i narkotyków.
12. Włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii promujących życie bez alkoholu i narkotyków.

Realizatorzy: Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, kulturalne, służba zdrowia.

- **Cel szczegółowy:** Partnerstwo na rzecz współdziałania w rozwiązywaniu problemów społecznych

Kierunki działań:

1. Wspieranie inicjatyw partnerskich na rzecz ekonomii społecznej.
2. Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej.
3. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, szkoleń i kursów doszkalających i przekwalifikujących wraz ze stażem itp.
4. Udzielanie wsparcia osobom poszukującym pracy, organizowanie prac interwencyjnych, staży.
5. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo i długotrwale bezrobotnych.
6. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
7. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania pomocy i dostępnych formach świadczeń pomocowych.
8. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby nowych.

Realizatorzy: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe.

8. Zadania inwestycyjne na lata 2016 - 2022

W celu podjęcie się realizacji celów określonych w „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 -2022” niezbędne będzie wykonanie licznych założeń min. określonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Ostrzeszów oraz wprowadzonych w ostatnim czasie zmian Uchwała nr XXII/130/2016 Rady Miejskiej Ostrzeszów. Liczne zmiany ustawowe w tym wdrożenie programu „500+” oraz ostateczne kwoty z przetargu na budowę Szkoły Podstawowej w Rojowie wymagały aktualizacji w sferze dochodów i wydatków. W sferze przedsięwzięć działania te dotyczą głównie poprawy warunków nauczania, zwiększenia zabezpieczenia medycznego, poprawy stanu sanitarnego i ochrony środowiska oraz adaptacja budynku na cele kulturalno – edukacyjne.

Realizacja poniżej wymienionych zadań inwestycyjnych uwarunkowana jest możliwościami finansowymi budżetu gminy oraz ewentualnego dofinansowania ze środków zewnętrznych (w tym środków z funduszy unijnych – ogłaszanych projektów w kolejnych latach);

Budowa lokalnych systemów kanalizacji zgodnie z uchwalonym Programem Kanalizacji Gminy Ostrzeszów

Budowa Szkoły Podstawowej w Rojowie przy ul. Stefana Czarnieckiego

Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Ostrzeszów

Udział gminy w budowie bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego

Utworzenie centrum edukacyjno – kulturalnego w wyremontowanej wieży ciśnień.

Wspomniane powyżej zmiany systemowe odnotowane również w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2016 - 2020 określają działania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu przemian demograficznych na finanse publiczne oraz wspierania dzietności i innych działań prorodzinnych w Polsce. Przebieg i realizacja zadań ma podlegać monitoringowi i ewaluacji w dłuższej perspektywie jak określił to ustawodawca. Działania te mają ewentualnie przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom jak bierność zawodowa świadczeniobiorców, czy wydatkowanie otrzymanych środków nie zgodnie z przeznaczeniem.

9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii..."

9.1. Wdrażanie "Strategii..."

„Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 -2022” jest dokumentem otwartym, podatnym na zmiany wynikające z prowadzonego monitoringu zjawisk społecznych.

„Strategia...” przyjmowana jest w formie uchwały Rady Miejskiej. Zmiany w „Strategii...” inicjowane będą przez Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz grupy społeczno-gospodarcze uczestniczące w procesie wdrażania i realizacji „Strategii...”. Proponowane zmiany w „Strategii...” będą również podlegały uchwaleniu przez Radę Miejską.

Realizacja postanowień „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Ostrzeszów...” jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym.

We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów dokumentu czynnie uczestniczyć będą przede wszystkim pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie, którzy realizują zadania własne Miasta i Gminy Ostrzeszów w zakresie pomocy społecznej.

Ponadto, w realizacji założeń "Strategii..." można oczekiwać wsparcia i pomocy instytucji:

- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przy PCPR,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Ostrzeszowie,
- placówek oświatowych z terenu miasta i gminy,
- placówek ochrony zdrowia z terenu miasta i gminy,
- placówek kultury, sportu i rekreacji,
- działających fundacji, stowarzyszeń na rzecz rozwoju miasta i gminy.

Niniejszy dokument będzie również wdrażany poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

9.2. Monitoring "Strategii..."

Proponowany system monitoringu prac nad „Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Ostrzeszów ” zakłada:

- składanie przez Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów – powołany Zespół Zadaniowy – corocznych sprawozdań z realizacji „Strategii...” (na podstawie danych statystycznych i innych informacji będących w posiadaniu: M-GOPS, instytucji i organizacji oraz grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji „Strategii...”).
- sporządzanie bilansu potrzeb miasta i gminy w zakresie pomocy społecznej oraz weryfikacja działań prezentowanych co rocznie na sesji w formie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w terminie do 30 kwietnia każdego roku Radzie Miejskiej.
- sporządzanie rocznych z realizowanych zadań sprawozdań oraz przekazywanie ich Wojewodzie.

Monitoring realizacji „Strategii...” będzie odbywał się m.in. na podstawie poniższych wskaźników:

- liczba mieszkańców, wskaźniki demograficzne,
- liczba osób bezrobotnych w mieście i gminie,
- ilość nowo powstałych miejsc pracy,
- ilość osób korzystających z aktywnych form pomocy w PUP,
- ilość zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- liczba przestępstw popełnianych na terenie gminy, w tym przestępstw pod wpływem alkoholu i przestępstw związanych z przemocą domową,
- liczba korzystających z pomocy M-GOPS, liczba osób pobierająca zasiłki według rodzaju pomocy,
- liczba korzystających z pomocy GKRPA,
- liczba korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego,
- liczba korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień,
- liczba osób korzystających z Programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"
- ilość i zakres podejmowanych działań w obszarze rozwoju zasobów ludzkich,
- liczba i zakres działań na rzecz organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- liczba osób korzystających z zorganizowanych form czasu wolnego,
- liczba i zakres programów promujących zdrowy styl życia,
- liczba i zakres realizowanych programów profilaktycznych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadry społecznej,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy doskonalenia pomocy społecznej,
- liczba powstałych miejsc spędzania wolnego czasu,
- liczba zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych itp. organizowanych dla dzieci i młodzieży,
- liczba stałych imprez w kalendarzu miasta i gminy,
- liczba realizowanych projektów wsparcia dziecka i rodziny,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy pomocy dziecku i rodzinie,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy społeczne w mieście i gminie,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych i komunikacyjnych w budynkach użyteczności publicznej,
- liczba stowarzyszeń i fundacji działających w mieście i gminie.

„Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i w Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2022” minimum raz w roku poddawana będzie przeglądowi, podczas którego analizie poddany będzie proces realizacji celów: analiza działania/zadania, harmonogram realizacji oraz osiąganych wskaźników. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność zmian w dokumencie, zapisy w „Strategii...” zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Miejskiej. Promocja „Strategii...” odbywać się będzie poprzez: media lokalne, własną stronę internetową gminy.

9.3 Potencjalne źródła finansowania Strategii

Podstawowymi źródłami środków, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów pomocy społecznej są:

- budżet państwa w realizacji zadań nałożonych na gminy ustawowo,
- budżety powiatu i województwa w realizacji zadań ustawowych i wspierających,
- środki wewnętrzne: budżet samorządu gminnego,
- środki zewnętrzne, m.in.: Fundusze Europejskie, Fundusz Pracy,
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej: Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowy

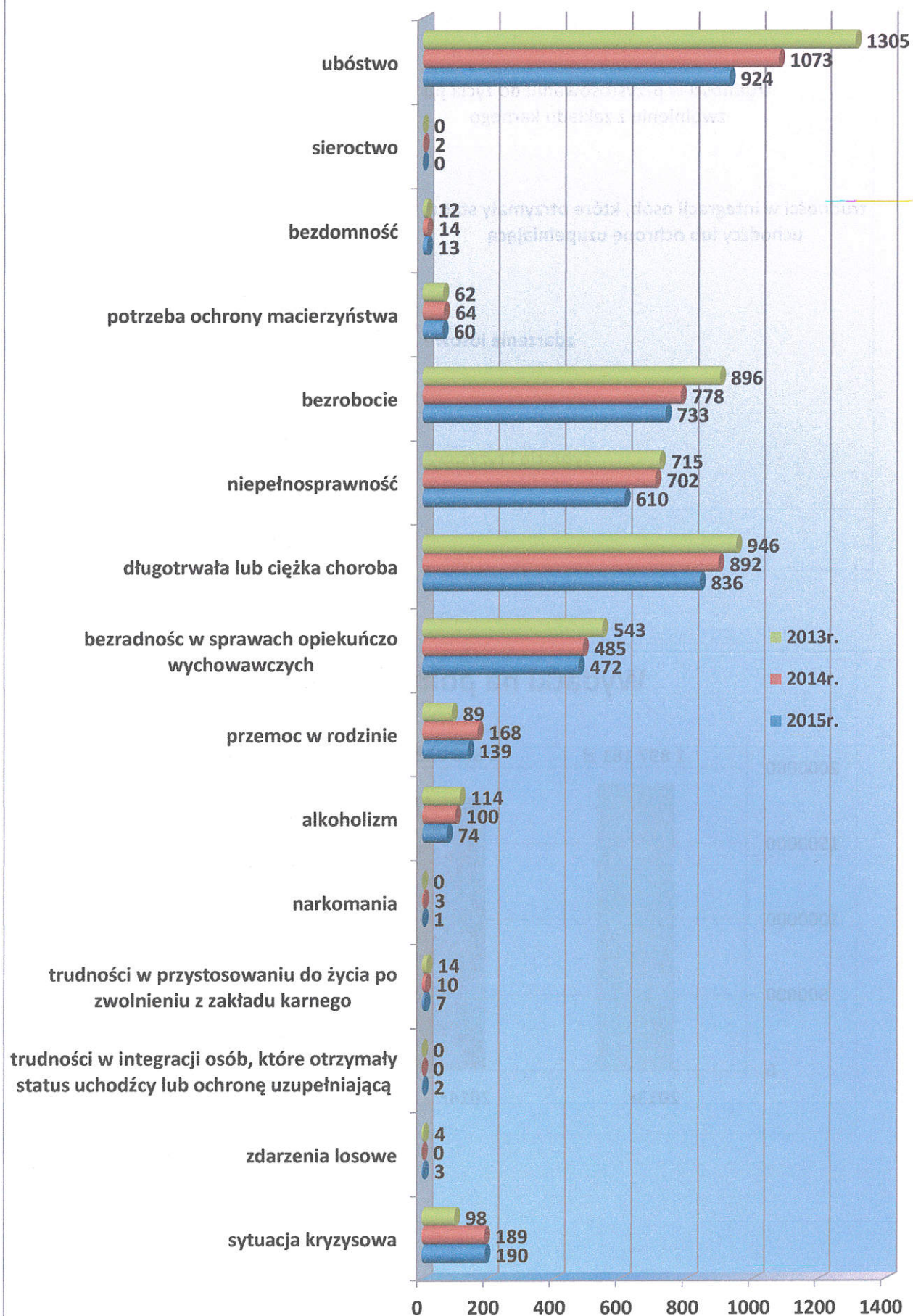
Wykaz tabel i wykresów

Tab.1.	Liczba zameldowanych mieszkańców gminy wg sołectw z podziałem na płeć w latach 2013 - 2016.....	6
Tab.2.	Zestawienie ilościowe zameldowanych mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2014 - 2015.....	7
Tab.3.	Struktura wiekowa mieszkańców miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.....	11
Tab.4.	Zmiany naturalne w mieście i gminie Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.....	11
Tab.5.	Przedszkola w mieście i gminie Ostrzeszów w latach 2013 - 2015 (wg danych Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów).....	14
Tab. 6.	Dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.....	14
Tab.7.	Zabytki architektoniczne znajdujące się na terenie gminy Ostrzeszów (Rejestr Zabytków Województwa Wielkopolskiego).....	16
Tab.8.	Ilość sprzedawanej wody w latach 2013-2015.....	17
Tab. 9.	Bezrobocie na terenie miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.....	19
Tab.10.	Liczba rodzin którym udzielono pomocy z uwagi na występowanie czynnika ubóstwo.....	20
Tab.11.	Ilość osób, którym przyznano pomoc w formie posiłków.....	21
Tab.12.	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie dodatków mieszkaniowych.....	21
Tab.13.	Liczba rodzin korzystających ze stypendium.....	21
Tab.14.	Liczba uczniów korzystających ze stypendium.....	22
Tab.15.	Zasiłki losowe.....	22
Tab.16.	Liczba rodzin i osób z terenu gminy Ostrzeszów objętych pomocą M-GOPS z powodu bezdomności w latach 2013 - 2015.....	23
Tab.17.	Liczba rodzin i osób przebywających w schroniskach dla bezdomnych z terenu gminy Ostrzeszów, objętych pomocą M-GOPS w latach 2013 - 2015.....	23
Tab.18.	Liczba osób którym z tytułu bezrobocia została udzielona pomoc ze strony Miejsko -Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie.....	24
Tab.19.	Podział osób zarejestrowanych w PUP.....	24
Tab.20.	Podział osób z uwagi na wykształcenie.....	25
Tab.21.	Liczba osób orzeczonych przed 16-tym rokiem życia.....	27
Tab.22.	Liczba osób orzeczonych powyżej 16-tego roku życia.....	27
Tab.23.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrzeszowie.....	28
Tab.24.	Zasiłki stałe.....	29
Tab.25.	Zasiłki pielęgnacyjne.....	29
Tab.26.	Specjalny zasiłek opiekuńczy.....	29
Tab.27.	Świadczenie pielęgnacyjne.....	29
Tab.28.	Zasiłek dla opiekuna.....	29
Tab.29.	Pomoc udzielona z powodu niepełnosprawności.....	30
Tab.30.	Ilość hospitalizacji.....	30
Tab.31.	Liczba rodzin w których występuje długotrwała, ciężka choroba z tytułu której udzielona została pomoc przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	31
Tab.32.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.....	31
Tab.33.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi specjalistycznymi.....	31
Tab.34.	Liczba osób objętych usługami Dziennego Domu Pomocy Społecznej.....	32
Tab.35.	Ilość osób umieszczonych w domu pomocy społecznej.....	32
Tab.36.	Liczba rodzin i osób, założonych i zakończonych „Niebieskich Kart” w latach 2013 - 2015.....	35
Tab.37.	Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	36
Tab.38.	Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny.....	37
Tab.39.	Liczba rodzin mających prawo do świadczenia wychowawczego.....	38
Tab.40.	Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Ostrzeszowie z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.....	39
Tab.41.	Pomoc w formie asystenta rodziny w latach 2013-2015 w MGOPS w Ostrzeszowie.....	40
Tab.42.	Liczba rodzin i dzieci objętych pieczęcią zastępczą.....	41

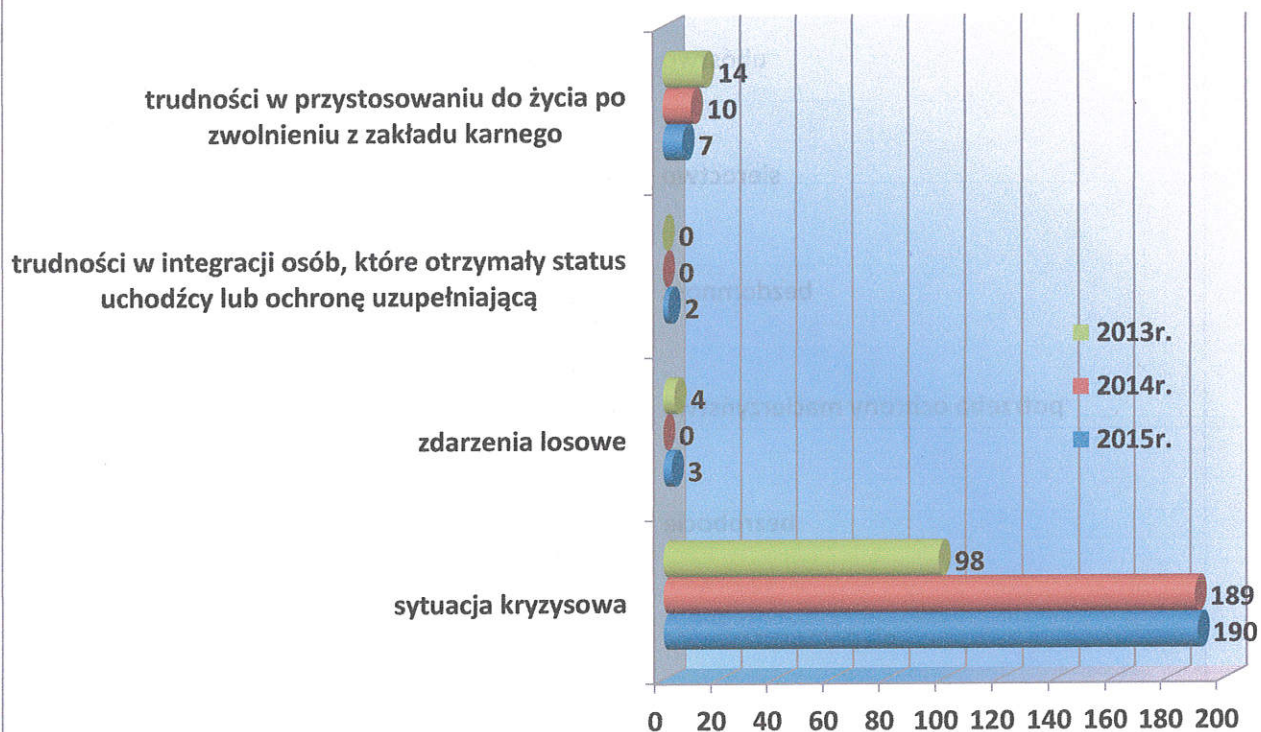
Tab.43. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	41
Tab.44. Liczba wychowanków opuszczających Dom Dziecka w Ostrzeszowie.....	41
Tab.45. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Ostrzeszowie z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.....	43
Tab.46. Liczba osób leczonych w latach 2013 - 2015.....	44
Tab.47. Liczba przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu w latach 2013- 2015.....	44
Tab.48. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS, gdzie występuje czynnik alkoholizmu.....	45
Tab.49. Liczba rodzin którym udzielono pomocy w latach 2013 - 2015.....	48
Tab.50. Liczba rodzin, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej w latach 2013-2015.....	49
Tab.51. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Ostrzeszów (UMiG Ostrzeszów, Starostwo Powiatowe Ostrzeszów).....	53
Tab.52. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Ostrzeszów w strukturach poszczególnych placówek oświatowych (UMiG Ostrzeszów, Starostwo Ostrzeszów, informacje z placówek).....	55
Tab.53. Stowarzyszenia działające w Mieście i Gminie Ostrzeszów.....	59
Tab.54. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w mieście i gminie Ostrzeszów.....	66

Wykres 1. Przestępczość na terenie miasta i gminy Ostrzeszów w latach 2013 - 2015.....	13
Wykres 2. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną z M-GOPS w Ostrzeszów.....	64
Wykres 3. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Ostrzeszowie.....	64
Wykres 4. Liczba zasiłków wypłacanych w ramach zadań własnych gminy przyznawane przez M-GOPS w Ostrzeszowie.....	65

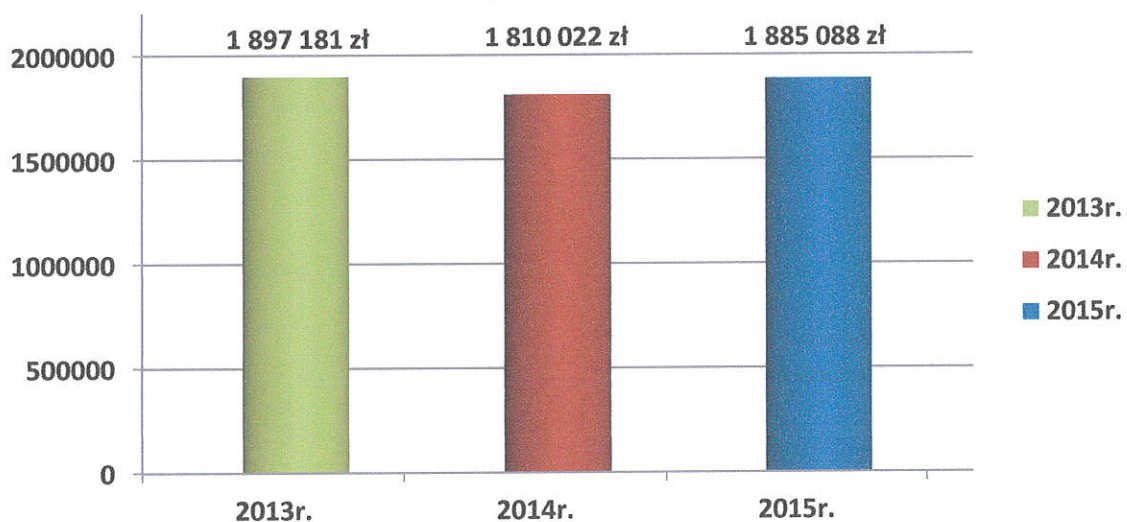
Pomoc społeczna - przyczyny przyznania pomocy lata 2013-2015 - liczba osób w rodzinach

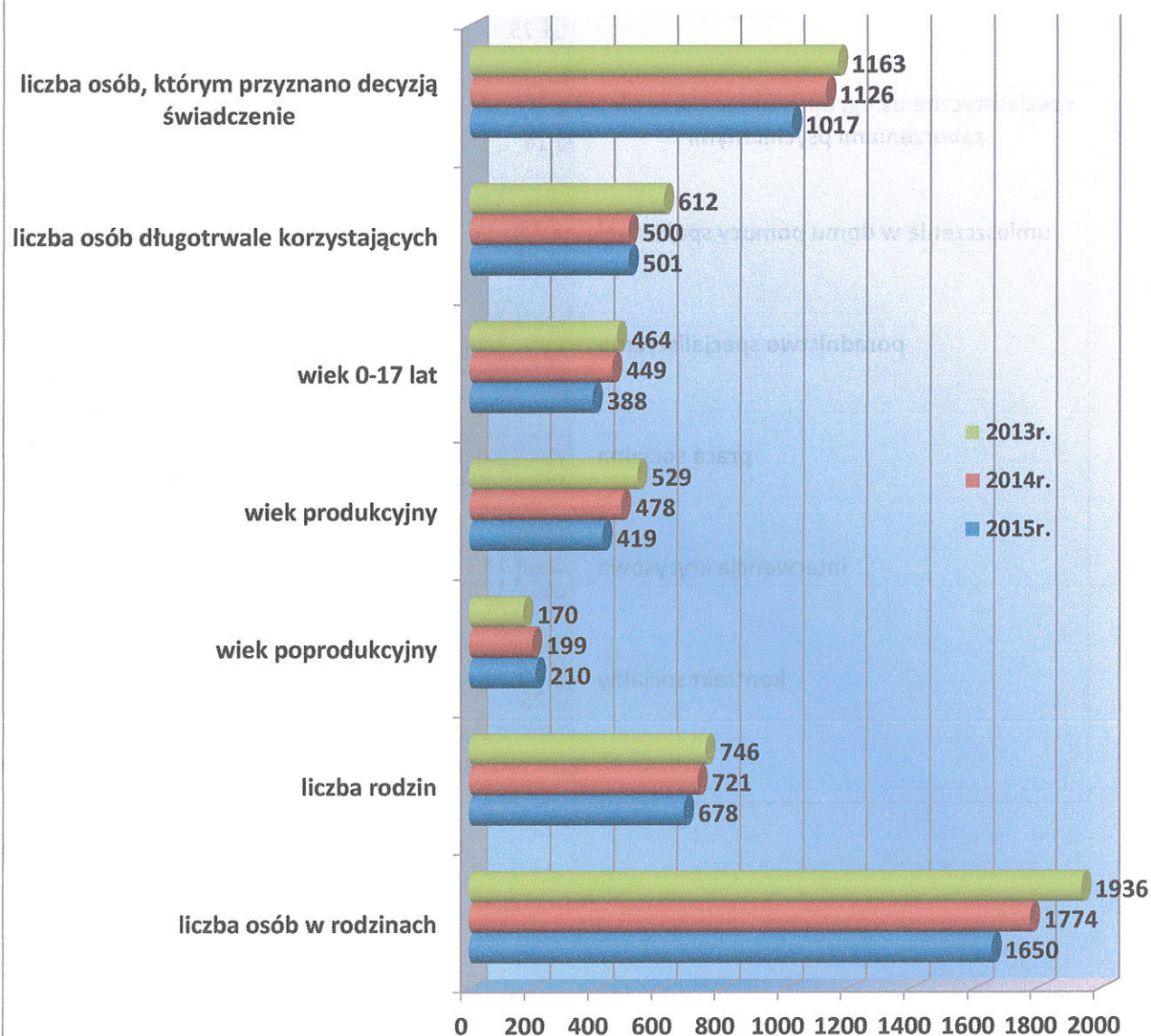
c.d. Rzeczywista liczba osób objętych pomocą społeczną (lata 2013-2015)

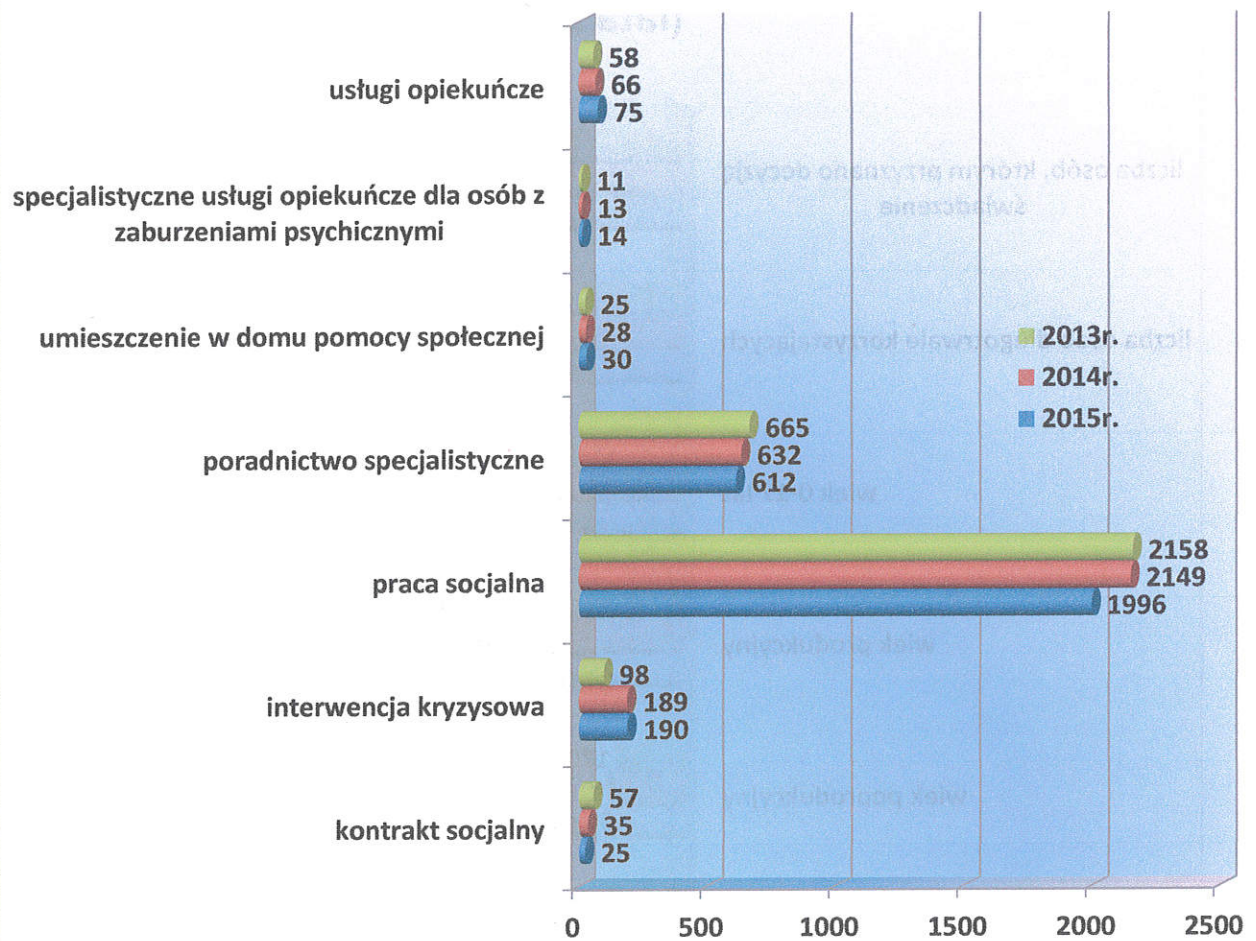
Wydatki na pomoc społeczną

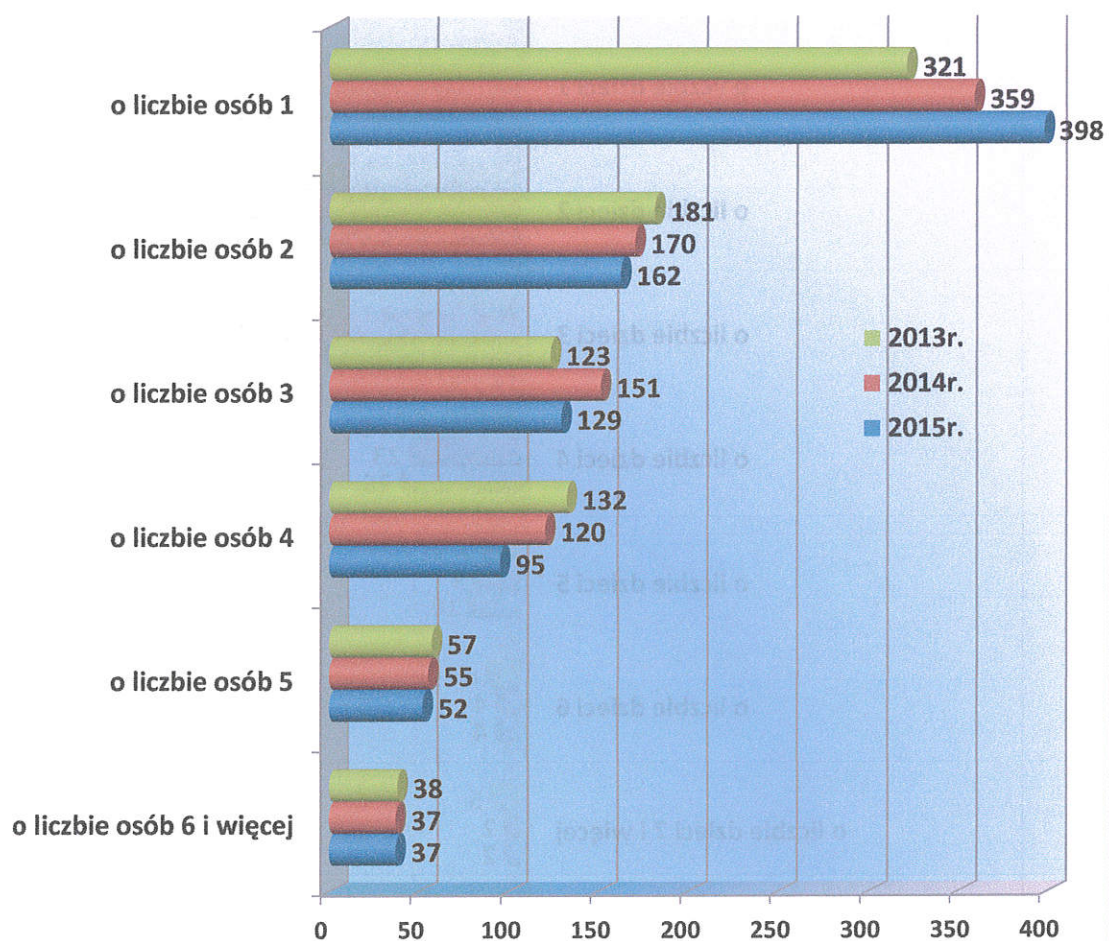
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej (lata 2013-2015)

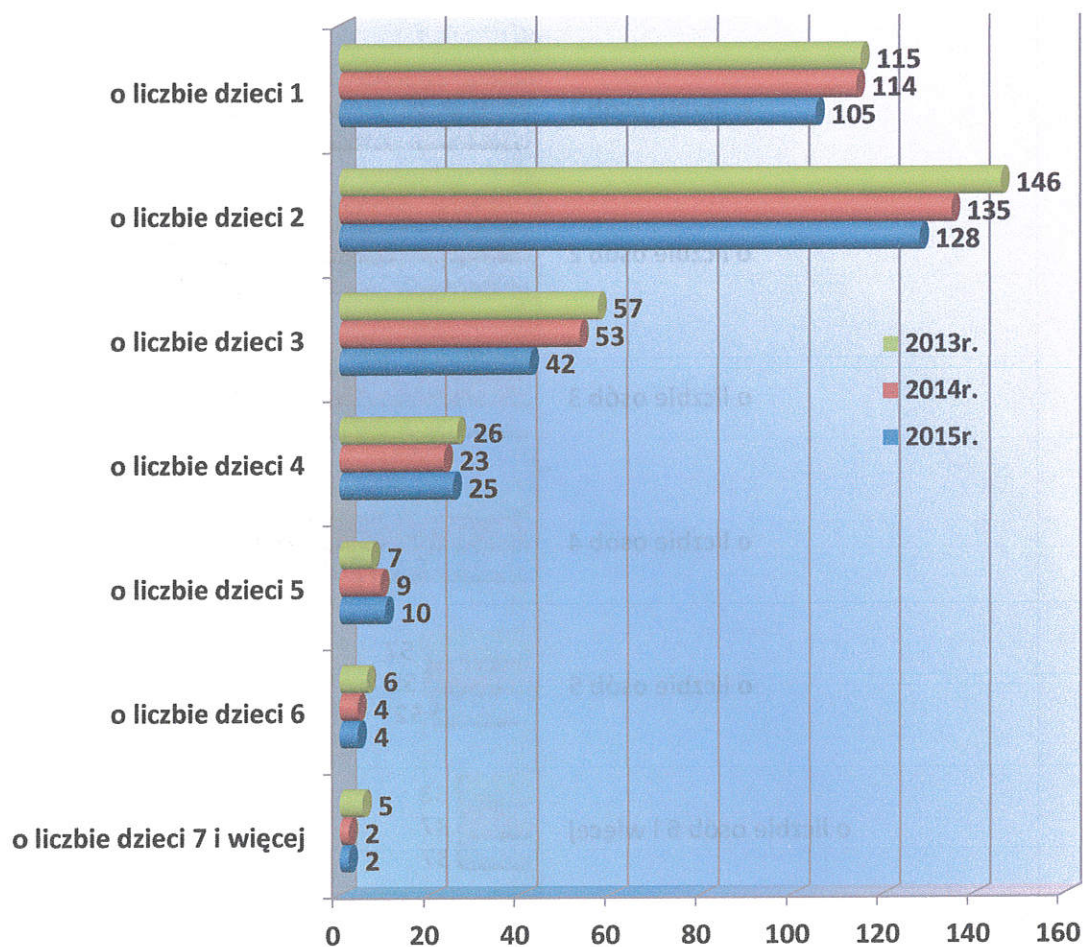
Usługi pomocy społecznej (lata 2013-2015)

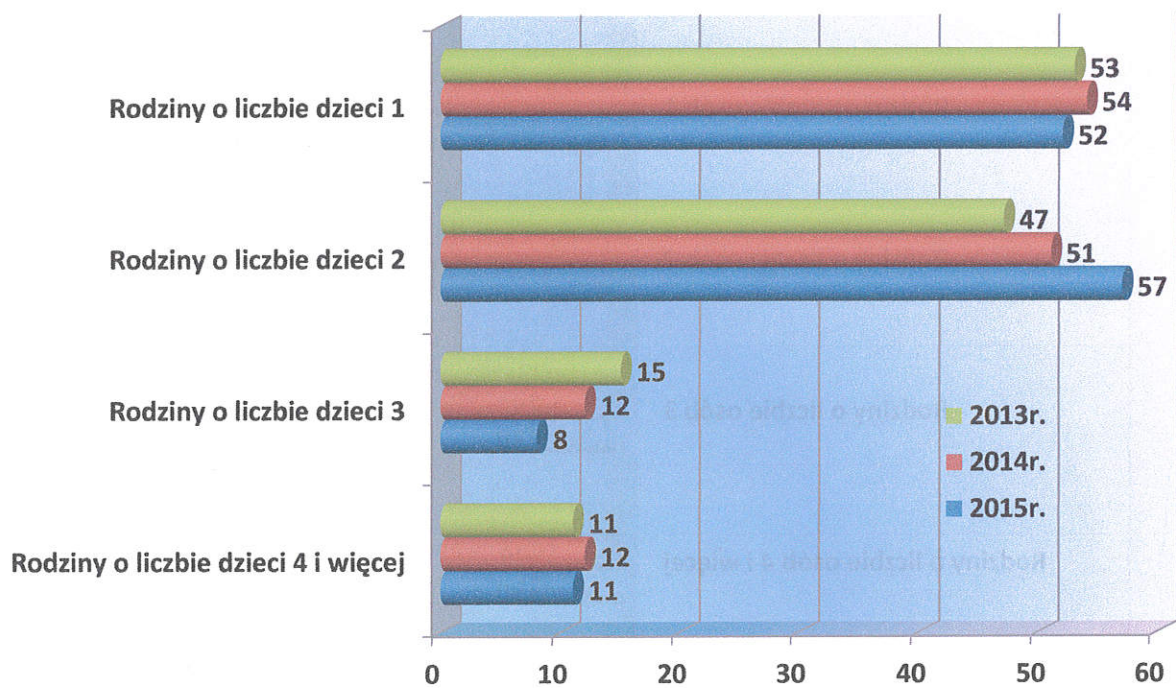
Typy rodzin objętych pomocą społeczną - rodziny ogółem (lata 2013-2015)

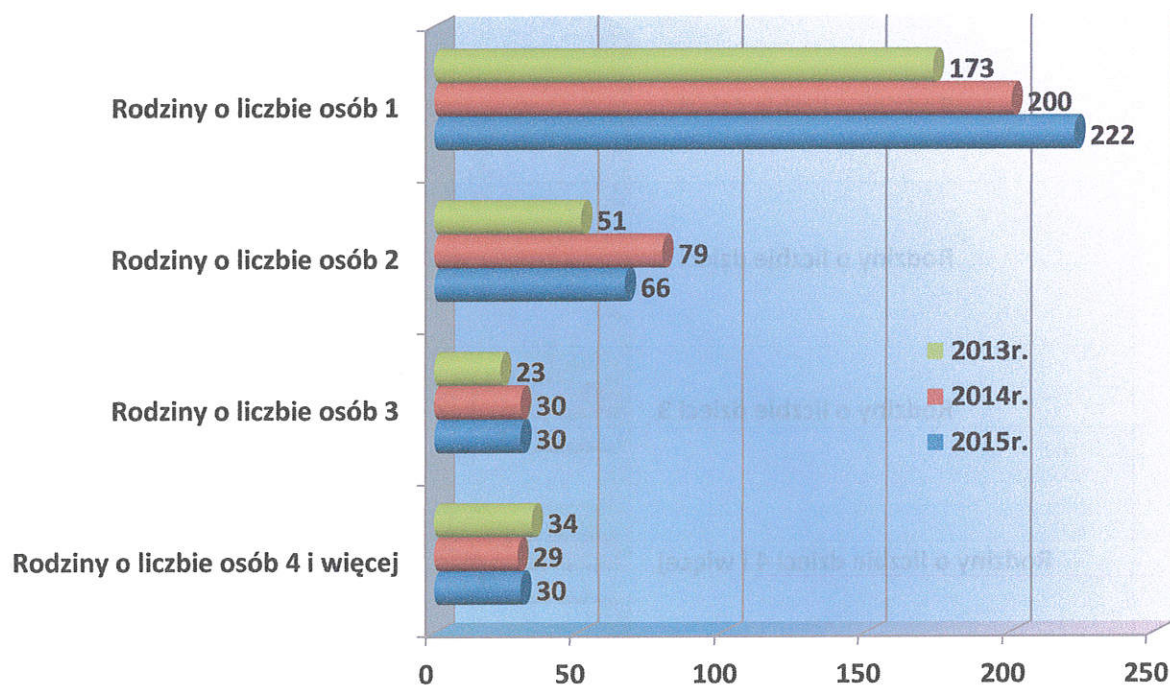
Typy rodzin objętych pomocą społeczną - rodziny z dziećmi (lata 2013-2015)

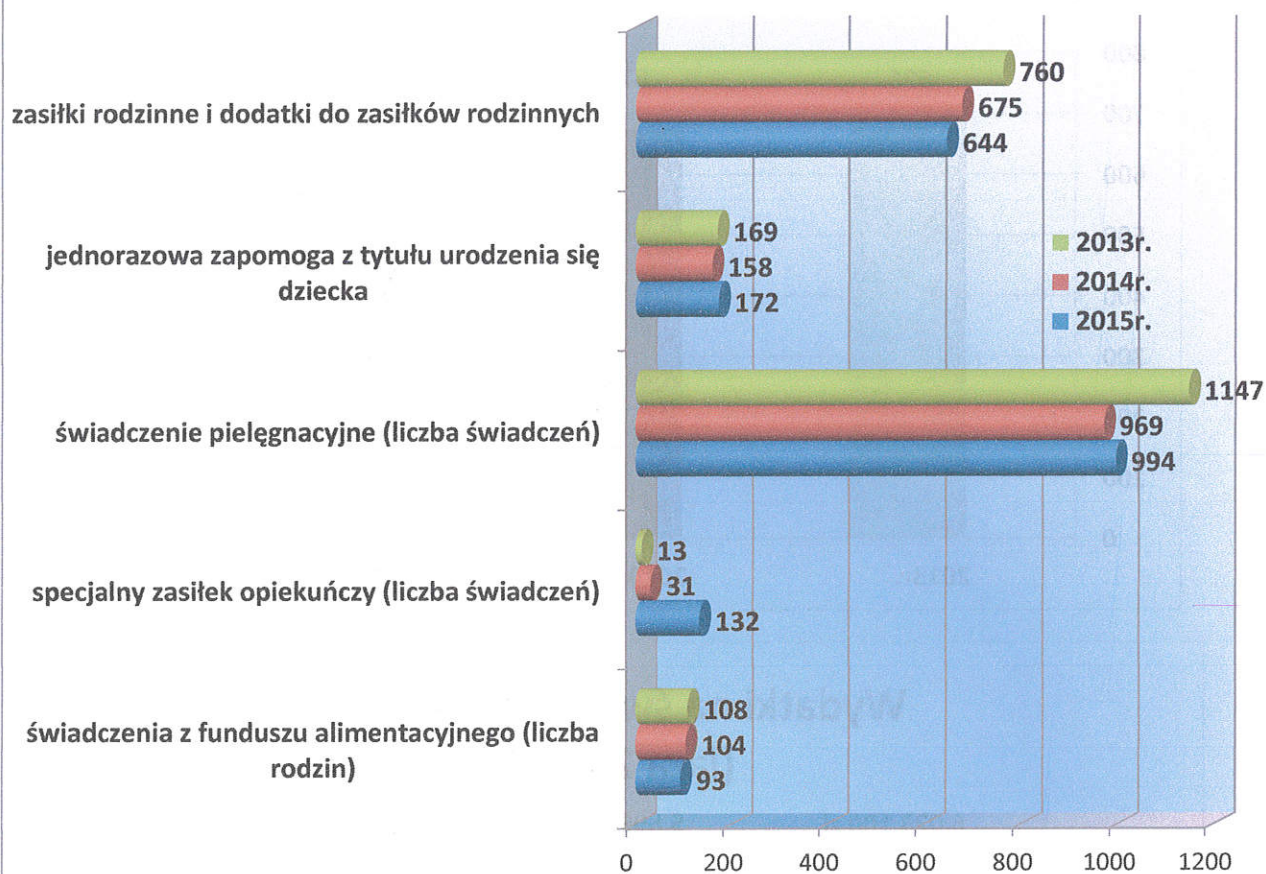
Typy rodzin objętych pomocą społeczną - rodziny niepełne (lata 2013-2015)

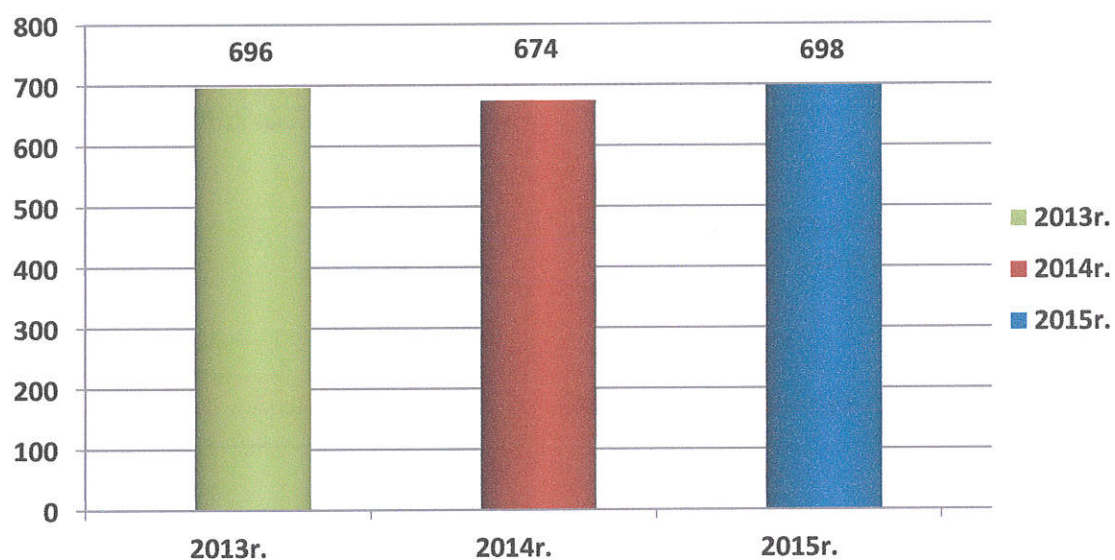
Typy rodzin objętych pomocą społeczną (lata 2013-2015) - rodziny emerytów i rencistów

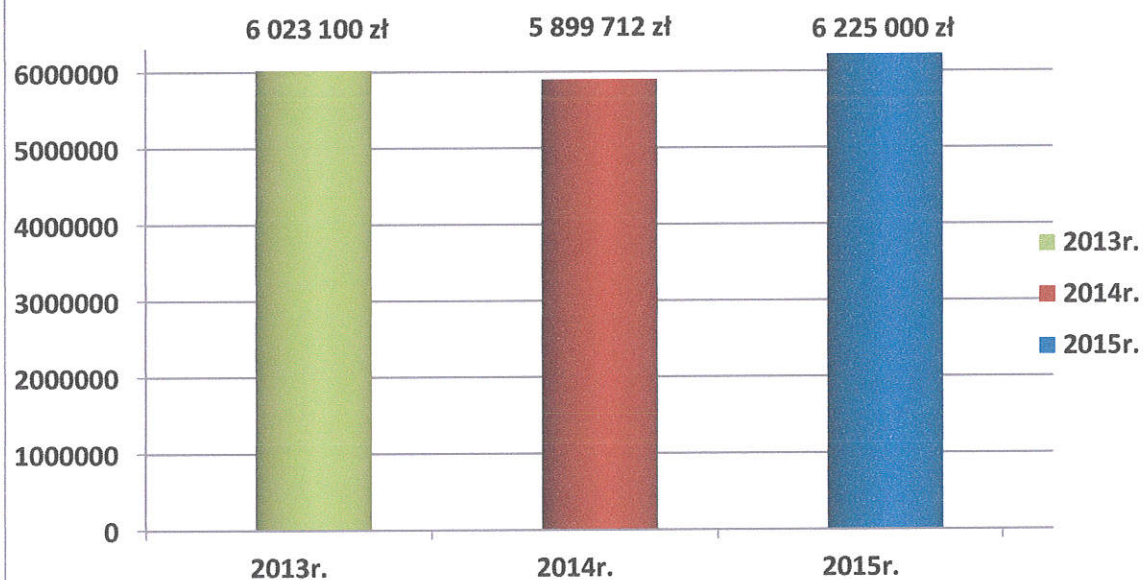
Pomoc w formie świadczeń rodzinnych (lata 2013-2015)

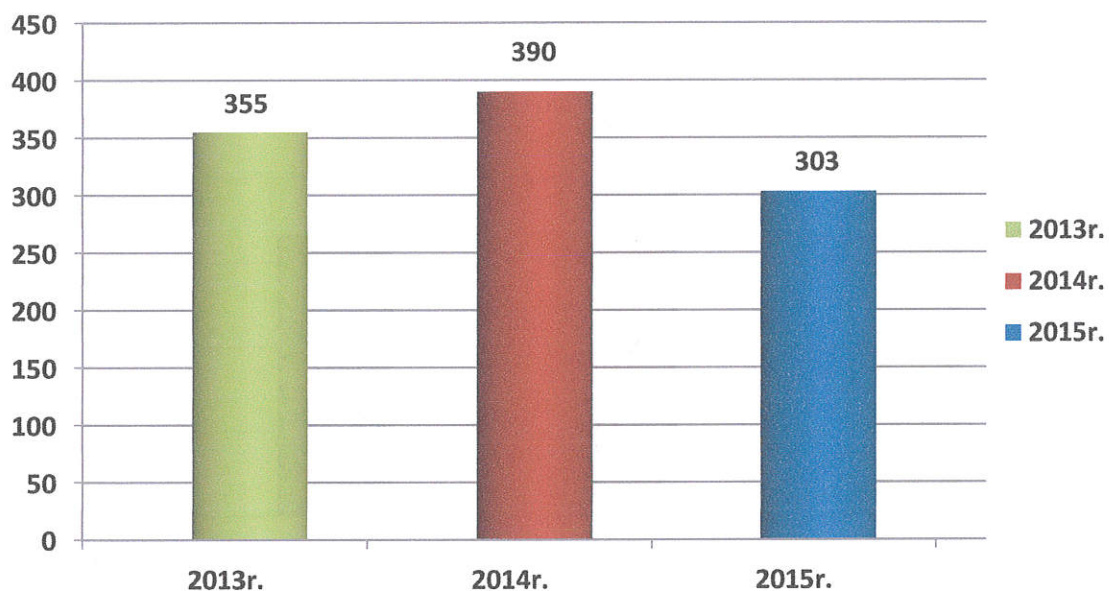
Liczba osób, którym przyznano świadczenie w postaci zasiłków pielęgnacyjnych

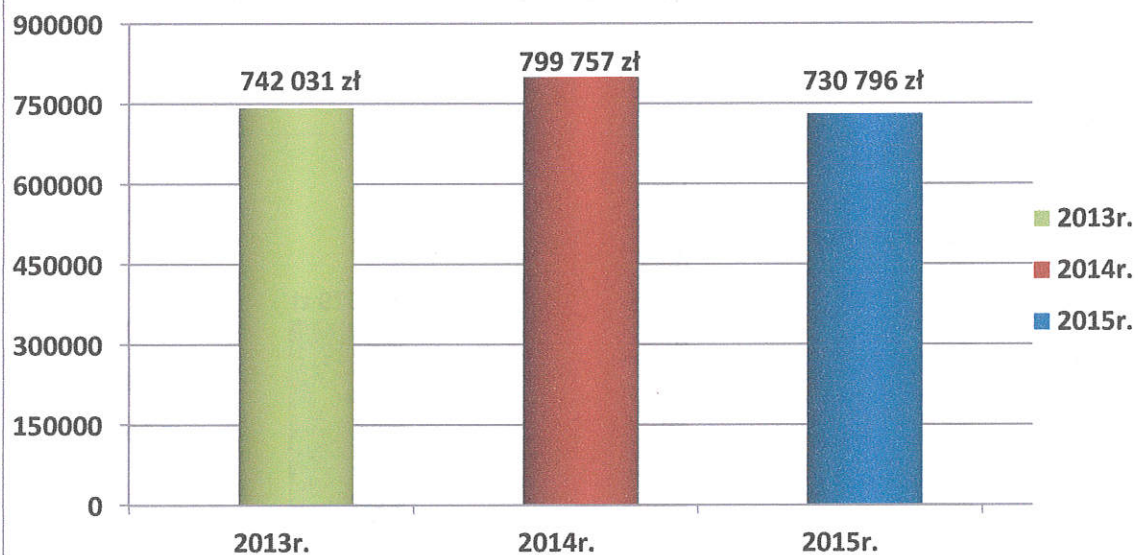
Wydatki na świadczenia rodzinne (lata 2013-2015)

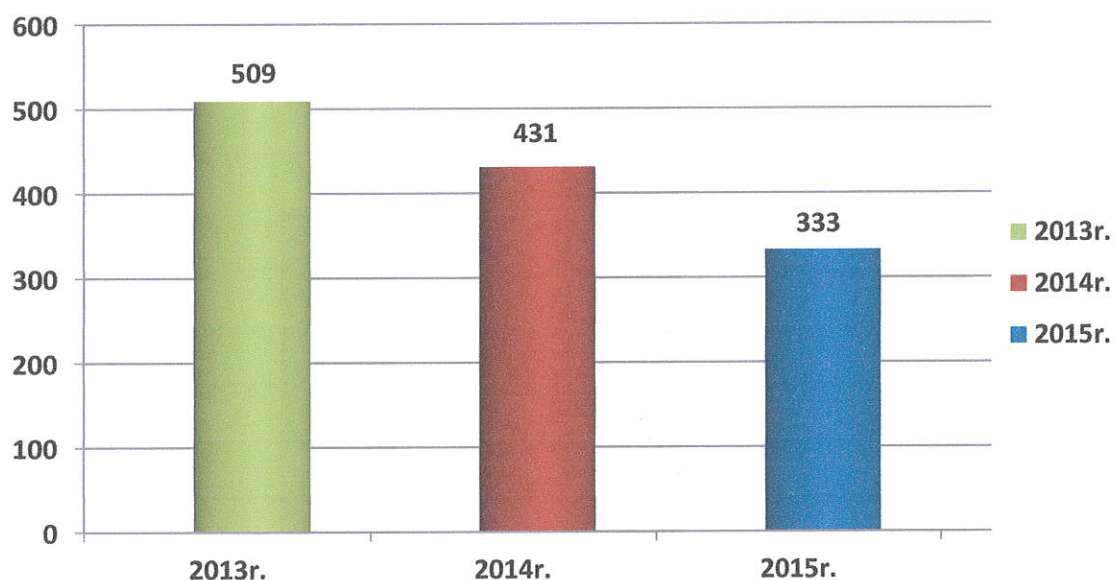
Dodatki mieszkaniowe - liczba gospodarstw domowych, którym udzielono wsparcia (lata 2013-2015)

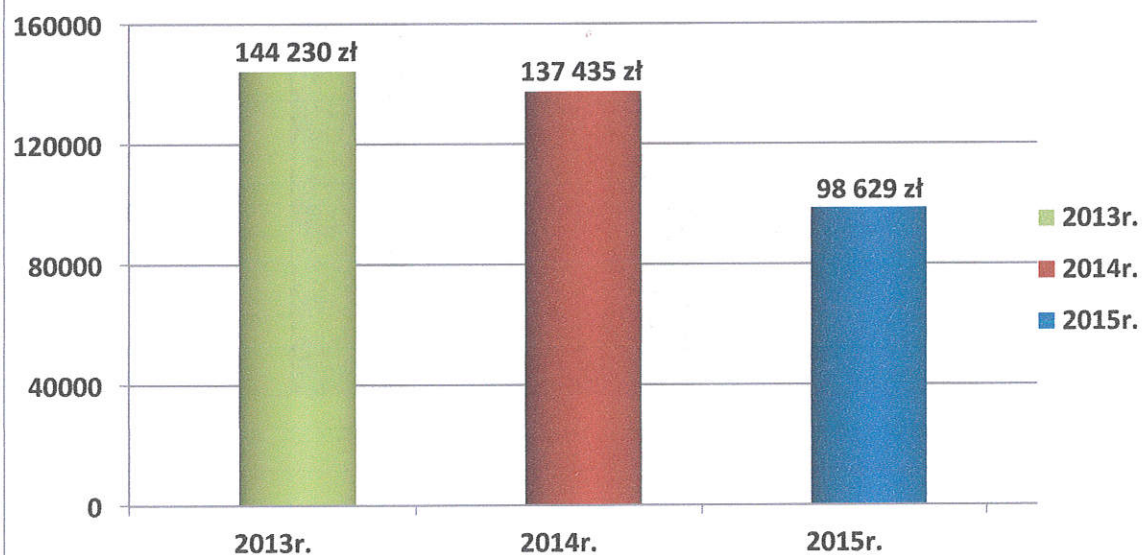
Wydatki na dodatki mieszkaniowe (lata 2013-2015)

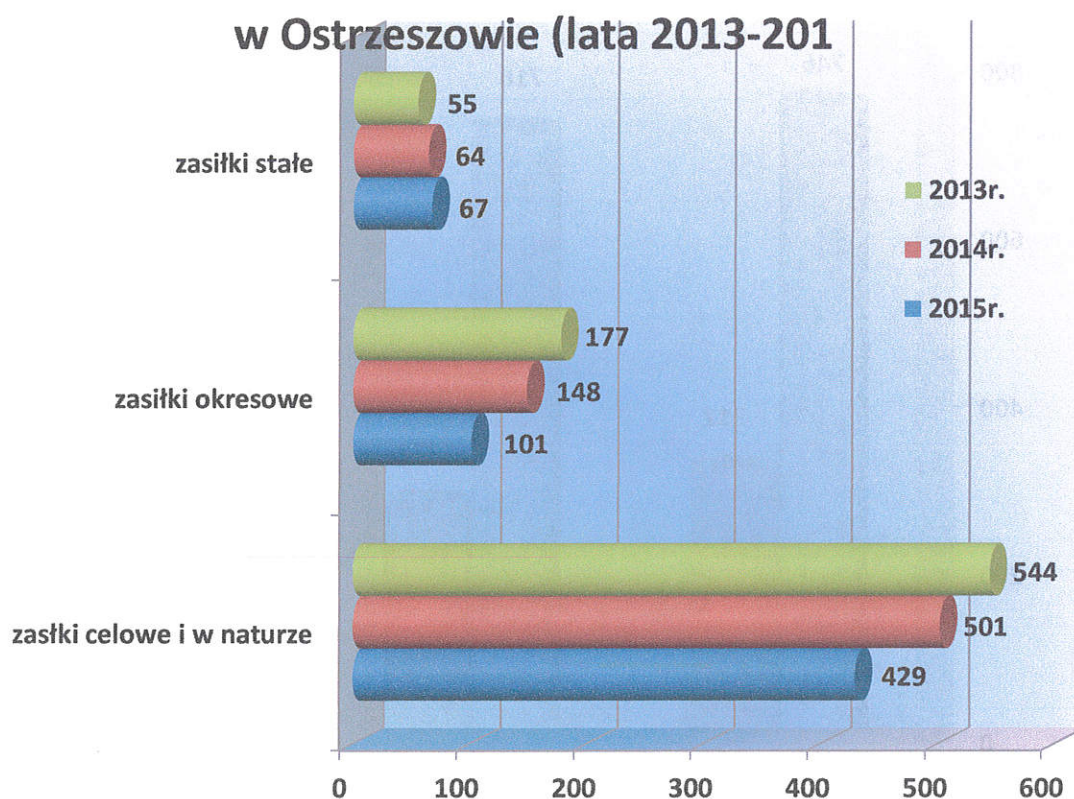
Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne - liczba osób objęta pomocą (lata 2013-2015)

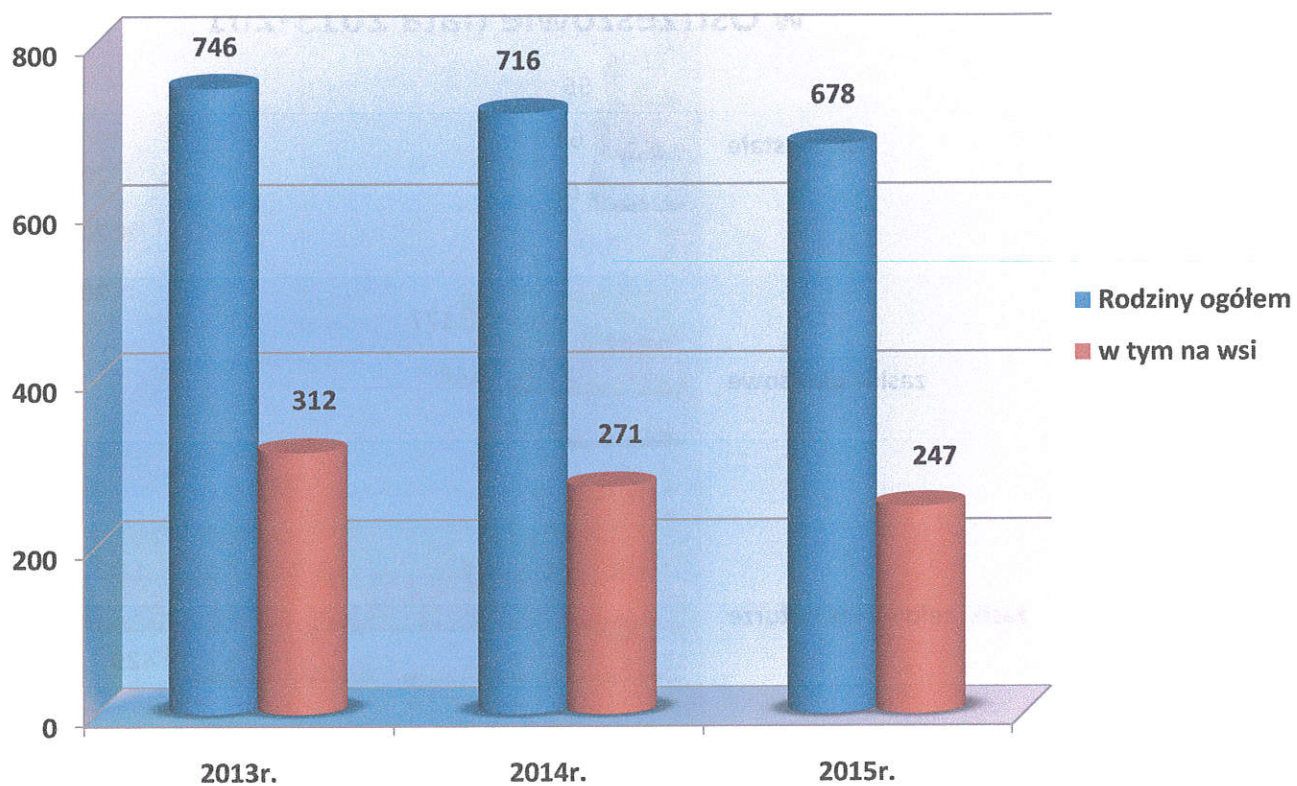
Wydatki na stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne (lata 2013-2015)

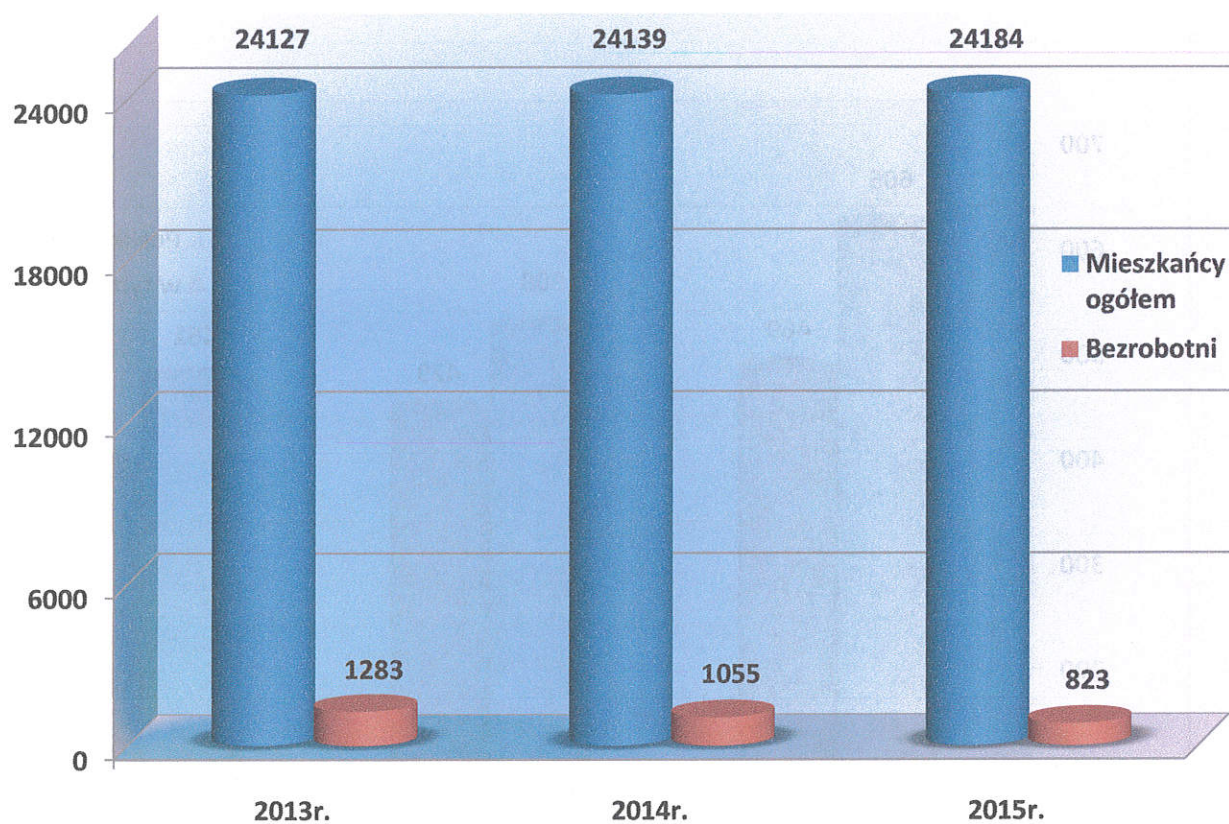
Liczba zasiłków wypłacanych w ramach zadań własnych gminy przyznanych przez M-GOPS

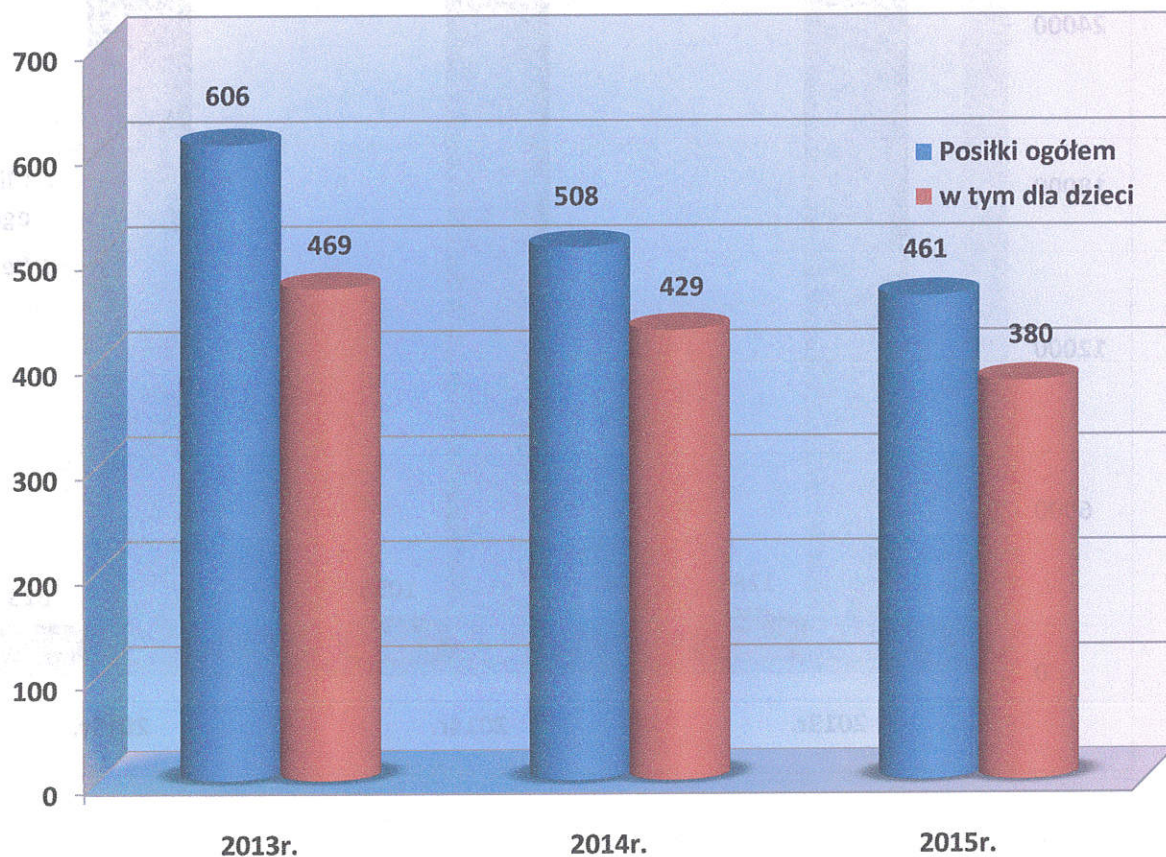
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną z M-GOPS w Ostrzeszowie (lata 2013-2015)

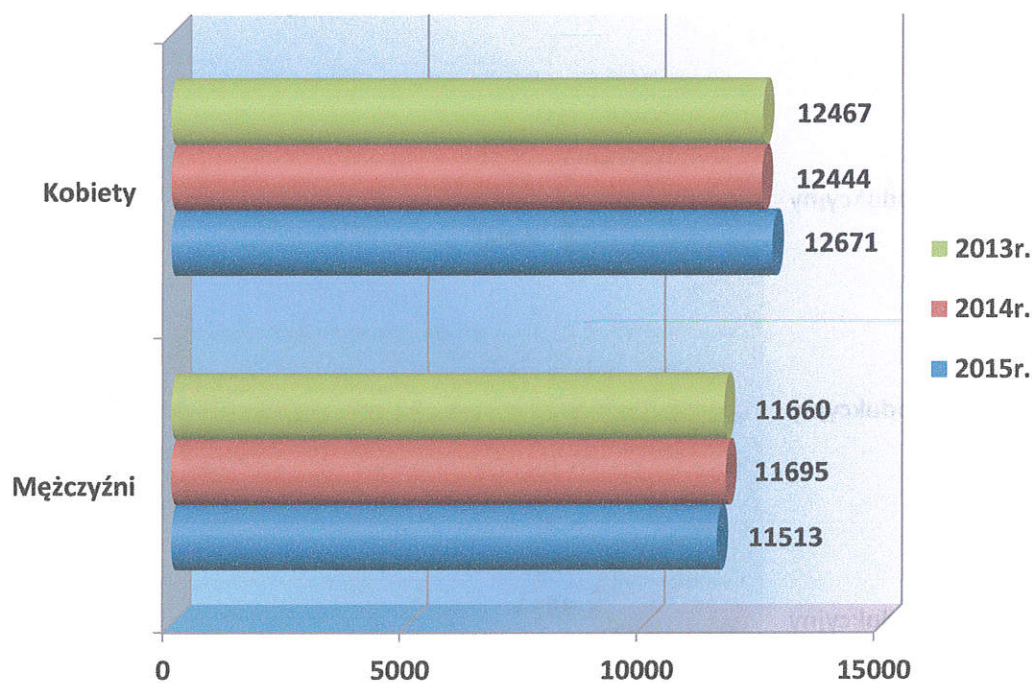
Liczba osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców w Ostrzeszowie (lata 2013-2015)

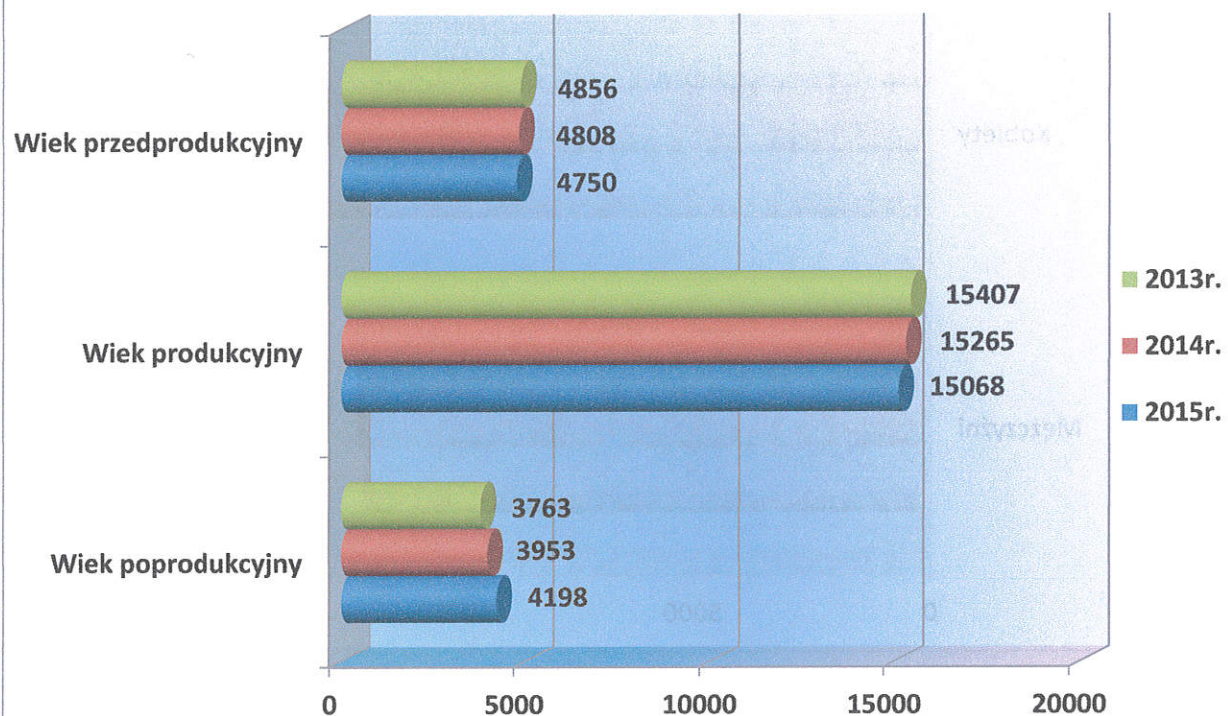
**Liczba osób, którym przyznano posiłek w ramach
Programu Wieloletniego Pomoc Państwa w Zakresie
Dożywiania (lata 2013-2015)**

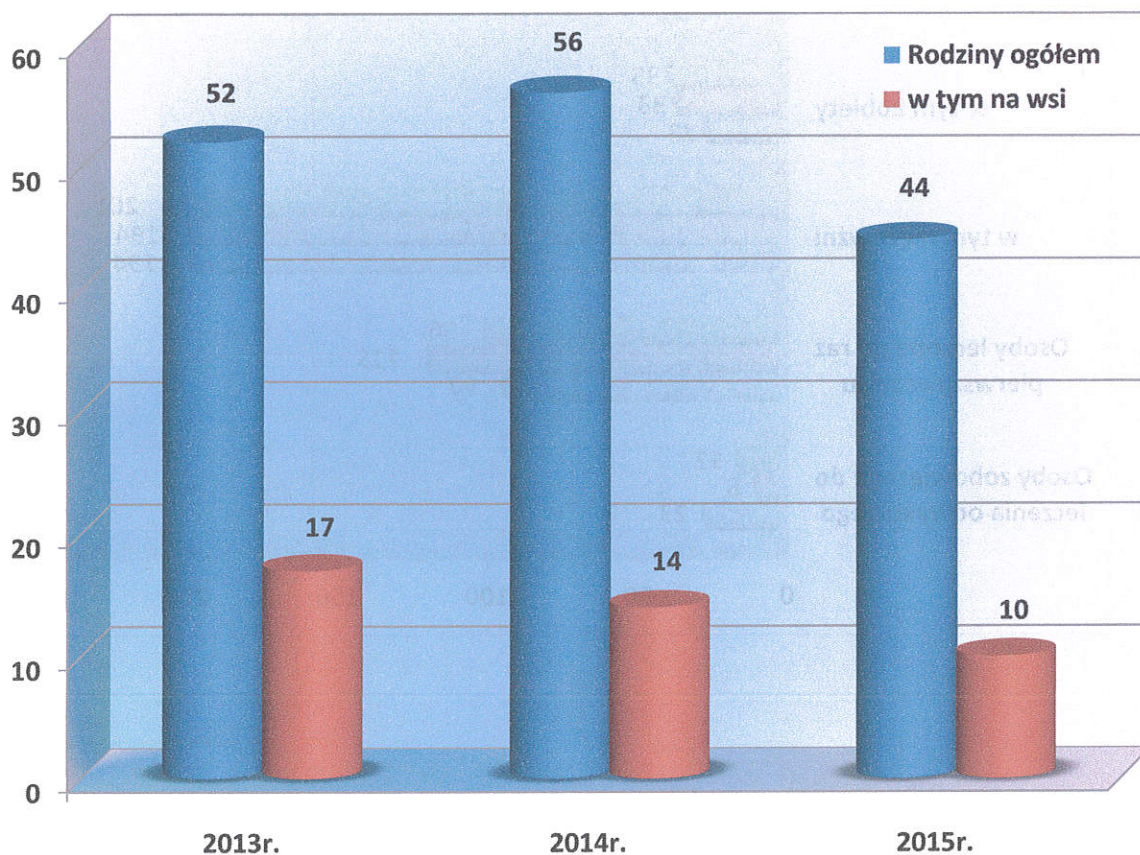
Dane demograficzne dla Miasta i Gminy Ostrzeszów (lata 2013-2015)

Mieszkańcy Miasta i Gminy Ostrzeszów z podziałem na wiek - wartości szacunkowe (lata 2013-2015)

**Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS,
u których występuje czynnik alkoholizmu (lata
2013-2015)**

Liczba osób leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów (lata 2013-2015)

